8260
II

Pawlicki Stefan

Notatki z wykładów o Piśmie Św.
w Collegium Romanum.
R. 1868-1872.

IANUARIUS

1 Lun. Cir. D.N.I.C. C.
2 Mart. docetur C.
3 Merc. docetur C.
4 Iov. Scholae vacant
5 Ven. docetur C.
6 Sab. Epiph. D.N.I.C. C.
7 Dom. D.
8 Lun. docetur C.
9 Mart. docetur C.
10 Merc. docetur. Disp. Menstr. Theol.
11 Iov. Scholae vacant.
12 Ven. docetur. C.
13 Sab. docetur.
※ 14 Dom. C. D.
15 Lun. docetur. C
16. Mart. docetur. C
17 Merc. docetur. Disp. Menstr. Phil.
18 Iov. Cathedra S. Petri
19 Ven. docetur. C.
20 Sab. docetur.
21 Dom. C. D.
22 Lun. docetur. C.
23 Mart. docetur. C
24 Merc. docetur. C.
25 Iov. Scholae vacant.
26 Ven. docetur. C.
※ 27 Sab. docetur. C.
28 Dom. C. D.
29 Lun. docetur. C.
30 Mart. docetur. C.
31 Merc. Scholae vacant.

FEBRUARIUS

1 Iov. docetur.
2 Ven. Purif. B.M.V. C.
3 Sab. docetur.
4 Dom. C. D.
5 Lun. docetur.
6 Mart. docetur.
7 Merc. docetur.
8 Iov. Scholae vacant.
※ 9 Ven. }
10. Sab. } Feriae ante ieiun.
11 Dom. } Quadragesim.
12 Lun. }
13 Mart. }
14 Merc. doc. a meridie.
15 Iov. docetur. C.
16 Ven. docetur. C.
17 Sab. docetur.
18 Dom. C. D.
19 Lun. docetur. C.
20 Mart. docetur. C.
21 Merc. docetur. C.
※ 22 Iov. Scholae vacant.
23 Ven. docetur. C.
24 Sab. docetur. C.
25 Dom. F. S. Mathiae Ap. C.
26 Lun. docetur. C.
27 Mart. docetur. C.
28 Merc. docetur. C.
29 Iov. Scholae vacant.

a 1

Quorum scripsit evgl. Quos spectabat in scribendo? quale erat ejus consilium et propositum in scrib. evg. histori-

Propositum Lucae scribendi fuit historiam vitae Chti scribere ex ordine pleniorem ponitus, non vita tamen brevitati studium.

Tria sibi proponit Lucas in scrib.: 1° ordinem rer gestar a Chto D. 2° majorem narrationis plenitudinem 3° simul narrationis brevitate exponendaq res ex ordine.

1° Consilium non erat L. quod plurimis visum est, ex evgg. Matt. M. facere compendium. Id apparet ex ipsa evgg comparatione. inter 3 prima evg compar. apparet L. ampliasse evg M. ... in plurimis ergo non potuit esse consilium

neque 2° propositum erat L. ex duobus prioribus evg efficere unum plenum atq perfectum quod aliis visum est. Hoc partim ex ipsa evg comparat. innotescit. non pauca enim quae habent M. M. L. omittit non potuit ergo habere propositum priora 2 ita componere et digerere ut unum

3° propositum ipsi erat res gestas a Chto scribere ex ordine id L. ipse directe declarat i. prim. quorum eti. ordinare narrationem — visum est — ex ordine Quod ergo alii fecerunt, scilicet res gestas a Chto ordinare, id partim et ipse proponit L. Id apparet ex comparat. 3 prior. eg. L. plura a Matt accepta. rer. alio ordine disponit, quod quia fecerit, licet Matt. fuerit testis de visu, profecto alia ratio propter quam discrepuit a Matt. quod voluerit ea quae retulerat Matt. ordine chronol. disponere — accedit quod Marcus plura sua a Matt. accepit ejus dictus compendiator ordinem ejus non retinuerit sed in plurimis omnibus alio ordine reserverit quam in compendio habuit Matt non scrib

praeter ordinem chronol. atque L. fere semper eodem ordine sequitur quem Mar. in iis quae cum eo communia habet - semel tantum vel bis ab eo recedit - jam vero quum L. ipse declarat se ordine sequi velle, praesumendus est quoties sequitur

4° ubi propos. enumerat res gestas non omnes sed a Christo D. hoc ubi capitum proponunt historiam vitae Christi edendam disponere. Hoc apparet 1° ex prooem. - ordinare eorum quae completa sunt - hanc ergo ex ordine enumerat ubi propos. L. 2° confirmatur ex eo quod quae ad Christum non pertinent ut ad Jo. B. ordine chron. non proseq. sed ea disponit plus semel ordine pragmatolog. ut res iuxta opportunitatem req. Cf. quae leguntur III. 19 sq. ubi narratur baptism. Jesu post custodia Jo. req. tam pragm. ord.: nimirum post doctrinam subjicit effectum - I in fine, de Jo. B. e de iis quae Zach. pater ejus propht. dicit: puer autem crescebat - et erat in deserto. cap. II factum e ante in diebus illis etiam Jam apparet ea quae narrantur I. 80 sq. non potuisse praevertere nativitate Christi. Itaque propos. fuit L. illum ordinem chron. servare qui spectabat ad res a Christo gestas tantum

5° propos. ubi etiam majorem plenitudinem req. - ut apparet ex hujus comparatio. Itaque - L. alia addidit alia complevit alia amplificavit plura dicta factaque adjicit quae non habentur ap. Marc. e Matt - ex. gr. ea quae leguntur 1 e 2 cap. habent. Praeterea vel hoc. refer 21 capita, quae L. solus habet, non ante Mat

6) etiam quoniam mentio aliq. fit apud Mt. complevit, addit. res locorum tempor. personarum adjuncta - cf. L. III, 5. 6. cum Matt. II. 3 - Ejusmodi complementorum a Patr. numerantur 22 quoad Matt - 7 quoad Mar.

b)
c) alia ampliavit explicando declarandove — cf. L. III. 1. 2. cu Mat. III. 1. — apud Mat. 12 apud Mar 10

Ult. Et tamen sibi prop. cit. brevitate — voluit esse plenior e tamen brevis — Apparet a) ex iis quae breviora reddidit compendione b) ex iis quae simpliciter omisit —

a) Sub a) compendiosior e in multis Mat. e Mar — Conferatur L. III. 21 cu Marc. I. 9. 10 qui Marcus semper e compendiosius ...— revocant ad compend Mat. 14 Mar 11

b) ex iis quae omisit — omisit ante in talia dicta quae conducebant Judaeis tantu (quae supra diximus saepe omisisse) — neque 2° ea tantum omisit quae minus conducebant gentilibus sed 3° etiam plura ex illis omisit quae sibi minus consilio minus conveniebant et 4° quae ipse alio posito cu Mo vel M. vel quomodocumque similia enarrabat

Diximus de 3°: Consiliu e prop erat scribere ex ordine historiam dictor e factor Xti — hinc omisit facta in quibus Xti D vel nullae vel principes partes nu essent. Praeter dicta quae tradidere M e M quae tamen non sunt Xti D sed sunt alior frequenter omittit. Item facta e dicta quae nullam continent datam e Xto praecep. virtutis docum perfectionis adhortamentum L frequent omittit e illa etiam dicta e facta omittit quae sunt potius vel in laude vel in vituperium alior. Ejusmodi res. capita a L omissa sunt ap. Mat 21 ap. Mar 5. —

ap. Mat. XIV, 5 17 de Herod. XXVII, 3 19 de Juda sacret suspendentis II. 13 - 15. 19 - 23 de verbis angeli, monentis S Joseph ad fugam e ad reditum - II. 1 19 de magis Xtum quaerentibus

II. 16 sq. de Herode irato et occidente pueros Bethl. IV. 18 sq.: de vocatione Petri et filiorum Zebedaei (ubi cum potius laudentur) XVI, 17 sq. ubi narratur distinctio facta principi apostolorum XVI, 23 sq. ubi dura de Petro distincto ab omnibus – XVIII, 18 sq. ubi distinguuntur omnes apostoli potestate ligandi solo XXVI, 6 sq. ubi de electione h. ligd ejus enormiter –
ap. Mar. XII, 32 sq. de scribe interrogante D. explicatio.
XIV, 25 de adolescente qui aperto sindone qui fugit
XVI, 3 sq. de mulierum visitantium sepulchrum – XVI. 20 de apostolis praedicant. per mundum universum et miracula perpetrantibus – ea quae ninoq videbantur rendere gentibus erant forsitan de distinctione Petri et Apostolorum – tunc enim Paulus inter eos non erat – tunc L. discipulus et adjut. P. omisit illa ne augerentur difficultates quae creabantur B. Paul. inter fideles apud Graecae Asiae, Mead apud quos detrahebatur plenitudini apostolicae ejus – prudenter ergo L. dixi pro illa omisisse –

4 praetermisit illa quoq habet ipse similia vel quae aliter pro suis rationibus enarrat – omisit omnino 20 narrat Mat. 5 narrat Mar. – illis tamen respondent similes ap. L. mentiones 42

Ad haec revocari etiam possunt parabol. et imagines ...
quae habentur ap. Mat. – ubi de prudentibus et fatuis virginibus – habet tamen L. similia L. XII, 35 sq.
iterum omittit L. parabol. quae habet Mat XIII, 44 de thesauro abscondito in agro – sed L. XVIII, 22 habet similia mundum deest descriptio judicii postremi quam habet Mat XXV 31

at supplet L. varia in locis XIV, 1-9 - etiam in parabol de bono Samarit. X, 19-37 et XVI, 1-17 - similia habet tamen iterata e amplificata a Mat. e Mar. L. omittit. Mat. frequenter narrat de turbis sequentibus Christum Salv. eumque admirantibus - L. ejusmodi repetitiones omittit proposito sibi statuto, volebat enim brevis esse. Mat. scripsit histor. evangel. sed normam potius theol. ad demonstrand. Messiam esse Christum - L. scripsit histor. eglise ad normam simpliciter historicam - repetitiones ergo historiae propter sunt vitia, sunt virtutes apud eos qui docent e demonstrant. Omittit etiam quae amplificat Mat. e M. - Mat. V, 16. 29. 30 - tales descriptiones L. maxime si sunt amplificatione sci. rationelles oriental. non habet - Ex his colligitur quod diximus: L. ita sibi proposuisse pleniorem vitae Christi D. descriptionem ut simul servaret brevitatem.

Inde apparet L. comperta fuisse eva. M. e M. ipsum tamen circa ea non servititer, sed libere versatum fuisse atque additis aliis etiam fontibus confectum fuisse opus proprium quod vitam est in biogr. ordinata Christi. -

Quae: de fontibus qui praeter eva. M. e M. suppetierunt L.? Th. B. L. cum Paulus in opere scribendo auctor fuisse traditur, ipso fatente, accepit rer. gestarum historiam a fontibus autoptis quibus apostolorum princeps e ipsa quoque BB. V. Maria merito adnumerantur. -

1° quinam fuerit auctor L.ii scribendo ? P. fuisse auctorem L. in scrib. eva. ... 1° arg. extern. 2° intern.
1° extern. - tradition enim a vetustis rer. script. - praeter tradit. ab iis qui L. scripta explicarunt - Iren. Tertul. - auctor synopseos Athanasi - Gregor. Naz. Chrys. ... Euseb. Hier.

contestentur L Paulo suadente e consulente, docente e praedicante etiā approbante conscripsisse suū eg ita ut L eg plus semel dicant eg Pauli sic in L esset Pcunas P discipulo e audito existimarunt vett e etiā traditur seu antiq traditione L conscripsisse opinos P praedicat e L eg nō esse nisi P. praedicatiō – Patrit. quī 4 n. 54 – haec ratio est aliquot ratio interna.

Dicunt plures habere similitudinē inter epp P e eg L ex qua simul appareat L accepisse sua e P. Primū specimen petunt ex Jubbio in adnot. ad Tyr ex iis quae habet Paul. – ad Tim I. 18 – dicit scriptura non alligabis os – quibuscū conveniunt quae habet L. X, 7.
Sed, si quis diceret L haec accepisse a P. foret omnino praeposterum nā L eg scriptū ē cū P. 1ā ep. ad Tim. nōdū scripserat ergo L ex P ep accipere nō potuit
2º Si quis existimaret P haec accepisse a L improbandus videretur, etenim a) L e etiā P hanc sententiā accipere poterant a Mat qui idē habet X, 10 ubi totū discrimen ē in uno vocab. – Verū P. videtur nō accepisse ex vet T. Etenī prima pars petitā ē ex Deut. 25, 4. Scriptura ergo quā citat P. ē V. T. quā ergo addit: dignus ē operarius ad eadē Scr. provocat ē revera habentur similia – Deut. 19, 15 – ergo nō accepit ad L. provocans ad Script.
Nihilominus quū eadē rē paene iisdē verbis efferant, conjunctio ē cognatio spiritualis appareat quā maxime, maxime quū Mat. eadē rē aliis verbis, ut diximus, exprimat.
Quod confirmatur specimine majoris momenti, ex verbis institutionis SS. Sacr. Euchar. de quo ap L. 22, 19. 20

et accepto pane etc. - Confer. Mat. 26, 26-28, de quibus discrepant in multis: Marc. 14, 22-24. L. sua ratione loq. non expressit pensitq neq a Mat neq a Mar. - Comparemus iam verba Pauli 1 Cor. 11, 23-25 de re eadem verbis L. - Conveniunt propemodum verbotenus cum

L. - ergo L. videtur sua accepisse ex praedic. P. quod confirmatur ex eo quod ipse P. dicit: se prius haec praedicavisse quae scribit Corinth. - quum vero L. eius socius in iisdem regionibus eodem tempore scriberet quo P. utebatur hac formula in praedic. consequens est L. accepisse istam formulam a P. -

Vero P. ipse non fuerat autoptes ergo et ipse ab alio accepit ergo fortasse uterque ex eodem fonte accepit - hoc ponit Dic. sed non videtur probabile.

2° Praeter Paulum L. etiam alios certissime audivit audivit et accepit a fontibus αὐτόπται inter quos P. non erat - cf. prooem. L. 2 et 3 sicut tradid. fuere nq. - qui ab initio - Significat 1ū: tradita esse ab αὐτόπ-ταις quae tradita accepit 2ū se diligenter quaesivisse de omnibus quae scribent - quum ergo eo tempore autoptae existerent, pro sua diligentia qua adhibita a se dicit, eos quaesivit, certe,

Vero.

3° inter αὐτόπτας quos audivisse dicendus est L. princeps apostol. locum non infimum habet - colligitur 1ū - ex prooem. - inter eos, qui ab initio viderunt etiam Petr. principem locum obtinet, ipse cum Andrea et Ioa.

fuit primus apost. qui fuit vocatus ergo ad eum certe referri poterant, i qui ab init. viderant — deinde dixit quia se diligenter ab init — quum ergo Petr. multa poterat ē videtes, certe ab eo accepit quae accepit — atqui L. plura dicta e facta Petri narrant, ergo fuit diligentissimus acceptor ex summa probabilitate, inter auctores religi.
Verba proven: prae reliquis Petro conveniunt, qui prae ceteris erat vocatus prae ceteris vidit, prae ceteris erat minister verbi —
Id inradeter. collatione eorum quae L de Petr. narrat — ii. dicta e facta plura L primus de Petr. narrat, tum vero talia dicta ē facta narrat ē ita narrat ut ab ipso Petr. ea accepisse dicendus sit
Huc spectant dicta ad Petr. a Jesu VIII, 45 (hoc certe nemo melius scivit quam Petr. XII, 41
2) Dicta Petro a Jes. e vocatio V, 8 sq. ubi accurate narrat quae ad ipsam personam Petr. spectant, cetera vero indistincte —
Nemo melius haec scivisse dicendus ē Petro —
3) quod narrat L de transfigur IX, 28 sq. adjuncta quae narrat sunt αὐτόπτου — huc pertinent 31 verba Eliae e Moysis — tum somnolentia Petri ē aliorum v. 32 — quis illud melius scire poterat Petr deinde adjuncta temporis v. 28 quo ascenderunt ē descenderunt v. 37 —
huc pertinent plurima quae narrantur XXII de missione Petr e Jo ad praeparandum pascha v. 8 — deinde quae pertinent ad ostraculos apostolos v. 31 sq ad praedictionem lapsus Petr. v. 34 quod spectat ad tempus quo Christus haec dixit — apud Marc. 14, 26 videtur praedixisse hoc post coenam v. 31 — atqui sec. L. haec dixit Christus in ipsa coena XXII, 39 . In eodem cap. habentur adjuncta negationis Petr. v. 54 sq: v. 60. continuo adhuc illo loquente (Excepto Petr quis hoc scivit) v. 61 conversio Domini ad Petr. —
huc pertinent quae leguntur XXIV, 12 adjuncta visitationis sepulcri

ᵉ facta a Petr. (v. 12) abit. nein mirans (facta autem psychol.) Atque haec
talia sunt e in ejus modi adjunctis exposita ut L ea ab ipso Petr
accepisse dicendus sit
Insuper aliud addit Patr. n. 5 f. qu. 4. videre c. VIII, IX, XXII
(l. c.) L. dicitur facere mentionem Petr. — e quidem Petr. primo loco
unde probabilis e conjectura: licet Petr. primo loco nominetur
dicitur quia ipse erat apostolorum princeps — dici etiam potest propter
facta a L quae voluerit innuere fontem unde hauserit ea quae
de ipso Petr. narrat. Cui conjecturae alteram addit quae
pariter plausibilis videtur e addi potest quia ipse forsan supra
nimirum cur L omiserit plura de Petr. quae erant in ejus
honorem e laudem — in L narrat de Petr ea quae a Petr
accepit, honorifica non narrat — quod inter divinitatis eminet
BB. V. — etiam ea audivisse e consuluisse L argum. intern. extern.
confirmatur — extern. id enim cohaerent in vett traditione quae
L in BBV conversatus e — deinceps in sententiam hanc quae
e add orthodoxor conveniunt Rosenmüller, schol ad
ev. L. Confirmatur argum. intern. —
1° ex ipso proœm. argum. simili quo usi sumus de Petr. —
poterat L audire a BBV
gentia quae contigerant ergo pro sua dili-
e quae narrat de BBV propterea ab ea audivisse dicendus
e quia maximam diligentiam adhibuisse e dixit e dicendus e
Accedit insuper: quae L de infantia Jo B. de infantia
Christi D dey BBV. pro illa aetate narrat ipse unus e solus
narrat — haec a M e Mc non habuit, ea ergo pro sua sin-
e studio accepisse a BBV dici debet maxime quia haec
talia sunt quae praeter Virg. nemo noverat e forsan nemo

aliq esse potuit

Audit [illegible] in narratione eorum quae contigere usque ad 30um annum; L. hic facit mentionem BBV. quam vellet innuere unde acceperit, maxime quae pertinerent ad divin. BMV

Nominatim II, 19. 25 quod habet conservans in verbo suo (quae habo [illegible]) v.51 - e mater ejus conservabat in corde suo - (haec talia sunt quae L a nemine melius e fonte a neminem omnino esse potuit.

Duobus testimoniis addimus 3um II, 33 et erat pater ejus e mater mirantes super his - phaenomenon idem proptor quod de S. Jos e BBV narrator quod nemo potuit proferre praeter BBV mortuo Jos. hoc etiam L. discendum e accepisse ab ipsa BBV.

Cap. V - De materia e forma.

L. evangelium spectata materia complectitur partes biographiae Christi Salvatoris omnium gentium, essentiales quidem omnes e, ut apparet, specifice integras, sed pro illius finibus attemperatas; spectata autem forma scriptum e graeco idiomate e lingua aliis scriptoribus sacris [illegible] propheticae more historicorum diluenda, etsi graecitatis non semper purissimae, sed ad indolem aramaicam quam voiant identidem exprimenda -

Exponamus singula -

1o argumentum ejus 3um generatim idem quidem e e commune cum aliis e vita, sunt facta Christi D. - attamen pro scopo L habet indolem propriam e characterem specialem, e cum pro suo consilio, uti diximus vera biographia e quidem biogr. Christi D non utcumque, spectatae sed Salvatoris omnium gentium. 1o partem exponimus e partes illius indolemque. -

2o Biographia haec e generatim plena, plena quoad partes essentiales, habet enim partes quae ad biogr. essentialiter respiciunt; omnes. Ad Biogr. respectiv. imprimis quod [illegible] Biogr ejus de quo agitur praecurrat e intime cum vita de qua

intendit et congregatur. Huic parti praeclare respondent quae L. habet de ortu, nativitate etc. S. Jo. praecursoris Christi qui praecessit vitam ejus. – Deinde ad biogr. spectat ortus et nativitas ejus infantia scribitur, atque S. L. accurate describit quae pertinet ad Salvat. nativitatem tum in utero quam extra uterum. Pertinent ad biogr. quae narrantur de pueritia et infantia, neque haec praetermisit. Pertinent actiones et facta ejus cujus vita traditur atque L. exponit nobis gesta, actiones, miracula, praedicationes et doctrinam Salv. Porro ad biogr. viri cujusdam insignis pertinet insigne caput de illis in quibus vir ille maxime eminuit atque L. describit nobis passiones quod est opus speciatissimum Salvat. Spectat ad biogr. significare fructus editos ex vita ejus et L. nobis retulit victoriam Salv. partam per mortem ejus de mundo diabolo inferno cum triumphans resurrexit et in coelum ascendit. – ergo partes essentiales omnes biogr. quae ad essentialiter exiguntur a L. nobis exhibentur – Quae integritate specifice non vero numerice. Habentur species singulae non ante singulae species – habetur integritas partium specifica non ante numerica. – Etenim

4° pro finibus et actionibus suis L. attemperavit narrationem partium et accommodavit materiam. Fines sunt 2ii generis: alii insitant in ipso opere, alii in operis destinatione in lectoribus. Fines siti in ipso opere erant relativa plenitudo et brevitas. Licet non ex parte relative plenius et copiosius ita tamen ut procuraret brevitatem et concinnitatem. – Et pro finibus spectantibus ad destinationem attemperavit materiam – spectat gentes et quidem recens conversas – propter hos fines alia addidit, commutavit –

Ex praedictis sequitur, ex fine operis (ratio in ipso) voluit L biographiam - propis qui scribebat gentes hic erat, ut esset biogr. Salv. qui profuerit gentibus - biogr. Salv. omnium gentium - et ita accommodavit materiam. Singula L pro tali definito consilio eorum colliguntur ex his quae narrat

a) circa ipsam annuntiat conceptionem et impositionem nominis Jesu - quod confer in Mat. I. 21 addit rationem: ipse salvum faciet populum suum, hanc restrictionem L omittit, ne [illegible] S. Salvat tantum populi Israel - Indicatur ipse ejusmodi nominis impositione quo operaret L.

b) hymnum BBV et etiam Zach. quos unus habet L.

c) cantici angelici in nocte nativitati - omnibus hominibus

d) Simeonis senis et Annae viduae contestationes -

e) circa praedicationem et testimonium eodem a S. Jo. B. III

- f) quae narrat de praedicatione Salv. primo quas habuit in patria sua c. IV, 23 sq - (de Elia et Eliseo) idem significat in ultima praedicatione Cti: XXIV, 26-29 (in omnes gentes)

Ergo diverse L. significat quid sibi propositum fuerit in scribenda historia Cti et ita [illegible] sibi benevolentiam lectorum, erant gentes pro quibus scripsit vitam Salvat. —

—

Ad eandem scopum collimant parabolae quibus probat transire regnum Dei a Judaeis ad gentiles - cf. XIV, 16 sq - de convivio ad quod invitatur pauperes - Eodem pertinet parabola quae habetur XIX, 12 sq de homine abeunte in regionem longinquam - Eodem pertinent XX, 9 sq de homine plantante vineam et collocante eam colonis - in omnibus his parabolis idem sensus recurrit, quae est rejectio synagogae - Id intellexerunt Judaei: et quaerebant sacerdotes eum [illegible] intellexerunt se rejectum iri qui non crediderint. Tandem XIII, 18 de grano sinapis, quod crevit (extendit) ramos suos in universo orbe -

~~Unū~~ efficiunt ~~parabolae~~ multitudines quibus docet Salvator pigū veteris legis
(V. 36 nō esse imponendū fidelibus) – ind tradere pigū legis nō imponendū
filii regni novi. Eodē efficiunt multitudines e imagines quibus
Salvator significat, tempus separationis synagogae e vocationis gentiū
aggregatione esse
XII, 50. VII, 35 sq.
Ubi accedit aliud, quod pertinet ad aliū finē. Cū L. imprimendū
nū pro gentibus recens conversis quibus plagae e vulnera gentili-
tatis adhuc inhaererent, demonstrat illis Salvatorē velut medicū
plagas omniū sanandū verbū ipsius Salv. V. 31. Remedia porro
per exempla nō e per morū e vitae praecepta. Cū gentiles
recens conversi nō facile pares essent intelligendis sublimioribus
veritatis doctrinis L. illis doctrinas veritates nō exponit, eas potius re-
linquit orali praedicationi explicationi; praecipue ante exponit illis
praecipue vitae praecepta, exempla e vitae morum praecepta
id intellectū erat gentilibus eratque efficacissimū pro illis
remediū. – Rursū parabolae e multitudines unū faciunt quas selegit L.
de animae dispositionibus ad eos respiciendū VIII. 5 sq. de homine
exeunte ad semen seminandū. XIV. 20 sq. de homine aedificante turrim –
oportet ipsos computare pro utrū quis par sit – quae explicat
vitae legē Cti nō tantū audiendū sed etiā servandū, tū
de sequela Cti quae perseverare debet usq ad finē – ipsos res speciminae VI, 7 sq habentur. IX. 60 sq.
Inculcat L frequenter virtutes oppositas vitiis gentiliū atque
maxime iis necessariis: humilitas XVIII, 9 sq. beneficentia
XVI, 1 sq. misericordia X, 29. XV. 19. Praeci necessariter e efficaciter
XI, 5 sq. XVIII, 1 sq. de thesauris coelestibus quaerendis XII, 16 sq.
Tandē etiā rationū momenta quibus utitur L. vel quae seligit
ex dictis factisque Cti ad permovendos fideles erant rationū
momenta apta pro fidelibus recens conversis ex gentilitate –
potius movet eos spe praemiorum e amoris quā poenae e timoris
XIII, 6 de venia quae conceditur omnibus ergo nemo desperet

XV, 3 de praemiis obtinendis XIX, 11-27. — de amore erga Deum fovendo VII, 41. Praeter haec autem momenta non omittit illa quae efficacissima pro omnibus sunt VIII, 11 judicium in quo aperientur omnia XII, 35 mors quae insperate venit — XXI, 29 de propinquitate regni caelestis — Ex quibus omnibus apparet selegisse L. materiam aptam pro lectoribus pro quibus scripsit — verum ergo est quod dicimus in th. —

De forma.

Forma ergo L. est idioma graecum generatum, quod enim contendisse videtur Hardouinus L. scripsisse lingua lat. est absonum.
Habemus 3 dicenda 1° ad genus formae 2° 3°
1° Spectato genere ergo L. scriptum est lingua graeca: Constant memini omnium conversione
2° Quod attinet ad speciem et indolem graecitatis qua usus est, scripsit L. graecitate politiore comptiore aliis sacris scriptoribus nominatim Mat. et Mar. Constat eorum exterr. et ratione linguae exterr. In eo enim omnes conveniunt L. graecius scripsisse quam Mat. et Marc. Id quod Hieron. ep. 20 ad Damas. tribuit Lucae interpreti qui erat medicus atque adeo litteris institutus maxime graecis. Id ipsum constat ratione nominum intern. in instituto examine linguae
In collatione inter linguam Lucae et Marc. et Mat. Id si fiat apparet
1° L. graecius esse omnino graecissimum ut uti ipsis etiam elegantiis graecitatis — maxime in quantum non dicta et verba aliorum profert sed proprio Marte narrat, uti illico ab init. in prooem.
2° apparet L. cum uniter cavere a certis quibusdam soloecismis hebr. vel aram. et ita communiter cavet ab illo aramaismo genere dicendi ἀπεκρίθη quo utuntur Aramaei prius adhibendi duplex prox. in eadem proposit. selecte dicens

W/ Dixi communiter, quoniam mutuo εβραϊσμοί solventur — cf. Mar. I, 7
οὗ οὐκ εἰμι — τον ἱμαντα των ὑποδηματων αυτου. Ab obventus
habuit L. III, 16. ~~Pariter~~
Sed communiter deviat hoc genus dicendi, licet illud frequentant
M. e M.

3° Mat. e Mar. utuntur non raro ratione affirmandi e asseverandi
aliquid ex more orientalium per phrases amen amen dico vobis.
L. huic formulae substituit formulas graecas IV, 25: ἐπ' ἀληθείας
IX. 27 λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς XII. 14 e XXI, 3. ἀληθῶς λέγω
ὑμῖν. XI. 51 ναι λέγω ὑμῖν e bis VII, 28 X 24 λέγω δε
simpliciter. —

4° Est orientalium in more positum inducendi ipsos loquentes,
verba ipsorum agentium allegandi — L. saepius id praetermittit
e more occidentali seu more historico narrat. Conf. Mar.
V. 8 sq. L. VIII. 29 sq. (ubi imperaret illis e ipsis proprius

5° Est ap. orientales (Hebr. Syr. Chald.) genus dicendi aliquid sublime quo
sententias disponunt εκ παραλληλου per parallelismos
ut membra aeque dimensa, ubi correspondentia invenit
e L. id facit tum quum refert sermones Christi D. qui more
hebr. loquebatur — Sed utitur tali genere moderatius intra
ambitum verborum restrictiore — non tam aperte — Audiamus
Mat. VII, 24 sq. contra L. VI. 47 sq. ubi habes colorem graeciorem multo

6° Hinc habetur ratio cur L. appareret potius Mar. quam
Mat. — Mar. enim est [illegible] graecior, dum enim Mar. sequitur
multis rebus, sed Mat. sensus tantum praefert Mat. — unde hoc
maxime quum Mat. sit amplior, sit apert. sed Marci lingua
e paullo elegantior, hinc L. qui pro Graecis scripsit
sequitur potius e Mar.

7°. [illegible] studet frequenter expolire graecitate

e quibus 56 habet sententiam Mat. genuinam e 46 Marc. Uno utamur exemplo: Mat. IV. 24 και απηλθεν η ακοη αυτου εις ολην την Συριαν – Marc. I. 28. e pro- venit – εξηλθε δε η ακοη αυτου ευθυς (hebr.) εις ολην την περιχωρον – Marc. L. IV. 37 και εξεπορευετο ηχος περι αυτου εις παντα τοπον της περιχωρου simpliciter pro utraque habet haec est istius graece intendi –

III. Si haec eadem species consideretur absolute e in se, si lingua L. extra comparatione spectetur, duo in oculos incurrunt: alter pertinet ad qualitate dictionis, stylo alterum ad indole rationem dialecti. –

1um, quod ad qualitate styli attinet, L. lingua e clara e lim- pida. Id ex ipsa lectione patet, tum vero cohaeret in superiori. Cum enim L. lingua graeca purior sit, cum magis sit lingua graeca magis pro sua proprietate in simul simplex sit, clara sit, necesse e. Verba enim, dictiones habent certas suas, ratas significationes, quare quo quis magis proprie utitur verbis, eo magis determinat expressione suarum conceptuum sed hac determinatione expressas ideas excluduntur ambi- guitas e consulitur claritati. Si quis tamen utatur lingua simplici, tum lingua ornata e eleganti.

Quod ad 2um attinet, ad ratione e indole graecitatis qua incipit eius suam, nempe communiter e dialekto qua vocant ἑλληνιστική, qua utebantur maxime Judaei per imperium graeco-maced. dispersi, quaque lingua dialectus obtinet in versione LXX e partim obtinet in posterioribus V.T. libris graece scriptis. Hanc dialectus communiter praefert eius L. Id cum ex plurimis per partes demonstrari possit, pauca tantum sufficient –

i/
Apparet 1um ex defectu periodi graecae – syntacticae graeci
sermonis formae e constructionis [?in quo] – Contextus ē Grammatici
recentiores vocant illā constructionē organicā – in sententias
complexiones formantur per membra internis nexibus
[illegible] dispositiones – In oppositione ad simplices appo-
sitiones haec complexio dicitur organica. Haec ē indoles
cui syntactica constructione graeca – hoc communiter apud L.
nō cōparet, sed comparet syntaxis hebr.-aram. συνείξει
[?σκαρπαίζει], [?σβεαίζει] – utitur membris brevibus, ex-
ternis tantū nexibus copulatis – sunt membra praecise
distincta ab invicē, externa tantū, anorganice conjuncta
membra simplici appositione, externa tantū copulatione.
Id cōparet per universū evg. – ergo L. usq ē lingua
aramaizante –
2o – speciati – apparet ejusmodi lingua ex frequenti
usu copulae καὶ quae respondet hebr. cop. ו –
3o – apparet ex singulari usu pronominū in locū prono-
minis possessivi utitur aliis pronominibus more hebr.
in casu genitivo e pronomine αὐτος utitur ad exprimend.
suffixū hebr., quemadmodū in Septuag.
4o Apparet ex initiis narrationū – hebr. vajehi, ē ent.
ita L. καὶ ἐγένετο – Audiamus unū locū III, in quo
habentur v. 17 omnes ejusmodi aramaismi –
v. 17 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ – suffix. hebr. – τὴν ἅλωνα αὐτοῦ – pro suff.
pro – τὴν σὴν – καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀπο-
θήκην αὐτοῦ (pro εἰς τὴν σὴν) – v. 21. ante ē ante –
ē – ē – ē – ē – ē ἐγένετο δὲ – καὶ – καὶ – καὶ –

tota constructio, infinit. cū praep. ē hebr.

Tā propinq judicari de habitu intercedente inter evg. synoptic.

Cap. dō habitu intercedente.

Habitꝰ quo evg. 3um ad duo priora refertur, nō ē compositi velut totiꝰ ad suas partes neq etiā habitꝰ ē narrationis simpliciter ordinatae ad priores sive in seorsim sive simul sumptē minꝰ ordinatas, sed ē habitꝰ sui nominis evangelii, quod imperfecta characteris sui proprietate cū duobꝰ prioribꝰ similitudinē praefert – ex sua habitaq evg ratione oborta quae in sermonū relationibꝰ major quā in factorꝰ narrationibꝰ comparet. –

1. Scio ai leviter considerantibꝰ visū ē evg L. nō esse nisi totiꝰ quod compositū sit ex partibꝰ quae partes sint duo inter evg priora – nō ē veluti integrale conflatū ex duobꝰ partibꝰ. Patet ex praestitutis de L. consilio operisꝰ componendi.

2. Uti aliis pari levitate loquentibꝰ visū ē L. ordinare evg priora, falsū ē, nō se habet evg L. ad priora q velut ordinatio ad inordinatū sive diversis ordinatione praeferre ad duo priora simul sumpta neq seorsim ordinavit ut ... quod ab eis gestū erat quodꝰ ipse diligenter explicaverat. Habitū illū falsū esse liquet ex ipsis quae dixit L. de consilio L. de materia evg utꝰ ex ipsis verbis L. quae dixit in prooem.

Deest una lectio die S. Canuti.

Id inde magis apparet ex sermonibus quos vel 3 simul habent
Specimen singulare ad probandum ducitur ex usu scripturae — in omnibus testimoniis allegata ex V. T. apud L. quae nec conveniunt cum texte hebr. neque cum 70 sed conveniunt cum allegationibus Mat. et M. qui pariter receperant tum a 70 tum a texte hebr. ex ipsa translatione testimonium — L. secutus esse e M. e M.
Exemplum hoc praeter (?) [illegible] e. quia hoc afferat emolumentum particulare ad quaestionem quam tractamus, quatuor illa testimonia inspiciamus.
L. III, 4 Mat. III, 3 Mar I. 3. Matt. φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε ... ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου. Haec versio apud 70 ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου : του θεου ημων. e in text. orig: pariter lelohenu Dei nostri (ad Deum nostrum) ergo Mat. recessit ab utroque texta. — Pariter Mar. I. 3 : ετοιμασατε την οδον — ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου — L. [illegible] ευθειας — αυτου. — Estne differentia? realis non est, sed e differentia explicationis quae habet pretium theologicum; ut apparet ab exeg: vox ejus referri ad Dominum in hebr: habetur Dei nostri — deleverunt ergo eggs. differentiae verba : [illegible] του θεου ημων ponunt relat. ejus — hunc ad quem refertur explicatio omnino praeclara. —
Alter locus habetur ap. L. VII, 27 Mat. XI, 10 Mar. I. 2.
Math. dixit: hic est enim de quo ουτος γαρ εστι περι ου γεγραπται, ιδου εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου προ σου. In vers. 70 similis ap. Malach. III, 1 legitur ιδου εξαποστελλω (haec variant potuit oriri ex defectibus scriptor.) τον αγγελον μου και επιβλεψεται (prospiciet, invalit) οδον προ προσωπου μου (commutantur personae)

Marc. idē legit quod Mat. ἐγὼ ἀποστέλλω – πρὸ πρ. σου – ὃς
Luc. idē – ὃς κατασκευάσει – εν σου
Text. heb. hinne sholeach (mittens me) malachi ut
lefanai ante faciē meā – duplex igitur vel triplex habetur
differentia: additur in N.T. 1° πρὸ προσώπου σου
2° ante te 3° mutatur pronomen pers. 1ae ps. in pro. pers.
2ae ps. e pariter 1a ps in 2a: ante te (pro me) –
ergo L. consentit ē Mat. e Marc. nō cum text. hebr. vel Jo-
ergo habuit alterutrū vel utrumq ante oculos –
Est ante casu differentia quā notavimq in textu praec.:
Declarat e explicat Salv.: vaticiniū Malach. e applicat
ad se. Apparet ex toto tenore: L. VII, 24 Jo.: mittit ad
Di quaerentes quod interrogatio – alludit ad Malach.: III. Dominq quē
vos quaeritis e angelus quē vos vultis – respondet Salv.:
renuntiate: quae vidi etc: h.e.: dicite quid de me vi-
distis utrū fuerint in me venire verificata signa ejq
quē exspectatis – e iis recesserunt, loquitur ad turbā:
quid exivistis etc. – hic ē de quo scriptū ē
apud Malach. inde data fuerant Judaeis signa adventq
Messiae: venturq erat ad templū suū – ergo templū illud
quod aedificabatur, erat templū ad quod venturq erat –
dabatur aliud signū: quo cognoscerentur adventq:
veniret angelq qui praepararet – Salvator volens se
manifestare ut eū in quo impleta erant signa dicit
angelū jā comparuisse ante ipsū – inde induxit:
ecce mitto angelū meū etc. hinc porro manifestū ē
cur mutata fuerint pron.: 1ae ps. in pron. 2ae ps. – nā in vaticinio
Malach. loquitur Jehova, venit praedicit venturū – Jehova
ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων sec. S. Paul.

in N. T. comparuit e additit προς την δουλου αδελφ[illegible] - quod proinde de re ventura dixerunt id induxit Script. dicentes de re ut qui veniret -

L. retinuit immutationem, factam ab ipso Salv.: ab evangelistis vero non excogitatam, sed receptam - immutatio vero non est substantialis sed formalis, 3um textum Mat. 18, 20 ubi [illegible] Mat. XIX, 18. Mar. X. 19. -

Textus vero Mat. haec habet: οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις - pariter Marc.: μη μοιχεύσῃς, μη φονεύσῃς, etiam futuro cum οὐ respondet conj. cum μη - L.: μη μοιχεύσῃς, μη φονεύσῃς etiam semel exigit ad Marc. non vero ad Mat. - formam: verba [illegible] eadem sunt. In vers. graec. legitur ipso quo ad modum habet Mat.: οὐκ φον. οὐ μο. - οὐ κλέψεις κλεψ. praecedit in gr. e hebr. tantum οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατα τον πλησιον σου id quod additur etiam in hebr. [illegible] Hoc omittitur a Mat. e Marc. pariter a L. quam se additurum exigat - Mutatio ipsa ditaxat formalis, quatenus alterpraecedat, non substantialis sed localis mutatio est, alterquod habetur futur. in eo est quod se exigunt prope ad textum hebr.: in quo modus prohibitivus est futur - quam ob rem pariter versio graeci fut. habet [illegible] Mat. quam ipse hebr. vel Graecus [illegible] - L. haec est mutatio form. Tertia mutatio quod omittitur: contra prodi. tum: 1a rat.: ex rei veritate: textus originalis, lex dominica hunc sensum indefinitum praese fert: non proximus tuus = quilibet homo - 2a ratio, est emendatio judaica vel phar.: Hebr. erant qui proximum intelligerent tantum de fratribus sec. carnem - propterea cogitatione quod appositionem omiserunt ut lex sonaret infinite seu restringeretur -

4ᵘ textum: Marc: XV, 28 και μετα ανομων ελογισθη – habetur in vers. graec. Is: 53, 12 εν τοις ανομοις ελογισθη – inter interpretata in – in text. hebr: recte mischim (in, cū
sed L: qui communiter sequit. Marc. quando in Petr. textum allegat – hic sequitur habet et. qui 22, 37 uti Marc. και μετα ανομων ελογισθη – verū ē L. nō sentit esse vers. graec: e text. orig. sed imitatione Marc. Ergo habita quo refertur L. ad sequitur priori is est: quater nō requiri text: orig: sed in aliis vel alexandr. vel text. orig: requiritur

IV. [illegible] vel ipse quae considera

Pō habita L. ad Mat e Mar plus semel intendunt in eadē factor adjunctentur [illegible] sed plus semel eadē verba ac illi habet; plus semel similia habet e frequentius plane diversa – Habet q er eadē verba. Audiamq V, 20: Και ιδων την πιστιν αυτων ειπεν αυτω ανθρωπε αφεωνται σοι – Cf. Mat. IX, 2 και ιδων ο Ι. την πιστιν αυτων ειπεν τω παρα: θαρσει τεκνον – L. habet: ανθρωπε qui aliā signif: apud Graec. habet – ita pariter Mar. II. 5 και ιδων δε ο Ι την π. αυτων λεγει τω π. τεκνον similia – audiamq Mat. XXI, 25 – το β. Ιωαν. ποθεν ην – οι δε Mar. XI, 31 το β. Ιωα. εξ – αποκριθητε μοι L. XX, 5 οι δε συνελογισαντο – ē discrepantia –

m.
sunt similia sed ē differentia. Tandē deires plane diversa habet ac Mat e Mar. Cf: Mat. IX, 4. Mar. II. 8 L. V, 22. –

Factū ē ut L in exponendis rer adjunctis frequentius aliis verbis usus sit atq Mat e Mar.

–

Discrepantia inter Mat. e Mar.

Vidimus habitū quo L se habet ad utrumq si consentiunt, iisdē verbis utuntur. Quando vero discrepant circa eandē rer substantiā quando nec dicit quod aliq retinet, aliq aliis adjunctis utitur ad eādē rē describendā, in ejusmodi casibus L. utrumq rer solet colligere simul, verba autē modo ab uno modo ab altero mutuans. Contingit̄ 13 casibus ut L. veluti compilatorē rer faciat. Andiamus specimen: Mat. IX, 7 e 8 – ē narrait paralyticus e alius ridentium sunt et Mar. II, 12. L. vero V. 25 sq. rē utrumq complectitur simul, verba modo ab uno modo ab altero mutuatur. – Habuit ergo utrumq ante oculos ē utrumq habebat rationē. –

de ordine rer quā sequuntur –

quod attinet ad ordinē rer L. potius sequitur Mar quā Mat. maxime quando discrepant – ratio ē quia Mat. nō ē secutus ordinē rer chronicum, Mar. vero rer propre omniū substantiā a Mat. deprompsit, attamen frequenter imo communiter sequitur aliū ordinē – discendit ergo ē secutus seriē chronol. Factusq in exponendis narrandis rebus a Mat. acceptis quas ex ordine Mat. nō narravit. Quod vero idē erat consiliū L. sequi debebat Mar. potius. Verū Mar ultima praetermisit quae habuit Mat. e quae habet L. quae L. in omnibus commā habere nō poterat Mar. secutus ergo ē propriis sibi fontes a quibus accepit ordinē – hinc permisit sibi per recedere ab ordine Mar.

Primum factum habetur ap. L. XI, 14 sq. de ejectione daemonii quo ejecto quidam ex adstantibus dicunt – eadem habet Marc. III, 22 sq. sed aliis omissis ei admixtis – ea habet quae Christus mitteret discipulos suos dedit iis facultatem ejiciendi etc. imponitque nomina – Marc. evidenter non est secutus ordinem chronol. loquitur de spiritibus immundis deque eorum ejectione e ipsa data occasione nominandi apostolos loq. de tributa illis potestate ejiciendi daem. etc. ut exordii caput respiciat ad spiritus immundos. hanc narrationem non ex ordine chronol. composuisse dicendus est, sed ex ordine reali, unde inter eum e L. nulla vera discrepantia habetur. –

Cf. L. 22, 63 in historia passionis: qui tenebant illum, illudebant ei caedentes etc. haec eadem Marc. 14, 65 e coeperunt quidam conspuere etc. – sed immediate post narrat lapsum Petri v. 66. Jam vero L. praemittit lapsum eundem (v. 62), quod ergo Marc. praemittit, narrat L. postea e vice versa – non fit ibi vera e realis oppositio, non enim non fit animadverti, Marc. voluisse interrumpere narrationem ignominiarum quibus Judaei afficiebant Christum per narrationem negationis Petr. – L. qui ordinem chron. sequitur, debebat interrumpere narrationem e inserere historiam de Petr. negante. –

Simile dici debet de L. 23, 34 in historia passionis: dividentes vero vestimenta ejus miserunt sortes – illud praecedit illusioni de qua v. 36. illudebant ei e milites etc. Marc. vero 15, 24 diviserunt etc. erat hora tertia etc. v. 29: praetereuntes blasphemabant eum – deinde: offerentes ei acetum – quod L. praemittit. sed apud Marc. hae res narrantur indistincte, voluit substantiam exhibere rei non earundem minutissimum ordinem

m/ Colligimus L. non esse utrique praecedente eorum e utriusque ita habuisse ratione sint inde proveniant illa similitudo, quae animadvertitur modo inter tres eos. Habetur locus singularis quippe ab tribus narratur eodem modo e eadem syntaxi — Matt. 9. 43 — L. V. 24 de paralytico. Matt. IX. 6 — Marc II 10.

Scholion I. De via ac ratione generatim explicandae harmoniae similitudinis vel dissimilitudinis evangeliorum. — Continet tria: 1° cavendum e ab excessu eorum qui contendunt eam esse harmoniam inter L. Mat. Mar. quae fit ut L. utendo M e M illos exscripserit. Hi faciunt L. simplicem plagiarium, compilatorem. — 2° e pariter cavendum ab excessu contrario eorum qui spectata dissimilitudine quae inter L M M intercedit, contendunt tantam esse discrepantiam quae fit ut L nullam dependentiam ex Mat e Mar. Hemtschoil in N. T. § 22 Cl. Margin insufficienter e non necessarium hoc sunt rationes explicandae similitudines — L. dicitur audivisse plus semel lectione eorum Mat e Mar in conventibus Christianorum atque ita memoria tenuisse quae continentur in illis eorum atque inde factum esse ut quam intercedit inter eos eorum similitudinem referret. Sed sola memoria non sufficit. Altera ratio quae tandem omnia explicare debet tam similitudinem quam dissimilitudinem revocatur ad operationem Sp. S. sed haec quae omnia sane explicat ratio non e necessaria atque idea non e admittenda. Operatio enim causae primae quae praeter e supra ordinem natural. agat non e admittenda quando causae secundae ~~quae operatio~~ certa atque operatio sufficit ad effectum explicandum.

3° Etiam illa ratio explicandae harmoniae inter 3 priores evangelistas repudiatur dicta aliquid Clem. Alex. ex superiorum praescriptis admittenda non potest quando admitti non potest alia a Griesbachio explicandi ratio Mar. non fuisse Mat. e L. e ita omnia explicari

De ~~normis~~ canonibus quibus antilogiae apparentes e medio tolli possint

Ejusmodi canonum duo sunt genera, alii ~~speciales~~ generales alii speciales – illi communes omnibus antilogiis, hi proprii cujusdam. Primum genus absolvamus

Schol. 2: de regulis general. harmonicae instituendae e opposit. ad eam removend. Sunt 3 canones:

I Canon. Simplex alicujus facti aut dicti aut adjunctorum facti vel dicti omissio vel additio neque mendacium est e error neque est contradictio vel exclusio contrarii: Ex eo quod ea cujusdam aliquid omittit aliquid e viceversa, nullatenus colligi potest contradictio e oppositio inter cujusdam. –

C. II. Simplex ordinis diversitas quo facta vel dicta vel eorundem adjuncta exponuntur a variis nullatenus adversatur veritati factorum dictorum adjunctorum, atque adeo ejusmodi simplex ordinis varietas non dicit contradictionem atque oppositionem sed potius absentiam collusionis e indicat eorum ab invicem independentiam immunitatem qua narrabant atque adeo veritatem dictorum factorum adjunctorum confirmat

C. III. Simplex varietas verborum vel phrasium quibus eadem facta eademque dicta alterius a variis exponuntur constituunt quidem formalem discrimen, diversitatem formalem sed nullatenus realem e ejusmodi discrepantia minime non arguit variorum auctorum contradictionem inter invicem sed eorum immunitatem vel libertatem in narrando, qua libertate confirmatur substantialis veritas factorum dictorum. In tali varietate factorum dictorumque licet cujusdam exteriorem similitudinem minimum est identitas inter licet verba licet aliter narret, nullatenus colligi potest contradictio in Mat. et Luc. Quae in se pariter eveniunt quod etiam de quam plurimis textibus valet

Schol. 3. De canonibus specialibus – maxime pertinent ad L. e Mat. quos inter major apparet diversitas

o Gᵗ Nihil impedit quominus Christus D. idē fecerit e dixerit repeti-
tis vicibus maxime si res erat quae a Christo D. majoris du-
ceretur momenti, ad veritatē fidei morumque inculcandā
tum forte si Christus D. certas veritates semel [illegible] d-
derit.-
Idē facta vel dicta Christi D. habere potuisse plus semel locū
atque in diversis quidē adjunctis, quare si idē factū ab aliquibus
in diversis adjunctis exponitur, nullateneque inde colligi, pro eorum
oppositio.
S. Mat. e L. idē facta vel dicta narrant, in tamen diversis
temporibus locū habuisse vel dicunt vel significant, non facta
esse non posse, etc. ad harmoniā revocantur Matt. IX, 10 e L.
V, 25 sq. tum VIII, 41 sq. Narrat Mat. l.c. Christum D. accubuisse in
domo Mat. convivio, deinceps disputationē habuisse cum Far.
post v. 14 dicit accessisse discipulos Jo. dicentes quare etc.
ait. J. nequid possunt [illegible] nemo ponit etc. 18 haec illo
loquente, quidam respondeset [illegible] Jo. discipulis, ecce prin-
ceps unus accessit e adoravit eum: filia mea defuncta est [illegible]
Haec eadē ea parte narrat L. V. 27 sq. e ponit [illegible]
[illegible] in domo [illegible] erat, murmurabant Far. e scribae
Quod apud Mat. Jo discipuli dicunt id apud L. dicunt Far. e scrib.
Mat. l.c. discipulis. Attamen quod pertinet ad Jair. habet L.
V, 41 ergo [illegible] pro illud convivio Levi. Quod vero Mat.
Christus dicit respondens Jo. discipulis id [illegible] L. contigit deinceps
Jairus. In Christus hic idē respondens, tum Far. e scribae post
convivio e idē respondit eidē quaestioni propositae a Jo.
discipulis qui accederet Jair. Seque haberetur contradictio.
II regula: Si Mat. e L. idē dicta vel facta narrant, id
tamen definiat directe e immediate diversis in locis aut facta
vel dicta non e, sed non e repetita

Ita comparantur quae habet Mat. ~~XVIII~~ VIII, 18-20 e L. IX, 57 - 57 sq. -
Apud Mat: Videns J. turbas multas - jussit ire trans fretum (determinato loco) e accedens unus scriba - sequar te sq. - dixit ei J. vulpes etc. - Id ipsum narrat L. IX, 57 sq. factum e ante ambulantibus illis in via (qua in via? vide v. 51: factum e in complendo ... se firmavit in proposito - ergo in via ad Jerusalem) dixit quidam ad illum sequar - dixit J. vulpes sq. - Idem dictum, sed semel quum iret ad fretum ut transiret in regionem Gerasenorum (v. 18) e alias quum in via ad Jerus. ergo locis penitus diversis in quibus tamen idem dixit Dicta -

Reg. IV. Cum L. e Mat. (ut saepe hoc e maxime diversa) idem quod simile factum aut dictum licet exponunt diversis in locis adjunctis tum facto vel dicto minime esse ... si Mat. hoc dictum vel factum conjungit cum alio, usque loco determinavit -- Id contingit apud Mat. VIII, 21 sq. L. IX, 59. 60. quae verba: vulpes etc. continuat Mat. aliquis ante de discipulis: permitte J. ante ad illi: sequere me L. IX, 59. 60 idem habet post verba allata - ait autem ad alterum sequere me ille ante seq. uterq. conjungit idem dictum factumq. cum alio apud utrumq. eiusdem idem - de hoc secundo dicimus debere esse duplex numero, quia ... certo loco - at seu ~~Mat~~ ordine chronol. hunc connexum facta loco temporeq. diversa propter nexum realem conjungit - Possit esse quidem diverse esse factum repetitum, non tamen probabile videtur -

Reg. V. Si idem exquisita vel simile factum e dictum bis e alter tantum semel narrat, tum dicendum e, repetitum esse dictum vel factum, videndum tamen accurate, quomodo ex altero altero conveniat alter eiusdem Mat. IX, 32 ... - obsidentem - mutum XII, 22. Tunc oblatus - caecus e mutus - videtur factum idem vel simile, neque in priore loco haberetur (mutus caecus) hic caecus e mutus - L. XI, 14 semel eandem rem habet - daemonium mutum

1° Quae apud L. habentur, conveniunt in alterutro – si tamen rite conferantur, conveniunt in eo quod habet M. XII, in iam ea quae exponit, in loco conveniunt, licet expresse non commemoret sacrum fuisse demonem. –

desiit lectio una de d. 30. jan

Comile Patr. de institutione interpretationis reg. VIII. § 262 ..

Quaeritur utrum lectio prooemii L. sit genuina, tum vulgat. ed quae textu orig. – utraq attendimus – attendimus ad lectionem vulg. quae id praescribitur a Conc. Trid.no respicimus etiam ad textum orig. quando non tantum permittitur verum etiam consulitur e quia id ut plurimum e ... ... utile atq principe necessarium, ut sententiam auctoris recte deprehendatur plene necessarium e et vindicanda genuinitate contra haeretic. Utriq nobis constat ... principere verum e tota, sententia Scr. tum verum e genuinam asserere –

Lectio prooem. L. certa e, tum recepta vulgati interpretis quam recepta lectio gr. textus quae enim diversae lectiones adnotantur non sunt variantes considerandae, ad varietate

Chr. Fr. Matthaei, qui edit. N. T. ... ... codd. Mosq.

4 lectiones divers. adnotata, una pertinet ad lectionem interpr. quae largiit ut solet, tres pertinent ad textum graec. ed com 3. ... e nihil ... ... versionem occidentalem ... e Spiritus S. sed haec additio non e textus Script. inspir. sed glossema marginale quod scriptor aliquis ad marginem adscripsit ... Spiritus S. ... ... e ... , ... inspiratione ... ... L. ... ... –

Ad com. I adnotat ἐὰν omitti ab aliquibus, h. e. ab uno, S. Gregorio ... ... , sed vel haec omissio ... ... e ..., ... e in pretio habenda quia ... ..., lectio ... textibus omnibus

Ad com. 4: ἔχεις ... ... citat ... sed ... ...

verbi reddit generatio (verbū ~~[illegible]~~ sensu aequipollente) enarrat
Chrysost. substituendo ἔργα, avvero [illegible] ἔργα non συντελ
[illegible] [illegible] non esset in illo habenda praetio qui [illegible] a
[illegible] omnibus erit [illegible].
Tandē ad vocē δογματικὰ i [illegible] sed ē σχάσμα - nemo
[illegible] Scriptor [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] - ergo [illegible]
lectione tā vulg. ut text. gr. ubi lectū e genuina habere [illegible]
Veniendum ad significationē verbo - Quam [illegible] [illegible].
1ª generatim [illegible] ē potestate significandi verbo, retinendo
eos proprietas quo [illegible] nihil impediat - de hac regula [illegible]
[illegible], cf. Patriz. l. c. reg. IX § 278.
2ª. Proven: ut [illegible] pater debet qui scriptores graec [illegible]
legit, gracissime ē, κυριολογίαν servant; atq adeo [illegible]
συντηρεῖν respondet perfecte componito lat. vocab.; quando [illegible]
[illegible] [illegible] vulg. interp. quoniam [illegible] [illegible] multi, no
οἱ πολλοί quod foret plerique omnes sed indefinite multi
ἐξισχύειν - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] admovere
videtur ex sese [illegible] de effecta operis quod [illegible]
admoveretur, tamē ex usu loq [illegible] [illegible], [illegible]
signif. [illegible] admovere ad opus [illegible] ut opus [illegible] maneat
imperfectū vel si perfectum non respondeat fini vel
intentioni [illegible] opus - Vel signif[illegible], ne de opere
ē [illegible] respondeat fini, [illegible] graec[illegible] respondet
latino [illegible] quod ut plurimū [illegible] operatione
perfici - [illegible] loq. [illegible] [illegible] profanis [illegible] [illegible] [illegible]
In usu sacro [illegible] occurrit vox in N. T. e septies in V. T.
atque nullū ex iis testimonium habetur in quo verb. συντ
[illegible] ex dictis significationibus non habeant - Οὐ [illegible]
[illegible] quod sane confirmat quae diximus IX, 29 quaerebant occidere
eū [Barnabā], sed nō occiderunt - συνίσχυσαν cf. Act. ἀγὰθ
XIX, 13 tentaverunt

9/ ubi indicatur eventus infelix — "

Id negant qui ἐπιχειρῆσαι praestitisse affirmant atque adeo ἐπιχ. conten-
dunt usurpari etiam de operibus perfectis, ita Basilius qui id affirmat. ad
probandum adducit 2 testimonia prof. e 3 sacra ex quibus conatur colligere
per ἐπιχ. significari opus
sed 1° licet verum sit quod dicit per 5 testimonia omnino usus loco [illegible]
evertitur —
2° laborat conceptio confusio, aliud enim est ἐπιχ. referri etiam ad
opus perfectum i.e. sed per se aliud ad opus perfectum i.e. quod plane
respondet fini suo
3° inspectis 5 testimoniis collatis allatis in Adnotationibus
nullatenus conficit quod probandum suscepit —
etenim quod habet ex Xenoph. Cyrop. VII ubi dicitur Abradates
ἐπιχειρήσας favere [illegible] similiter [illegible] Cyri — et non probat, ex
contextu enim apparet Abrad. non perfecisse ex voto opus — [illegible]
Alterum specimen ex Polyb. 12, 16 Plato desiderasse ut [illegible]
[illegible] ἐπιχειροῦσιν ut [illegible] manum admovere [illegible]
[illegible] ad historias non perfunctorie, sed [illegible] desiderium [illegible]
[illegible] nullatenus constat.
Addit tria e sacris, 1° quidem Mach. II 1. 30, Sicut novae domus
architecto de universa [illegible] ἐπιχειροῦντι — sed agitur de norma fixa pictori quando
[illegible] pingere [illegible] sed non [illegible] ad normam picturam fuisse
perfecta —
2° ex Mach. II VII, 19 ubi sermo est de 7 fratribus Mach. dicit
sexto: tu autem ne existimes, tibi impune futurum quod contra
D. pugnare θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας — manifesto inutiliter conatur
pugnabat
Tertium allegat ex Act. 19, 13 tentaverunt quidam expellere
diabolum — sed 16 dicitur [illegible] et invaluit contra eos
ergo agitur de conatu omnino irrito —

ἀναταξασθαι ordinare — non dicit ἀναγράφειν scribere, sed ordinare, non dicit ταξασθαι sed ἀνα-: atque h. dicitur Kuinoel, secundum omne vi verborum i reordinare, iterum comp. operis suscipere — quemadmodum Iren. III. 21 de Esdra τους των προγεγονοτων προφητων ἀνατάξασθαι λογους — denuo ordinasse sermones propht. — ergo concludimus praecessisse jam sermonem ante h. istorum ordinati

διήγησιν, narrationem — communiter ex usu prof. et eccles. historia scripta, ita ap. Thuc. Polyb. multo magis apud auctores Theophil. Alex. Clem. Orig. qui intendunt vocem illam ad signif. fundam. historia scripta — ergo quemadmodum διηγ. praecessisse. διὰ quod

πεπληροφορημένων — πληροφορεῖν, quod sibi vult ἐν πληροφορίᾳ plena mensura — si refertur ad ordinem rerum intellectualium plena mensura et certitudo et plena persuasio et securitas eorum quae mente intelligentiae apprehenduntur. Ita Paul. Rom. IV 21 plenissime sciens πληροφορηθεὶς ita 1 Thess. I. 5. — ergo περὶ τῶν πεπλ. πραγμ. sunt res de quibus plena certitudo habebatur inter nos, inter fideles.

2. Καθὼς quemadmodum παρέδοσαν tradiderunt — ad quid refertur haec sententia? immediate ad ἀνατάξ.: conati sunt ordinare quemadmodum tradidere — efficitur p. sensum communem conformatur ecclesiae: non possum referri ad πολλοι ut Weiss et multi conati sunt, quemadmodum nobis — ut testimonium eorum qui ab initio [illegible] requirebatur ad hoc ut h. noscet multos conatos fuisse. ex. scribere non est objecto traditionis apostolicae — sed neque potest referri ad πεπλ. πραγμ.: res plena fide receptas quemadmodum narrarunt i dixisset eas quae narrarunt deinde non quae unde constat, res illas esse plena fide receptas. Ibi [illegible] constabat sed de hoc quaer. unde non [illegible] susceperint [illegible] ordinare de quibus plena fide constabat

παρεδοσαν ? sit ne sermo de tradit: scripta an orali? Qui contendunt
apost: praescriptisse ordinat de scripta tradit: intelligendum esse
e vice versa quando de trad: agitur, ordinata de trad: intelligi
esse: atqui non pot esse de scripto - illa scripta fere vel non
erant ordinata, non poterant L aliquis cum suis ordinare
si vero erant ordinata quia cum suis inciperent ordinatis
ergo non pot significare nisi ordinata.
([illegible] nos L tanta cum fidelibus omnibus qui audierant textus de scrip)
Cur παρεδοσαν accipiendum de traditione orali? Quemadmodum παρα
δίδωμι ita trado indifferens verbum e. ad modum quo communicatur
res aliqua - cur ergo hic accipiendum de traditione tantum orali. Si
porro in altero comate accipitur de trad. orali, pari ratione in
comate praecedente διηγησις accipiendum de tradit. orali, etenim
διηγησις apud Graecos e narratio apud Lat e indifferens quoad
modum quo fit narratio, cur ergo de historia scripta accipienda e?
Praeterea utrumque. Etenim licet verum sit verbum παραδιδοναι, tradere
spectato etymo esse indifferens sive ad scriptum sive ad narrationem
ore factam tamen usu loq. politissimum obstat quando vox παραδοσις vel
παραδιδοναι occurrit simpliciter sine addito e contextu aliud
non requirit communiter significat traditionem ore factam
E contrario licet vox διηγ. narratio spectato etymo sit
indifferens ad medium quo fiat s. scripto s. ore tamen com-
ni usu, prof. et eccles. nisi aliud contexto requirat, communiter
accipitur de narratione
in proposito 1° argum. scripta quam de narratione orali, ergo
Ad 2um. In proaem. negatur paritas e negativa. Relative
L. texto exigit ut παρεδοσαν accipiatur
de tradit. or. e διηγ. de trad. script. Accipere παρεδοσαν
de tradit. script. ita licet spreta argumentatione comate
quam proposuimus, praepostera foret - vel cum scripta non esset
apost. e. ab αυτοπταις tradita ordinata esset vel minus
l. dicitur inord. e inutile ad finem ordinandi res gestas et
ordinata e. sanctitati ordinatio e multo magis inord. narratio

E. ergo manifestum textum non permittere ut Ev. acceptum de trad. scripta. E contrario textus exigit ut Διηγ. accipiat. de trad. script. non orali. Id exigit verb. ανεταξ. quemadmodum enim ante dicitur ανεταξ. διηγ. ordinare e recordare tradit. scripta ita recte dicetur ordinare e recordare tradit. apostol. Qui enim praedicat oral. ordinaret e recordaret oral. At vero scripta narratio ordinatur e recordatur pro sei. tradit. apost. e tradit. [eos qui fuerunt] testes de visu - ergo textus non permittit ut διηγ. sit tradit. oral.

Id ipsum exigit appositio περι - πληροφορ. - quemadmodum enim κυριως dicitur narratio scripta de rebus tractans peractis sed multo κυριωτερως de narratione orali, ut ασφαλειαν - narratio rerum - -

Οι απ αρχης - του λογου qui ab initio - verbi - Distinguit L. duo αυτοπτας e υπηρετας esse, atenti υπηρεται ministri sunt apostoli, ita duo sunt etiam multi alii praeter apostolos - Ipse L. indicat quinam fuerint testes de visu - Cf. quae habet Act. c. I. 13. 14 ubi narrat fuisse ... omnes qui erant in cenaculo -

Cf. Paul. 1 Cor. 15 6 visus e. plus quam 500 fratribus - ex quibus multi manent, quidam - ergo erant multi testes de visu praeter apost - ad Rom. 16, 7 alios Paul. indicat testes de visu - ergo distinctio realis inter testes e ministros.

Quinam sunt ministri? υπηρ. proprie est qui operam, auxilium confert ad rem aliquam, hoc in loco, qui ministerium praebet ad sermonem promovendum (non faciendum), operam ad verbum praedicandum. Inter apostolos υπηρ. numeratur ipse Paul. e quidem certe ipse fuit etiam υπηρ. quemadmodum legitur Act. 26.16 ωφθην σοι προχειρ. σε υπηρετην και μαρτυρα - minister eras quae vidisti e. visurus e. ... ut praedicares ea quae vidisti e. visurus es.

Του λογου non e. ο λογος de quo agitur Jo. in acceptione του

nat. et Jud.
18. Unde colligitur ex nativitate et educatione non fuisse Judaeum — ex modo loq. in eodem loco, conjici potest forsitan neque generis fuisse Hebraeum — neque circumcisis — conjecturae vergunt in certitud. — collatis quae loquuntur Coloss. 4, 10 — salutat vos Aristarchus et Marcus consobr. Barn. de quo — 11 et Jes. qui dicitur Justus qui sunt ex circumcisione, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς, hi soli sunt συνεργοί μου εἰς τὴν βασιλείαν — habetur 2 ex momenta — altera distinctione affirmante: qui sunt ex — altera distinct. excludente: hi soli — S. P. distinguit prima propositione: qui sunt ex — Arist. M. et J. a reliquis, reliqui ergo non erant ex circumcisione — atqui inter cett. habetur v. 14 Lucas: salutat vos etiam — ergo L. non erat ex circumcisione — ~~Confirm.~~

Nonne etiam L. erat adjutor Pauli — ipse directe vocat ad Phil. 24 — Lucas ὁ συνεργός μου ὁ ἀγαπητός — quomodo ergo hic soli dicuntur adjutt. illi tres — quia supplendum est: hi soli ex circumcisione — Scripsit ante Rom. hanc ep. — in

Animadvertendum: solus Lucas mecum (Timoth. II. 4) ergo Petr. non fuit cum Paullo, ergo solus fuit — in contextu loquitur solum de suis comitibus ex itinere, de illis scribit, esse L. solum cum eo. Inde minime potest colligi, neminem praeterea fuisse cum Paul. — videtur illam ep. scripsisse ante morte appropinquante, non ante propinquissimam, expectabat enim Timoth. et invitaverat Marcum ~~ex solo colligo~~ effici ergo potuit ut Petr. nondum esset in carcere Mamert. ubi detinebantur captivi ante supplicium imminens — quum Paulus probabiliter adhuc commissus erat custodiae militis — tandem si Petr. nondum fuisset incarceratus quod non est improbab.: fieri potuit, ut nondum esset Romae — quia diversam ~~Judaeam~~ peragrabant —

quod erg.: Colligo: fallantur ante qui L. fuisse P. cognatum sei. consanguineum volunt — Patr. ii. 7 — illuduntur argum. inter et ceteri — interea ex Rom. 16, 21 salutat vos Tim. et Lucius atqui Lucius = Lucas et cognatus P. Atqui haec sunt falsa 1° quia Lucius non est Lucas 2° Lucius hic velut sei Graecus

vel Lucius Cyrenensis vel pro dicto cu cultore Constitt. Apost. Lucius
hunc illū esse qui factus fuit episcopus Cenchrearum, quē Lucium
Ep. Cenchr. idē cultor Constit. Ap. a Luca distinguit. -
Q. Patris. - nō ē penitus impossib. huius Lucii salutationes [illegible]
derse P. quia ep. ad Rom. scripsit in Cor., ubi ~~[illegible]~~ aderat
Lucius, Lucas aberat. A)
Praeposterum etiā ē argum. extern.: utuntur opinione Orig. -
Q. Patris. - qui cognatus ē Lucii esse Lucā ē Lucā fuisse co-
gnatum Pauli - atqui opinio Orig. infirma ē, spectata sententia
religiosa vett. / opinio solius Orig. infirma ē ē valide spectata
sententia omnium - deinde opinio Orig. nullo ē contra nostrā
sententiā, si spectetur in se, quia Orig. non loquitur de co-
gnatione sec. carnē sed sec. spiritū - L. fuisse P. cognatum quia
baptizatus erat - ergo ex Orig. nō colligitur L. fuisse cognatū
P. sec. carnē ē sanguinē - porro si illa interpret. ē accepti
verbor. P. quae adjiciuntur ab Orig. in se considerentur adj.
nō pro, quia omnes, quos annumerat P. cognati eius erant se-
spirit. - ergo illa cognatio debet accipi eodē sensu ac ib.
dicuntur Andron. ē Junias cognati ē concaptivi Pi ē Jes.
ē Rom. IX, 3 optabā ipse ego anathe. esse a Chto pro fratrib.
τῶν συγγενῶν μου, sed addit κατὰ [illegible] - cognatio sec.
carnē. - ergo illi etiā nō erant cognati sec. spirit. ergo
Luc. nō est sec. carnē -

De charactere

L. dicit arte medicus, religione ex proselytis fuisse non fuit
tamen ex ipsius Chti discipulis - Patr. n. 4 19. Fuisse arte medicū constat
argum. extern. et intern. - Extern.: Veteris scriptt. de eo loquentes sec.
Euseb. III, 4 - Hier. De viris illustr. testentur fuisse medicū e quidē sec.
Intern. - consid. argum. intern. 2° artificiū e inartif.
Argum. inartif. habetur ap. Paul. ad Coloss. 4, 14 ἀσπάζεται Λ. ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός

artificibus dixit: ille medicus notus – quam arbaret hanc quit, erat tam
in prima captivit ergo idē ē L.
Confirmatur hoc argum. artif. sc. quod nō continetur totidē verbis, sed
colligitur ex scripturis arte – artifi. argum. insunt 2^ea: alterū
form. alterū reale – alterū petitur ex rebus quae dicuntur alterū
ex ratione e modo quo dicuntur
Consideratis sc. rebus a L. expositis e ratione qua loquitur ei-
dentur perspicua in eo e Act. habere vestigia, auctorē esse
medicū. Argum. reale: solus L. effert vim supernā virtute pro-
digiosā qua Chrus sanavit morbos – quomodo argumento, discretis
verbis nō insistunt al. evangelistae – ē tamen quod exiget animadver-
sionē, L. nō solet quemadmod. Mt e Mc animadversiones e anno-
tatiunculas facere – excepto speciminis casu, quando exponit pro-
digiosas sanationes – atqui medicus hoc ē proprium, distingue-
re e dignoscere quando morbus aliquis sanetur e sanus fiunt
ope humanae artis e per vires naturae seu ne. Hujusmodi tales
monra habentur V, 17 ē facta ē in ma... et virtus domini erat
VI. 18 e 19 e sanarentur a languoribus – ē omnis turba quaerebat
eū tangere quia virtus ei
Hujusmodi animadversiones factae ab auct. praeter suū morē, in-
dicant scriptt. fuisse peritū artis medicae.
Adsunt indicia formae, ex modo loq. petita – tria: 1° ubi Mt
e Mc. de morbis loquentes solent uti verbis generalibus, verbis
vulgatioribus L. plus semel utitur verbis propriis ē specificis
2° plus semel utitur verbis technicis ipsius artis med.
3° utitur vel solus vel saltē alius frequentius phrasibus ē
verbis spectantibus ad med. ē artē med. quae ex med.
vocab. dignoscitur scriptor peritus artis med.
Huc pertinent quae leguntur IV, 40 cf. Matth. VIII, 16 Mc. I. 34
ubi vulgata dicitur habetur κακῶς ἔχοντας male habentes – L. habet
ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις

ubi habet Matth IX, 12 M. II ubi ἰσχύοντας validos valentes
L. V, 31 ὑγιαίνοντας sanos. Matth XIV, 14 ἀρρώστους aegrotos
habet L. IX, 11 χρείαν ἔχοντας θεραπείας qui curae necessitatem
habent. – sed ut animadvertis ad
2° habentur term. techn. Wetsten. termini techn. est quod
habet L. IV, 38 laborabat συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ febri
πυρετός sec. Galenum terminus technicus – Marc. dicunt: πυρέσσουσα
ἀχλύς in Act. XIII, 11 ubi de Elyma mago sermo est qui caligine
oculos fuit oppressus – in arte med. sunt illae tenebrae quae per
ablepsiam exprim.
3° Verbo frequentius L. habet phrases.
ἴασις, ἰατρόν, ἰᾶσθαι ὑγιαίνω
ex modo rationes loq. L. indicatur auctorem ipsum eum
quondam auctori qui idem fuerit genitus
Non pertinet ad ejus characterem scientif. de quo postea
animadvertis –
II religione ex proselyt. i.e. argum. extern. sec. vett.
idq. confirm. argum. intern. ex animadversa cognitione rer.
hebraicarum ad synagog. pertinentium – extat hic in eis
quae in Act. animadversa cognitio, quam in proselyt.
tantum gentilibus nec ... relig. hebr. nec habemus.
III. Non fuit ex septuag. duobus discipulis atque nec
unus ex 2 discip. petentibus Emmaus – sunt tamen
aliquot vett. qui id putasse videntur – atqui auctor
e doctrina e autoptica praecipuorum ... illud negant
negantur ex argum. extern.: se accepisse ab aliis
de visu, ipse ergo non fuisse testem de visu.

20) Ex his tribus duo colligimus
1° infirmas e nullas esse rationes, quibus aliqui contendunt L. fuisse ex circumcisione - nulla est 1a ratio quae dicunt in L. profecto gentilis, Judaei P. [illegible] etiam hoc is [illegible] vertissent quod gentilitatem ibi [illegible] habuissent - illud ante magis apparet. Haec [illegible] evenerit i animadvertatur L. fuisse ex prosel. sed nulla etiam est altera ratio quae dicunt L. fuisse Jud. unde apparet quod L. [illegible] tempus [illegible] ex more Hebr. sec. festa Judaica - sed etiam vero in L. dicatur fuisse ex prosel. atque adeo notitiam habuisse rerum synag. sciverit computare tempus ex more e [illegible] synag. - ut ante ita tempus [illegible], conveniebat ex indole histor. evang. spectatis [illegible] adiunctis principalium personarum, rerum e locorum - quae adjuncta erant intime nexa e nexa in [illegible] tempus e Judaeorum. -

Colligimus alterum quod pertinet ad charact. scientif. apparet L. non fuisse unde, sed litteris perpolitum maxime graecis ita quod testes [illegible] fecit - [illegible] in Isai. VI.10 - [De L. scribit Hiero.] vett. ecclesiae traditores medicinae artis fuisse scientissimum e magis graecas litteras novisse quam hebr. unde e sermo ejus in evglio quam in Actibus Apost. i.e. in utroque volumine compositione e saecularem redolet eloquentiam - magisque testimoniis graecis utitur quam hebraeis {Huic praestantiae e excellentiae L. nulla locus obest [illegible] prodest quod ex vett. aliqui [illegible] traditione dicitur etiam fuisse [illegible] excellens arte pictoriae. Hoc universi constanter negant, profecto propter antiquam effigiem imaginem cultum, quam L.

sed traditio non est simpliciter spernenda, [illegible] auctor.

Fabr. 171. Theodorus Lector qui laudat Dam. de imag. [illegible]
111 in [illegible] traditionis testis Nicephor. Callist. Trava de sacris imagin.: 1730 Venet. P. Graepser in [illegible] de

imaginibus meum pectus et potius a Luca – etiam Bellarm.
Reliqua omnia quae pertinent ad L. sunt incerta – dicunt mortuum esse Romae, ap. Patras, Thebas, in Africa, in Bithynia, Syria, Palaestina Caesareae – Neque certum est utrum fuerit martyr an mortuus tamquam confessor – Tamen
~~Tota descripta~~ Cap. II de libro
Sex quaeruntur: 1) pertinet ad originem: Quae: quando et ubi scriptum est evg.? 2um pertinet ad destinatarios: cui vel quibus, in usum vel quorum commodum scriptum. 3um pert. ad consilium et finem auctoris in scribendo. Quorsum est ad quid scripsit.
4um pertinet ad materiam et formam: quae: quid scripsit et quomodo a. 5um pert. ad fontem ex quo hausit et quae unde et a quo habuit quae scripsit – 6um pert. ad harmoniam evglior. quae: quomodo 3 evg. se habent ad relig.
Ium Quando scriptum est? Sunt incerta. Videtur Lucae tribuendum argumentis ... simplicibus ad compositis e per gradus, per plures [illegible] illae-deveniemus ut illa epocha circa med. I saec. figatur
I gradus vel I affirm. haec est: L. scrips. post a. 42
Cf. Patr. gr. 2. n. 9 sq. Confirmatur 3: 1o confirm. ex vett. traditione, de qua diximus tum quum de ordine evgl.: L. in praesente evg. ordinem scripsit ordine chronol.: atque adeo propterea L. evg. esse 3um ordine in edit. com. quia 3us scrips.
2o confirmatur 2o argum. ex collatione 3um evg. quae deinceps instituemus: constat: a L. ~~est~~ in 3o evg. sec. ordinem generatim fuisse digesta et disposita quae Marc. et Matth. – in L. communia habent – ~~Matth.~~ – mox constat, L. quae in aliis habet communia, digessisse res sec. ordinem ipsa reali, accom.
sec.

3° plura diligenter a sollicite capolit e perficit. At hic 39 contradictio argum. crit. int. postremum ex 3° ejg modi suspect. dici debere L.

3um argum. petitur ex ipso prolog. L. in quo innuit ante se alios extitisse eqq e profecto non spernere, quae non poterant esse quam M e M de quo postea – Iam vero Marc. non scripsit evg suum ante a. 42 ergo neq. L. profecto – Faciendo

II Ginding dicitur. Non scripsit post a. 57. Evg. suum scripsit ante Act. Ap. ubi illud commemorant, atqui Act. Ap. scripta sunt verisim. fine 57 a. e certe ante finem a. 58 ergo evg non scripsit post a. 57. ergo habentur limites intra a. 42 e. 58.

—

Act. Ap. terminati fuere, quam terminaretur prima captivitas Pauli: mansit ante P. biennio toto etc. Ille fuit a. 57 vel init. 58. – Probatur captivitatem finivisse, scriptionem libri Act. ex duplici ratione: 1) interna: si tunc non finisset scriptio, L. scripsisset etiam ea, quae postea acciderunt, de quibus tamen nihilum dicit

2) externa: Omnes communiter hanc rationem amplectuntur – L. tunc terminasse scriptionem Act. quo ipsius captivitati finem imponeretur fuit – jam vero terminata est captivitas illa a. 57 vel init. 58 Probo P. comprehensus fuit Jeros. a. 53 – detentus fuit in carcere partim Hierosolymis partim Caesar. duobus circiter annis – minus prius fuit eissue Romam – iter quemadmodum narrat ipse L. (27.28) fuit admodum e longum, ita ut deberent hiemare – ergo non pervenit in L. in Urbem ante a. 56 – atqui biennium toto fuit detentus, ergo obtinetur ego scripti verisim. fine 57 vel init 58 – Sed fundamentum hujus calculi quae: Annus cardinalis e 53 – Pauli eo anno fuisse comprehensum, probatur partim e libri confessione – a Patr. pluribus e conciliis Angelicatis – Fuit comprehensus festo Pentec. – ut ipse significat L. 20,16 – festinabat enim, si possibile sibi esset ut die P. fuerit

22 Nupera dixit hoc non constitu. P. non fuisse obeuntem ergo festo Pent.
fugit Jerusal. e comprehensus fuit. De die constat, de anno quae-
ta comprehensus fuit quum Felix erat procurator Judaeae – c. 23
centurio jussit parari milites etc. c. 24, 24 P. comperit comprehens.
quum Felix haberet uxorem Drusillam – post aliquot autem dies etc.
Drusilla, quae erat Judaea – Porro ex Joseph. A. 20 constat Felicem
duxisse Drusillam uxorem expleto 12 anno imperii Claudii – atqui
12 a. imperii Claudii terminat anno 53 sec. rationem computandi
Romanorum e autumno 52 sec. rationem comput. Jud. Patet
non a. 53 quum Fel. jam habebat uxorem Drus. Ita Sed neq. postea
e comprehensus. Probatur: quum P. comprehenderetur sacerdos
princeps
magnus erat Ananias – constat ex Act. 24, 1 Post quinq. autem
dies etc. – Jam vero successor Ananiae e Ismael sec. Joseph. atqui
Ismael erat sacerdos magnus a. 57 – celebrabatur sub eo solemnium
festum Paschale, forte quia erat tum anno primo sacerdo-
P. autem fuit comprehensus quum adhuc erat sacerdos magnus
[illegible] – ergo non ante a. 53 neq. post a. 57. – Lege. Patr.
Append. II ad evg. Marc. ubi solvit objectiones difficultates
a prof. Welt (?) qui textum Jo. praeposterae e interpretatus
Dixerunt evg. L. scriptum fuisse intra a. 72 e 57
Coniungunt tempus quo scriptum fuit. evg. principium antiquum deprehend-
Colligimus ex PP.: eg. L. dicitur scriptum a L. Pauli comite,
socio, auditore, atqui L. factus e P. comes adeoque etiam
P. auditor fere continuus post Concil. Hieros. – atqui Concil. H.
celebratum e a. 47, ergo ante a. 47 non videtur scriptum eg.
L. Restringamus aliud extremum non ultra a. 57. L. profecto
non scripsit eg. quum erat in itineribus e quum detinebatur praed.
vel quum habebat ab itineribus – quum vacaret e non [illegible]
praedicationi – ergo quum vel abesset a P. vel quum P. non pro-
dicaret in Jerusalem – ergo vel Romae vel Caesareae vel quum P.
[illegible] abesset a P.

22) quia C. iter fecerit per Graeciam Illyricum quod factum non ē ante a. 52. Intra 48 et 52 scriptum videtur ep. ii. L. scripsit illo quinquennio quo aberat a T. jā vero nō scripsit neq. Rom. neq. Caesare cuyo. –

1/ quibus Salvat. q natinis: 2um advent Mess. e 2um El: El. qui venturus ē e Mess. qui venit, El. qui venit e Mess. qui ē. Prior ē El. Thesb: qui venturus ē sec. veritate rei, hoc osenſa, alter ē Io. B. qui El κατὰ πνεῦμα καὶ κατὰ δύναμιν

De hac explicatione ne quis dubitet, ob oculos debere habet doctr. de allegationibus, quia certo ē phar. allegabant vatic. Mal. sec. quod El. venturus ē – de qua ap. Patr. de interpr. bibl. c. VI. v. 5

Quando in Scr. allegantur verba Scripturarum (hoc ē specimen hagiogr. saucr scriptor an alios. 2º si alig a scriptore ipse sacro allegat, videnā ē, utrum is auctoritate sua fruatur nec ne, utrum ii errare possit nec ne

si enī talis sit qui errare possit contingere potest venit – ita ap. Mat. XIX 17, dicebant phar. quid ergo Moys: mandavit ei – haec verba opponuntur indissolubilitati matrimonii, atqui phar. errare potuerunt, ergo praeportere allegantur ab iis –

cf. Io VII, 41 sq ubi merum pharis: nonne script. dicit sed erant ipsi pharisaei qui utebantur verbis Scri. ad demonstrand non posse venire Mess. ex Naz. XXII, 34: respondit turba – alleg: verba Scripti: Litis manet in aeternum sed false –

Ut alia praetermittā, habetur specimen egreg: M. II. 6, Herod. scriscitatur scribas, ubi Chr. nasceretur, qui alleg: verba Mich. sed non ad amussim, unde unanimes Patr: verba ab iis allegata cum Mich. alleg si vidinget. Ut quamvis Chr. stud... ab illis qui nō habent infall. auctor: nō fruntur

concientur componere. Id. Patr. refert
Mat XVI, 7: Ut quae venit – ubi praecepturi allegant Pharisaei
miscentes Scriptur. adverb. hen. mirum videri non debet,
quod erraverint –
3° si qui allegat verba Script. est ipse hagiogr. vel
est aliquis cuius auctoritas sit irrefragab. videndum est
quomodo parto, quo modo verba Scr. allegaverit
si utrum ad probandum aliq. allegaverit verba
Scr. an utrum illa allegaverit causa tantum
accomodo an simpliciter commemorando verba
quaedam Scr. si verba allegantur ad probandum
videndum est insuper quo argumenti genere utatur
allegans, nimirum utrum argumento utatur
absoluto est ex propria mente sententiae
an utatur argum. relativo ad mentem ex-
cipientis, opponentis, i.e. argum. ad homi-
nem. Ita vero si allegans sit auctoritatis, prae-
sit dicens si utatur argum. abs. in argum.
sensu accipi debent verba Scr. allegata eo
adducuntur quo sensu ab allegante
utitur verbis Is. virgo concipiet e pariet filium. Is
ad probandum Chr. Salv. natum esse ex virgine,
ergo certissimum est, verba Is. ita et non aliter
accipienda esse. Rursum ap. Mat. XIX l.c. ipsa
veritas utitur verbis Gen: non legistis (IV. 19)
quia qui fecit masculum etc. – utitur verbis Gen. ad
probandum connubium solvi non posse et illud argum.
directo, ergo certissimum esse debet hanc et non

7/ aliū esse sensū quē habent verba in Scrs.
Argum. indir. Paul. utitur 1 Cor. IX, 9 nō ligabis os bovis terenti (Deuter) ut probet ministros sacros debere sustineri, probat a min. ad maj. sc. si ex Deut: denegare nō debet alimentum bovi triturenti, multo minus illis qui inservient altari bo; — hunc sensū subjicit debere illis verbis certum est ex autorit. Paul infall.
3° Si vero allegans verbis Scripturae utatur ad refellend adversariū ē quidē utatur argum. ad hom. tū colligi nullatenus pōt ex ratione ē necessario, ex sensū verbis Scripturae allegatis subesse quē allegans iis subjecit.
Patr. utitur hoc specimine ad casū illustrand. Dubitatio inquit n. 185 invenit discipulos Jesu quomodo is Mess. esset, quandoquidē Scrib. ex vaticinio quod Mal. (4,5) colligebant ac docebant fore ut El. ante Mess veniret. Jes. vero illos dubitantes respondit, dicens: El. jā advenisse, Jo. B. videlicet, de quo Gabr. haec praedixit: ē ipse (de) praecedet etc.
Quā ē liti responso effici potest Mal. de Jo. B. nō de ipso El. esse locutū, praedicere id tenent, litig. Scrib. αντιλεγοντα respondit; e disputat nec sensū ac si dixisset: Jo. multimodis El. similē — quin imo falso Scribae interpretat. litig. jā refellerat.
4° Si verba Script allegentur neq ad proband neq ad confutand sed ad accommodand, tū colligi ex iis esse hoc minū pōt si de sensu accommodato constet: verba allegata de alia re vel de alia persona ibi dicta fuisse, uti ponuntur — Script. Paul. ad Hebr. XIII 6 Dom. mihi adiutor

etiam verba ea Ps. 118 – haec verba Paul. sibi aptat, immo unicuiq
qui ut ipse dispositus est – tamen non servant sensum litteralem, quem
habent in psalmo – ergo constat de sensu accommodato, quum
sensu litterali neq typico accipi non possint. Sed quomodo pro
cognoscimus allegationem fieri sensu accommodato? Nonnumquam
ubi hic ea ipsa allegat innotescit; si vero non constet
ex ipsa allegatione recurrendum ad libr. unde petitur, et
si quidem intelligatur verba allegata ibi certae conditionis
rei vel personae tribui, sed in loco quo allegantur alii
personae vel rei aptantur, sensu accommodato aptantur
si sensum spiritualem locum non habeat.
V. Quid si verba Script. neq ad probandum neq ad accommodandum
adhibeantur sed simplici commemoratione, id fieri
pro 2lex aut significato aut e libr. unde verba petantur
aut tacito auct. e libr. – Si auct. e lib (vel Scriptura) non
significantur, tunc pro testimonium in quo recurrunt
verba alterius Script. pro haberi veluti parallel
alterius testimonii e quo videntur verba petita.
Habetur specimen 1 Mach. I. 41 Lugerunt habitat
Jerusal. – sanctificatio ejus desolata est – dies festi ejus
conversi sunt in luctum – haec recurrunt ap. Am. 8/10
esse dicit, simpliciter verba refert – sunt ergo 2 testim.
parallela, ap. Am. verba haec dicuntur de fine regni
Israël, eadem habet auct. Mac. – sic ea quae praedixit
Am. futura esse sub fine regni Isr. similiter
contigerunt tempore illo. Atque sensus est

3/ Tā vero si signif. Script. unde petitur allegatio,
tn. si ē simpl. commemoratio, ex se se ē multiplex
obligatio eū esse sensu verbor. alleg. apud aut.
e quo petuntur, quo sensu attribuentur ab allegant.
fieri tamen pōt ut allegans eo sensu alleget
quē praeferunt in contextu unde petuntur
In Tob. II. 6 legitur: in ornitheset ... com-
memorans illū serm. quē dixit Dom. per Amos pro.
addidit 8,10: dies festi vestri etc. — Illū ē idē sensu
verbor allegat. ap. Tob. quē sensū habent eadē
verba ap. Am.
Sed ex se se si ē simplex commemoratio, hoc inferri
nō pōt. Haec ē doctrina de allegatione verbor. Si
ante oculos haberetur intelligitur nostra interpret.
esse facta esse. —

III Cap. Quaeritur an liceat affirmare citra Salv.
verba Scripturar. attribuisse sensu accommodato
i.e. sensu fictitio?
Sunt qui negant — itq. ipsū dicunt de aliis auctor.
qui habent auctorit. irrefragab.
Quaer. 1° quid ē accommodatio Script. ē quomodo
differt a sensu litterali
2° qualis ē sensus accommodatus, i.e. quae ē ejus
vis quod ejus pretium
3° quotuplex ē sensus accommodatus
4° an in Scripturis reperiatur sensus accom.
5° an ē quo facto liceat uti Scripturis sensu accom.

Enchiridion haec et sic quae habet
Patr. [illegible] 471 [illegible]

Accommodat. Scripturae sensus is est quo verba Scr. prout se ferunt quando attribuuntur de alio quam intend. de quo verba dicta fuerunt ab auctore Scr. Est ergo hic sensus plane alius ab sensu Script. litterali, nam sensus Scr. litteralis is est quem Sp. S. auctor Script. principaliter enunciare intendit directe et prox. sive quem verba praeferunt directe et proxime si sint verba propria, vel remote si sint verba translata (metaph.). Sed sensu accommod. Sp. S. enunciare non intendit directe vel proxime — neque verba accommodata transferuntur ab alia re quam Sp. S. non respexit. Sed sensus transfertur ad aliud. Hinc denominationes hujus sensus accommod. a Latinis, alii a Cap. dicitur sensus transsumptivus translatus. Aliud est dicere sensu verborum translat. vel metaph. et aliud dicere sensu transsumptivo; nam cum dicitur sensus verbo translatus, respicitur significatio singulorum verb. quae transfertur ad aliam rem ut cum litus dicitur Leo de tribu Juda — sed quando dicitur sensus transsumptivus, respicitur sententia textuum, testimoniorum, unius seu quae unica vel propositiones constant verbis propriis vel translatis —
Dicitur etiam a Latinis PP. sensus spiritualis — animadverto 19. quod dicunt PP. vel qui sec. PP. loquuntur nomine sensus spirit. non accipiunt praecisius seu specialiter sed accipiunt sensu spirit. latius et generaliter quatenus frequenter spiritual. sensu illud dicunt

*/ quod nō praefert ipsa littera propemodū materialiter dicitur i.q. ipsa ἔργα, λόγος nō praefert materialiter at vero sensus spiritualis, proinde dictus e acceptus specia-liter, quatenus opponitur sensui litterali, ē sensus quē Sp. S. auctor Script. enunciare intendit litteraliter quidē sed nō proxime, verū remote, per aliud quoque sensū verba nō praeferunt ex sese, directe sed indirecte ē per aliud, mediate, nō directe si sint verba propria, ē si sint translata seq. remote sed mediate per aliud significata, cū David e Salomon significantur per verba litteraliter, sed intelligitur Christus, ipsi sunt typi - hunc sensū voluit directe enunciare sed nō proxime, verū remote - ē verba illa, quae propriè accipiuntur nō directe illū sensū praeseferunt, quia nō per illa, sed aliunde constat de sensu illo, neq proxime, quia per se aliud significant verba translata remote tantū significant.

Apud graecos sensus accomodatitius dicitur κατα σύγκρισιν, seu comparationē, quia transitus fit propter connexionē, similitudinē unius rei cū altera - vel dicitur κατ' ἔκβασιν seu exitū eventū, quando in aliquid aptè adhibitur, quod alicui contingit, ut in adjutor - hoc unusquisq pō dicere quoties sibi adjutorium Dei contingit, tamen Sp. S. eū ...

nō respexit, qui inspiraret prophet. – eodē modo Tob. sibi accomodavit verba proph. Amos, quā vis nō de illa dixa, quae bodie quoq nobisipsis possimus accomodare –
Tamen in invidia incidit nomen hoc propter Theod. Mops. qui dixit vaticinia omnia vet. Test. accipienda esse nō propter sensū litter. vel spirit. sed κατ᾽ ἐκβασιν – quae nimirū cito Dom. ea contingerint, quae dixerant nonnulli patt. proph. – prophetiae evangelistae ei applicaverunt –
Hinc nomen habet adsignificat. malā neq. commiter adhibetur, ne aures offendat.
II 2º Qualis ē hic sensus ? quale pretiū habet quale auctoritatē ē is ē ille sensus Scripturae ? Nō ē – id ex dictis patet, nō ē enī sensus a Sp. S. intentus neq sensū a Sp. S. per verba significat quare qui verba Scr. sensu accomod. usurpat, is nō utitur auctoritate div. – quando quis probat aliquid ex Scr. ē usurpat verba Scr. sensu accomodato nō utitur testimonio auctor div.
Hoc unū facit, ut per verba Scr. dicat, seu sententiā Scr. exprimat quod alius aliis verbis posuit dicere
III Quotuplex ē sensus accomod. Script ? ē generat. dex. bifariā generatī dividitur pro 2º divisionis fundam. – alterū ē sensus Scr. qui

accommodatur, alterum divis. fundament. ē modo quo sensus Scr. accommodatur. Si 1um fund. considere in sensus Scr. aut sit litter. aut spiritual. sensus accommod. Scr. dividi pō praecedent. divid. sens. litter. ē spirit. Atque sens. litteral. e spirit. rursum dividi pō bifariam, vel spectatis verbis quibus [illegible] vel spectatis rebus signif. Sec. verba eorum ratione sens Scr. tam litter quam spirit. aut ē propr. aut translat.

Est proprius, κατὰ λέξιν quando verba sensu proprio ... ē sensus translat. sensu translato. κατὰ τρόπον, quando verba exempl. primi s modi: Deus creavit hominem de limo (Patr. ... 14 ... 366) spirituali ē proprio ... Sensus litteralis proprius tum obtinet cum verba Script. ... in context significant sensu spirituali, extra context. signif ponunt sensu litterali ē proprio. Sensus spirit. transl. tum obtinet tum verba ... signif. in textu sensu translato, ex

Dicitur in Ex. 12, 46 nec os illius confringetis – illud ... pater de Salv. quia Jo. 19, 36 – de ipso dicitur sec. sens. spirit. – sed in Ex. haec verba sensu propr. ē litt. dicuntur de agno pasch. qui ē typus agni mortui pro hominibus, hinc in contextu verba haec sensu spirit. referuntur ad Salv. Jam vero si extra context. consideremus, nonne sensu litterali e proprio de Salv. ... ponit ... ergo illud qui in context. signif. sensu spirit. sec. sensu proprio. ... significat extra context etiam sensu spir.

Sicut: ego ero ei in patrē
sens. spirit. refertur ad Salv. – sed 2 Reg. II 7,14
sensu litterali dicuntur de Salomone. Cū ergo ad
Chr̄ referenda sint (Hebr. I. 5) referuntur sensu
spirit. Tū vero si haec verba extra context
considerent, sensu litterali de Chro dici possent
ergo videmq quid sit sensq spirit. cūq proprio
nimirū, cū verba illud qd in context signif
sensu spirit. quando accipiunt sensu proprio
significat.

Sensq-spirit. transl.: Ps. 117, 22 lapide quē
haec verba psalmist. refer. ap. Mat. 21, 22 Act. 4, 11
1 Petr. 2, 7 e alibi ad Salv. – sed in context
sensu litterali dicuntur de auctore hymni
cujq instar ē psalmq ille, s. ille sit David
a sit Mardocheq uti alius visū ē – cū igitur
verba etiā valent de Salv., sensu spirit. ad
eū referuntur, sed verba sunt metaph.:
lapis hic s. significat Dav. vel aliū auctore
psal – debent accipi sens. transl..
haec verba si extra context consider-
sensu transl. possunt etiā sensu litterali
accipi de Salv. Ergo verba haec sec. sens
translat possunt litteraliter accipi de
Salv. ergo obtinet sensq litteral. transl.

b) Possunt ergo dividi sec. res signif.
e sensu litter. spectato solo. Dividi solet
in sensum histor. prophet. anagogicum, tro-
pologicum, allegoricum —
Sensus histor. cum verba signif. aliquid pertinens
ad res gestas, prophet. cum verba signif. alig.
pertinens ad res futuras, allegor. — cum signif.
aliq. credend. — anagog. cum aliq. sperand.
— aliq. diligend. t. e. agend.
Hae autem 5 significationes
verbor. propr. quam transl. possunt tam sensu
histor. prophet. etc. obtinent. ergo sensus
sem. tam propr. quam transl.
Unde 2e species, quae hab. Patr. c. 2. n. 7
Sensus histor. item propr. spectato ac item propr.
verbis. Gen. I. 1. creavit coel. et terram. sensus
sensus histor. item transl. obtinet in verbis:
lapidem quem reprob. ps. 117. 22 — si haec verba
considerentur in textu et intentione auctoris
quin lapis dicitur de homine —
sens. proph. cum propr. eiusmodi conveniet
sec. se praedicitur conceptio virgi. sec rei sensu
verbor. propr.:
sensus proph. cum transl.: habitabit lupus cum agno,
vaticinium pertinens ad regnum Cti — de homin[ibu]s
sens. allegor. cum propr. qui praecepit aliq. cred.:
Dom. unus est, Ego et Pater unum sumus

omnia efferuntur verbis propriis
sens. alleg. transl: oculi Dom. super justos e[t] aures
ejus in preces eorum — proponitur res credenda verbis
transl:

Sens. anagog. exhibet speranda, verbis propr: Ibunt
ibunt hi in supplicium aetern. justi ante in vitam aetern.
sens: transl. anag: vidi sanctam civitatem, Jerus. no-
vam descendentem de coelo — ubi significatur, ecclesia
proponitur, res utriq. spei sed verbis transl.
Sensus tropol. qui exhibet rem amoris et dilectionis
i.e. agendam: sens. pr: diliges Dom. Deum tuum — —
sensus mandata —
sensus transl: non p[otest] arbor bona malos fructus facere —
proponitur res actionis adnaque descripta —
Sensus spiritalis solet dividi spectatis rebus per
in sens. spirit. non obtinet
prophet — hinc dividitur sensus histor: sed est potius
tropol. — vel rei alius in sens. alleg. anagog.
tropol. — vel rei alius in sens. proph. anagog.
valet qui est tropol. vel rei alius (Orig. Hier.) in sensum mo-
anagog. Ita triplex dividitur — sensum mysticum, spiritual.
Haec de primo fundamento divisionis
alterum fundamentum divisionis sensus accommodati Scr.
fit — divisionis est modus quo accommodatio
Hinc sensus accom. Scr. vel est extensivus vel allusivus
Sensus Scripturae sec. extensionem accommod. ut obtinet in verba
Script. ad aliud pertrahuntur quam illud est q. Spir. S. dixit

i. e. sensu litt. v. spirit. Extenditur vero et penetratur ad aliud
propter similitud. propter communionem adjunctor.
Sensus autem accomod. per attentionem in verba Scr. extra simili-
tudinem etc. attendunt ad aliud q. est sensu plane alienum et
disparatum ab eo q. Sp. S. dixit v. sensu litt v. spirit.
Allusivus Sensus respicit potius sonum verborum materi-
alitatem formalem, quae habent in textu, unde petuntur in
innotescit auditis speciminibus
Specimen sensus Scr. accomod. per extens. diceret, si
quis peccatum comm. ipse ~~diceret~~ pro Eva: Ego serpens decepit me -
extenderentur verba, quae litteral. ad Ev
ad casum similem
Sensus: si quis orbatus oculis cum Tob. diceret quale
gaudium erit mihi etc. in ubi propter paritatem casus
et casu adjuncta extenduntur
Sensus allusivus locum haberet, si quis verba Ps: cum
sancto sanctus eris et cum perverso
interpretaret de societate bonorum vel pravorum. Sonor-
quia haec verba ap. Psalm. dicuntur de Deo et habent
plane aliam significationem, ut patet ex v. seq
Ps. 17, 27: 28: quoniam tu populum humilem salvum
facies et oculos superborum humiliabis
ergo sensus est: Tu Dom. sanctis sancte habes sanctif
sanctificas et glorificas illos - cum perverso agis sec.
suam perversitatem - ergo est plenitus alius sensus
sed materialiter spectata possunt verba adhiberi de
societate bonorum malorumque quamvis nulla sit simi-
litudo, nulla analogia inter loc. des.
Ex quo patet, sensus extens. accedere propinquius
ad veritatem Scr. et recedere sens. allusiv. - hinc
accomm. sec. priorem praeferendum est alteri

haec neg. ē peri S. Scr.
Quaer. 1° utrū accomodatio Scr. locū habeat in ipsis Scriptt. utrū facta sit ab ipsis auctt. inspir. atq ita ācq ejq immitatio auctor. Scr.
Respondent 1°: heterodoxq Theod. Mops. a. nuis deinde Scrr. ē ration: nihil continere in Scri quā accomod. Scripti sensū verbor Scr. rer. accomod.
Respondet 2° hyperorthodoxi plures: nullatenq occurrere in Sacr. Litt sensū accom. Scr. hi enī dedecere scriptt Θεοπνευστους e sanctitate Scriptturaq. Sed utrumq rejiciend e improband
Improb. ē rejic. 1°. quia ē haeret. dixerunt eut e dixerunt in Theod. Mops. ipsa vaticin. V.T. in in N.T. allegentur ē adhibentur nō adhibere nisi κατ᾽ ἐκβασιν κατα κολλησιν atq hoc fuit damn. a Vigilio in Const. et ubi idem ē in Act. Conc. V
2 porro affirmand in vaticinia V.T. in N.T. allegentur ad proband aliq vel confirmand nunquā usitari per accomod. tantū, sed adhiberi sensū aut litteral aut spirital
2 improband autem quē praepostum etenī 1° quia dixerunt nō licere. Sp. S. qui ē princeps Scr. auctor aptare propria sua verba ad res propositas vera praestare expedire, quid dedecoris vel indecentiae inest? Sane
2° nō dedeceret Θεοπνευστους uti. Scr. rer. accom.

30

8) Si enim Script. sacros nō debebat aptare e in
nos usq convertere verba etiā auctor profan
multo minus debebere auctorē inspir. pō in
nos usq convert. e aptare ipsiq Sp. verba,
atque uti legitur ap. Hier. ep. ad Magn.
70 (84): Quis nesciat ē in Moyse ē in prophetar.
voluminibus quaedā assumpta de gentili. libris
ē sane S. Paulus plus semel usq ē verbis poetar.
usq ē Arati in Act. XVII, 28 sicut ē quidā
vestror poetar dixerunt: ipsiq enī ē genq sumus
usq ē verbis Epimen. in ep ad Tit. I, 12: dixit
quidā ex illis proprius illor propheta: Cretenses
semper mendaces etc.
usuq Menandri verbis in 1 Cor. XV. 33: nolite
seduci, corrumpunt mores bonos colloquia
petitā ex turpi omnino Menandri fabula —
3° neq debebat sanctitatē Scriptur. – illud enī
sequit debebere q. frequenter sacri oratt. ipsiq
ἀσκητικοί scripti dicuntur, q. frequentant PP
passim q. frequentat ipsa sancta Ecclesia Dei
quae uti patet in suis libb. eccles. ē liturg.
accommodat verba Scr. uti ex. gr. verba Christi
de Maria Magd.: aptat B. V.: optimā
partē elegit quae nō auferetur ab ea. Contra
usq verbi. Scr. sec. sens. accom. scimus ap.
viros sanctissimos, dicer. sequit debebere sanct.
Script. uti verbis

4° facto probatur ē constat, saepenumero in Scr. N.T. verbis Scr. ver. sensu accomod. Profecto verba ps. VI. 7 sei sensu accomod. adhibentur ap. Mat. VII, 23 ubi Salv. dicit: discedite a me qui operamini iniquitatem — quae psalm. usurpat de suis inimicis — ut patet ex seq.: quoniā exaudivit Dominus vocē fletus mei —
Eo modo verba Mich. ap. Mat. X. 36: inimici hominis domestici ejus — Ap. Mich 7,6 dicuntur de malis filiis Israël — ap. Mat. autē de singulis quibus adhibentur — ergo ser. similitud. gratia.
Occurrit etiā ap. L. 23,30 accomodantur verba Os. X. 8 Tunc incipient dicere montibus, cadere super nos — Os. propt. ea dixit de populo Isr. tradend. propter idolat. Assyriis. cf. verba ejus — Salv. ea extend. propter simil. ad populū Davidē e quo est prodiit de eo ē accomod. ver. extens. Usurpatur etiā accom. a Paulo Eph. 4,25 propter qu. deponentes mendaciū loquimini — petita ex Zach. 8,16 qui ea dixit de restitutione Israel: post restitutionē dab. Deus populus Isr. ... tempora prospera ē tranquilla — Paul. ea extendit ad tempora Christiana propter simil. gerendā — ē ergo accomod. versus literalis ad ista simile.
Ergo in Scr. occurrit accom. Scr. — ē ergo a fonte falsū qui dicunt locū n habere.
Contingit inter extremas vias incedendū esse via media qua affirmatur
1° accomodat quae exponimus inniti auctoritate Scr.

a/ e ibi plus semel
2° id tamen nō fieri passim ē frequenter
3° licet nō facile ē leviter admittendus sit sensus accomodatitius Scr. in interpret. Scr. verū
4° ob probabilitatem ē optimas rationes admittendus sit sensus accomod. –
5° propterea cavendū esse a ratione ē viā liberaliori quā vovent explicandi sacras litteras – ē autē propemodū liberior ē audacior ratio interpret. quae sc. ad modū Scrip. ē ration. accedit
6° quare cavendū ē a 3ᵃ scopulis errores in admittend. sens. accom. de quibus ap. Patr. n. 483. 484. – 2ᵃ potissimū recognoscuntur in quibus accom. sens. nō habetur, licet a multis sens. accom. admittatur
1° erraret qui sens. accomod. admitteret cū verba Scr. allegantur in argument. q. a simili dicunt vel a fortiori
11. cū verba Scr. adducuntur tamquā fundament., principiū, velut ratio argumenti a simili vel a min. ad maj. Tunc transferuntur quidē verb. Scr. ad argumentand. vel a simil. vel a fortiori, nō tamen per accom. S. Paul. Hebr. 13. 5: sint mores sine avaritia, contenti praes. ipse enī dixit (~~Deut. 31~~ –) nō te deserā (Jos. 1. 5) Ap. Jos. haec verba dicuntur de Josue – sensu litterali – S. P. ea transfert ad fideles – nō ergo per accomod. – vel sed argumentatur: estote confidentes quia is qui dixit ad Jos. nō te deseram

non vi Verbi qua Deus curam habet
omnium — argumento simili, haec non dicuntur
de omnibus sed adhibentur ad ornandum
aliquid quod de fidelibus dicitur. — quomodo utitur etiam
versum S. P. in ep. ad Cor. 9, 9: numquid
sec. hom. haec dico an et lex etiam
petuntur ex Deut. 25, 4 sed ibi sensu litt.
dicuntur de bobus, S. ea transfert ad
ministros Dei, sed non enuntiando de
ministris, verum argumentando de mi-
nori ad majus. Si vetitum est lege div. dene-
gare bestiae victum, multo magis debet
dei victum denegare ministris
Patr. ita habet non ... haec dicit
haec dicit, non dicta sunt in sens. spirit.
ut aliqui — repugnaret quia boves non sunt
typi ministrorum Dei — neque in sens. accom.
ut nonnullis placet, sed omnino certe
in sens. litterali.

2° caveas. Errant similiter qui sens.
admittunt accom. in quibus verba Scr. non
quidem afferuntur ad probandum, sed decla-
rationis vel ornamenti gratia, quae
afferuntur in similitudinem vel exemplum
quo aliquid adornatur vel sermo de-
claratur — ap. Paul.
2 Cor. 8, 15: qui multum non abundavit et
qui exiguum — petitur ex Ex. 16, 8 ubi expo-
nitur lex ... manna colligendi — e dictum
debere — haec adhibet P. ad quid?

10/

(1) tuendat eleesyn. divitioribus, dicit ante iis: per eleesyn. quae exugent ditiores pauperibus, advocatus gradu bonoz aequalitas, ita ut divites iis habeant plus neq pauper. habeant minus; haec vero aequalitas placet Deo, ut legimus in Ex. – ex exemplo, non e rerum quorund neq rerum accom. quia haec verba non dicuntur de divit. e pauper. – sed afferuntur in simil. e ornament
Patr: illud offert etc.

3° errarent tandem qui existimarent sensum accomod. acciperi verba quae proferunt praeceptum univers.
vel quae continent effectum aliq generale
similitudinem axioma, proverb.
Ejusmodi enim effecta ad particul. pers. non pertinent, licet de rebus specialibus dicta sint e ad res particul.
Ita 1. qui uteretur his verbis in elig 1 Reg. 15, 25. diceret aliquid quod valeret de omnibus – his verbis ponet probare praestantiam obedientiae – unde fund. argument, non quod sens accom.

3° errarent pariter qui verba Scr. sensu accomod. allegata dicerent quae praeferunt aliq praecip.
ap. Ezech. 18, 23 nunquid voluntatis meae, dicit Dominus, mors impii – dicuntur de populo Isr. Si quis ejusmodi verbis uteretur generatim, de omnibus peccatoribus in genere, non uteretur sens. accom. quia non habeant sens. generale, videlicet ad omnes... – ... sens. in 4??

Quae hic observent
3o propositio expressa: num licet etiam aliis Scripturas sensu accomod. usurpare et quatenus h. liceat? Cf. De lu Petr. n. 478 sq. Art. 3.
Respondemus q. licet omnino et quidem licet ob auctoritatem omni exceptione majorem. Etenim Script. sensu accomod. usi sunt viri sancti, omni reverentia in Scr. repleti - usi sunt sen. accom. PP. et Dd. Eccl. utitur Scr. sensu accomod. ipsa Eccl. in libb. sacris et liturg. et usi sunt accomodatione Scr. uti modo vidimus ipsi inspirati auctt. et Salv. noster. et habet utilitatem suam in laude orat. utilitate, licet Script. usurpare sensu accom. Etenim in Scriptura sunt Dei verba et Aucto Script. ipse est adeoq. Sp. S. verba Scr. cum usurpantur apud fideles referunt aliquid reverendi e
quod aptum est ad sanctos et pios motus excitandos
Cf. Cap. 14 ... hoc modo tractant Scripturam sancti PP. frequens in homiliis et concionibus ad populum idq. utilissime
Verba enim Scr. mira quadam gravit. et energiam praeferunt ita ut ad persuadend. sint accommodatissima (hic ad comparandos animos ad accipienda argumenta quibus aliquid persuadeatur)
Verum ne ejusmodi fructus perdatur et usus ipse fiat illicitus, nonnulla sunt cavenda
1o ne sensus accomod. interpretetur pro sensu a. litterali v. spirit. idq. aliis obtrudatur
In ejusmodi vitium incidunt qui verbis Scr. sensu accom. acceptis v. assignandis utuntur ad aliquid demonstrand. v. probandum veluti auctoritate div. Scr. habet Petr. l.c. Si quis ad probandum retinenda esse consortia prava

11.
utendum verbi probum in persevero etc.
existimans verbis hic probari illud velut anteponendum praeposterus agunt
Hic itaque verbis si quae unum veritas ad illam se persuadendam non unum propter auctoritatem dicentem seu ideo vel propter rei naturam v. quia aliunde constat –
Multo pejus esset utrum e peccato utendum verum errore ad pravum aliquid comprobandum – vel propria figmenta de [illegible] confirmandum in Sess. IV+
de docr. I 37. Hic qui in tale utrum incidit ad Gal. [illegible]
si forte ad Scripturam Sacr. de rei similibus, qui litteras verterunt e sermone [illegible] pro salutem populi [illegible] ~~[illegible]~~ habet, quidquid dixerunt h. de [illegible] quod apostoli senserunt – quod prophetarum evangeliorum [illegible] sed ad sensum grande sit e [illegible] testimonium [illegible] deprav[illegible] sententiam ~~et~~ ad [illegible] Scripturam [illegible]
2° Cavend. e contr. [illegible] sensus Str. a litt. v. spirit. dicitur [illegible] Theodori
Errat utrum omnino [illegible] e [illegible] [illegible] – in qui [illegible] tamen interpretatt. cathol. [illegible]
oculos habent –
3° Cavend. e, e h. frequenter [illegible] habet se Scripturam verba ad [illegible] c turpia, inhonesta e prava transferantur. Debuit conjecturis sunt 99. Trid. e propter 2 [illegible]
4. ita statuerunt: pro haec temeritate etc.: ad profana [illegible] 1/6

verū
4º advertatur licentiā nō contrahi, cū verba Scr. maxime cū sint effata, adagia, ad levē, nō tenuē tangē, licu adhibeantur, e multis modis, verba ē Scr. ejusmodi sensū habere possint
Prov.
X, 26 ap. Patr. sicpe dicunt: sicuti acetū dentibus e fumus oculis
multis modis, verba quae transferuntur hoc rarius, nō sint ipsius antiq. Ps. sic in. ad
ejusdē perversi, ut verba Jud.: ut quid perditio haec: adhibeantur ad corripiend avaritiā
5º cavendū ē tamē ne verba Scr. quando transferuntur ad aliud, transferant ad res plane diversas e sq. sint de re altius, transferant ad ipsolitia
Prov. IX, 1: Sapientia aedificavit sibi domū quae verba a SS. aptantur sanctae V.V. sicut haec dicerentur de Rom. Pontif. foret abusus, tamen id contingit facillime illis qui in acumine per allusionē suspendunt.
—
V. 18. Haesitat Zach.: ego enim sū senex, conjunctio causal: quae reddit causā praecedentis incredulitatis, ita tamen, ut supplenda sit ellipsis: quae dixisti, rei communis ordine rem bonū habere nō possunt, ego enim sū senex e uxor --- quae quia vita pro incredulitatis de futura prole, communi ordine res superant unde ipsius rerū - Zach procedit ob exemplū Abr.
Paul. ad Rom. 4,19 quae allusio sunt ad haec Zach. verba - „E nō infirmatus ē in fide Abr. cti Zach. vero consideravit corpus suū emortuū respexit quoq vulvā uxoris suae
v. 20 ci respondit Deo nō haesitans diffidens

v. 12) ubi Zach. sed confortatus ē fide, dans gloriam Deo, plenissime sciens etc.
Ucuritas nō condemnas Zach. haesitavit dff. ē quaerit signū, neque illa ē supernaturalis habitum – Revenit etiā de exemplo B. v. I. πῶς – ille autē dixit κατὰ τί, unde
ex interrogatio Zach. pertinet ad ipsā rē quā in dubiū vocabat, virginis interrogat ad rē nō pertinebat, quā certā habebat indagabat tantū modū quō rem velit salvā, idcirco se gessit contra virginitate ergo quantū discrimen!
uxor mea προβεβηκυῖα ἐν ταῖς – participium in tali contexto signif. statū ē conditio permanens: ē in statu quo progressa ē in annis –
v. 19 respondens ang. dixit: ego sū – καὶ – velut adversativū: ipse vero – ego sū Gabriel – nomē manifestat, nomen signif jeber fortitudo, potentia – tum jeber vir a robore – Gabri-el, fortitudo domini, etiā Kiesow in phras. hebr. ad L: nō substantivo, sed manifestans: ego sū ang. qui manifestat virtute Dei, quando ego intrat, adnuntio opera potentiae Dei, potentia Dei fiet ē propterea ego mitto nō κατηγορηκῶς nō conditionis illiq, ego stato angelis qui astant ante Deū, conspectu Dei – Tob. 12, 15 ubi Raf. dixit de se: Raf. ang. unus ex septē qui astamus et Apoc. 8, 2 e vidi 7 angelos stantes in conspectu Dei
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, sed hebr. phras.
coram Deo – lifne Jehova –

Dysputa Katolickich Kapłanów z protestantami w Rzymie w dniach 9 i 10 lutego 1872.

Prezydował do-Domenico Forti.

Pierwszego dnia zabrał słowo p. Gavazzi teraz minister protestancki, niegdyś ksiądz katolicki i tak tezę swoją sformułował: Św. Piotr nie mógł być w Rzymie pomiędzy r. 42 a 66 po Chr. nie mógł zatem być tem papieżem przez lat 25, jak utrzymują Katolicy ani być tam umęczonym za cesarza Nerona.

Mówca dowodzi naprzód, że nie mógł przyjść

Ner

4) Id confirmant

1° ex v. seq. ejusd. cap. 62; ubi: innuebant Patri — h.e. signis non loquebantur ad aures ejus, sed signis innuebant, ergo indicatur destitutum fuisse etiam auribus

2° [illegible]: quomodo fuisse Zach. per sensus quibus percepit, percipient si auribus, sed cum prohiberent aures [illegible] angelo e [illegible] loquebantur praeventurum lingua — ergo [illegible] utroque sensu —

quae implebuntur in tempore suo — εις τον καιρον αυτων [illegible] interpretatt. [illegible] [illegible] [illegible] εν τω καιρω

ē illa fig. qua una fig. pro altera, [illegible] pro altera ponitur — sed non videtur necessarium, ita enim ejus [illegible] adhibetur etiam a script. prof. ut [illegible] [illegible] [illegible] — observatt. [illegible] in N.T. — implebuntur suo tempore — multo minus necessarium ē admittere hebraismum ē phrasi ipsissime graeca —

e erat plebs — q. [illegible]

ἐν τῷ χρονίζειν — temporeggiare dicunt Itali

q. plane [illegible]

οπτασιαν εωρακε — visione κατ᾽ ἐξοχην —

innuens i.e. signis indicabat

λειτουργια, ministratio, officium derivatur sec. philolog. a vetusto „offizio = obfacio, i.e. opera facio ē κατ᾽ ἐξοχην, facere opera Deo; sacra ro facere, [illegible] officiare apud Italo: ministerium sacrum peragere

[illegible] se — ob [illegible] Ambros. — in tanta aetate concepisse, — usque dum accederet mater Dom.

concepit — [illegible] — [illegible] εν γαστρι, concepit ad [illegible] hebr. ut [illegible] [illegible]

Altera sectio I.i cap. continet conceptionem e nativitatem Salv.
atq. eam quae genuit B. V.

v. 26 narratur factum atq. rei morem L. qui accurate narrare volt.
4 determinantur: tempus, locus, subj. e object. facti.
Quando factum e? in mense 6o. - quae: a quo computatur 6s mensis?
A conceptione Jo.: quod patet ex contextu - v. enim 25 dixerat, per 5 menses
Elis. se met occultasse - ieq. Luc.: recto ante mense - quo adventus ergo
sunt post 6catum mens. Ita quae postea tradit facta
Hinc determinatur conceptio Jo. B.
in mens. a jug. - ergo in sept. 746. Sane a vetustis conceptio
dicitur Jo. in Sept. D. 24 e hinc natus in junio D. 24. In vetustis
martyrologiis rei Usuardi atq. etiam Notkeri D. 24 Sept. indi-
citur conceptio Praecursoris e in quibusdam eccles. etiam celebratur - Tende-
bant sic illi qui [illegible] e [illegible] explicare
[illegible] in tempore conceptio Jo. B. con-
[illegible] in tempore conceptio Sal-
conceptio fuit circa aequi. autum. - e natus circa solst. aest-
ivum. Conceptio ergo e natus Jo. circa aeq. vern. e natus circa solst.
[illegible] dies anni, conceptio e natus Salv. contra qui
[illegible], illum crescere, [illegible] in Jo.: Demum [illegible] tempus
tempus completionis [illegible]. Haec de temp... satis.
De loco: urbs est Galilaeae e quidem cui nomen Naz. [illegible]
[illegible], rei [illegible] Egregium locum [illegible] a nobis describendi [illegible] qui [illegible]
ab [illegible] e a S. [illegible] exornata fuit a Templo [illegible]
[illegible] locum [illegible] Lauret

14/ B. V. tū temporis in Naz: erat in Jer: a quo mundo pendet in interpretand.
Subj. actionis i. e. quo factū ē? ab angelo Gabr: seu declarante superis per quē indicator, annunciando eue magna Dei opera ad haec eui mittitur, ut Dei potentia atq. potestas manifestet hominibus. Vox angeli accipitur b. generaliter de creatura spirituali, ut erte specif. de alere, adque spectat Gabr: ē. eui ut ipse declarav. ea 7 adstantibus ante thronū Dei - ergo angel: nō ē angelo, ista angel specif: ordinē v. class. - Tomo intellig. etiā illo spiritibus beatos, qui nō pertinent ad ord. simpl angel. eue spiritibus ministrantes Deo, a manifestā inst. hominibus Div. benef: atq Div. consilia instantes.
Ergo nō sunt eximia opera ē munere angel.
4° de obj: facti. de persona vel re circa quā versatur actio i. factū? Circa personaē, virginis, desponsatae viro magistrō desponsare, de illis quae viro prom Anter in matrim: respondet conceptui strictiori desponsationis. De quo genere ē haec virgo? E magna gracie: qua: utrū indicatur recte. Significari a priori certū propterea haberi debet, quando L. cōm enumerando personas, circa quas versatur narratio ē ibidē satis ro 4 sunt indicat genus - ita indicat genus Joseph. Elisab: Annae prophetissae (II 36). Nō immediate e directe, an mediate e indirecte tantū? Sunt qui dicunt primū, alteri qui 2ū
a/ nō indicatur mediate sunt, ubi sunt, qui ita argument: inimitent Salv. nostrū esse ex stirpe Dav. atque ex eā stirpe debet eue mater ejus, ergo B. Virg debet esse ex familia Dav. Confirmatur istud ep. dictio petitio proemi

in Salv. nostrū delubrasse esse ex stirpe Dav. praedictu fuit
et vero re vera impletū fuisse ratiocinium illud probatur ex
natur — L. exprimi e qr de B. Virg. narrat, si ergo hic
nō aliter exprimi nisi mediate, committitur vitium petiti
principii
Valor rationis
4 neq. mediate tantū significari dici potest videtur
genealogia Virg: Patr. lib 3 disp. 6 n. 3
Vett. commenta ubi Euseb. quaerit ad Steph. Christi orig.
de natio Salv. e hom. 2 in Matt. ita argumentari
solent ex verbis L. II. 3 seq. ibant omnes ut prof.
in suā civitate etc. eo q. erat de domo
Unde sic argum. ex L. ad conscripti iidenta ivit Bet.
quia erat de domo Dav. ivit vero cū eo B. Virg. ergo
ipsa qu — illatio logice praepost. — etenim potuisset
cū J. in Bet. ut conscriberetur e ipsa, si fuisset
primogen. ~~filia~~ alicujus familiae bethlem. secus
nō de familia Dav., sed nō sola familia Dav. ibi hab-
itabat —
Accedit quod potuerat conscribi nō ut conscriberetur sed
quia commune videbatur ne esset sola, sed esset cū viro
e aliis, quin mulieres, cū more illius temporis nō
conscribebantur, ergo neq. h. facto mediato significat
pō significat fuisse B. Virg. ut descendente
ex familia D. ergo quae. nō immediate

15/ At ex eo id colligi dicunt q. Mar. profitetur in S. Jos. in Bethl.
(v. 2) sed neq. hoc valedit: ē licet eius fuisset ex alia familia, quae
ex famil. Dav. propter tamen potuisset in S. Jos. - propter potuisset
si erat primogenita ex alia famil. - vel potuisset etc.
quia erat sponsa, maxime cum erat praegnans atq. etiam con-
stringebantur consortia in fratr. uterin.
Num igitur immediate colligitur? Sunt
a) qui dicunt in construere litterale e directe e directe verba
L. "de domo Dav." ἐξ οἴκου Δ. - e alii quidem h. incisa refer.
ad solā Virg. Mar. alii autē referunt e ad Virg. e ad
Jos. ex utroq. autē, si ita e seq. directe atq. directe a
L. significari Virg. desponsatā esse de domo Dav. Sed neutr.
videtur eadem Haec
No 1um non pot. referri ad Virg. tantum, ut contendit
S. Chrys. (hom. 2 in Mat. e ven. de nativ. Dom.) sive e
ut 1o ob nexum obvium, quo immediate nectitur cum praecedente
intg. Jos. "Obviq. itq. immediat. nex. incis. "de domo Dav."
e cum Jos. Accedit distantia a separatio a intg. q. erat
virgo desponsa. Interjicit totum incis. cui nomen erat Jos.
Hoc vero a grammat. non permittitur. -
2o ex seq. incis. "e nomen Virg. Mar." si in incis. "de domo
Dav." supplend. erat sub. virgo Mar. non potuisset dicere L. e nomen
ejus Mar. sed dixisset: e nom. ejus - ut innotescit ex 1.5: ex loco parallelo
parentibus quidem ... e uxor ejus ... e nomen ejus (non dicit nomen
uxoris Zach.) -
Sed forte ad utrumq. pertinet? Atqui neq. hoc videtur veri-
simile licet militent viri insignes neq. admitt. plerisq. Patr.
No videtur probabile, quia non probatur ulla ratione, h. incis.
ex eius e accurata scriptio L. e quidē hoc in com. 27
ut intg. utrumq. Jos. e Mar. supplend. non possunt - in probabile
est incis. L. offert. Entg. enim -

2 {2° in iis interject.: de domo Dav. supplend. foret aliud subj. h. sine dubio deesset: nō p. supplere novū subj. indicatū, nō subj. Jos.; nō subj. Mar. sed utrique tant. quā vero singulari subj. exprimendum, nō potuit h. censeri, h. inciso omissū obj. divers. utriq.}

3° Nō videtur posse permitti ex rationib. superiorib. alterutro ex neutro iis subj. praevenire: q. e Jos. ex distanti altero subj. ad q. esset referend., & etiā ex incisis interj. q. nō ante cohaereret.

Sed significatū fuisse aliq. modo, persuadet vox altera Luc. cujus nō remanet, inde ut καὶ ὄνομα par. nō diverte, καὶ ὄνομα, sed virtute naturali, certe virg. despons. Jos. de domo Dav. — nō ejus erat de domo Dav.; hanc sentent. contraria virtute, virg. fuisse pariter de domo Dav. Propos. proponit & demonstrant Orig. in catena Graecor. Patr. in evg. Luc. quae edd. Cramer Oxoniae 1841: Orig.: dicit ante eum: de SS. Domina Domina nostra desponsa q. erat desponsata viro ex domo Dav. e ~~genere~~ familia (καὶ πατριᾶς) — volens significare, ὅτι καὶ αὐτὴ (familia) erat Dav. quia e sponsus ejus Jos. ex genere ex domo Dav.) nō enim erat fratris debebat permittere sua lege, ut ab alia tribu (familia) sumeret uxorē.

Ergo eo ipso q. Jos. dicitur fuisse ex familia Dav. voluit h. signif. etiā desponsatā viro virg. fuisse de famil. Dav.

Omnium argum.: petitur ex ipsa familia Dav. quorum exponit dicit in sacris Bibliis, in Mat. c. 1 ... q. erant e nos, rebutis ex familia Dav. ut tota

16/ familias nō duxerunt uxorē ex altera famil. sed tantū ex famil. Dav. licet filiae familiae Dav. ducentur in matrimonii viris aliarq familiarq. I. eis vel ipsa natio Isr. lebr. nō tulisset, ut sanguis famil. Dav. maneret purq non permixtq, quia ex Dav. famil. deberet Mess. descendere — Ita vero putand ē hanc legē ex sanctis qui majori in erat ipsa, ventruit qua primū Mess.

—

2° colligitur ex lege general eorq Moysis, dicta familias Isr. omi: bq qua jubebantur filiae quae erant haeres viri accipere de sua familia Num. 36, 6 sq. ubi sic: haec lex super fem.

Atqui B. Virgo erat filia haeres, prius ea probatur 3° argum.

1° argum. editum ex auctor 2° argum intern. eorq negante e quadam ratione directo. argumentatus. 3° argum. internum mediante affirmante interpretatt. temporis recentiorq. Patt. legi illi innixi probare student, virginē esse agnatā Jos. atq ideo filia virgi D.V. eius ex famil. Jos. ex Dav. Virgo tenebat virginē prius filia haeres quia sec. lege haereditas, intit probarent. e.

emitē lege ... Euseb. (Patr. III. 1.5) Hs. l. I. c. 7. Quaes. ad Steph. ap. Maj. I. §7. Cyrill. Alex. c. Julian. VIII. Ambros. in L. Hier. in Matt. Chrys. pariter in Mat. Jo. Dam. F. O. IV. Hilarius in Matth. licet confundant das leges, hanc qua ... ē lege leviratq e de iis qua tamen leges eandi habent vocē.

Ex recent.: Estiq in Mat. e L. Lucas Brugensis Maldonatq Grotiq, Natalis Alex. Adversatt. Scultt.. Lightfoot Nyssia Zeneologia de Cristo de gentq ap. Zachar. ...

Neq. valet exceptio contra hoc argument: aliquot ex dictis singul. accepisse tibi privileg. nt. de familia (domo) atq. ideo ex aeqpmod. PP. nihil probari. Universae est familiae in una tribu continentur auctores ante illi legem ad omnes filias extendunt.

Aliud ē quod neq. alterum ex dictis PP. extenderunt legē ad omnes filias, q. nimir. ē, quia de haereditq. ē, aliud ē q. nec privileg. acceperunt nt. de familia, sed generatim de tribu. Illa enī falsū esse inde ostenditur q. ex hac lege probare ubi proponerent Jos. e tribu esse ex eadē familia atq. Ier. fuisse de domo Dav. quare privileg. accepisset specialiter de familia atq. domo.

Arg.: II quod ē (mediate negans), tamen quodammodo dicunt e affirm. In Scriptur. legitur quidē de fratribus Salvi. atq. nominibus: nusquā commemorantur fratres virginis. Tū vero in evgg. apocryph. celebrissimi, altero de nativ. Virg., altero q. inscribitur ev. Iacob. ita sermo ē de virg. ut significant nullos ea habuisse fratres, ergo erat haeres filia. Quantulacumq. esset legis haereditas.

Arg. III rolatissimū ex virginitate prius virg. Voviss. virg. virginitatē non creditur. atq. colligitur ex respons. quam dedit archang. Gabr.: haec enī verba sic accepi videntur: dixi me habituram filiū, atqui ego nt. cognovero virū, h.e. quia volo cognoscere illud dicebat tū quā habeat sponsū. Ita argumentabatur de virg. 4 Greg. Nyss. de natali Dom. qui propterea dixit virginitatem consecratū fuisse Dav.

Eodē paris Petav. de incar. 14, 7 e Natal. Alex. al.

17/ Sed cur virgo, ut h. haberet propositū sacrum, annuebat ducere virū? Quia debebat, erat lex, ut nuberet viro, sed nulla lex professi pū de haereditate, lex antē de haeredi: obligans filias ē lege de priorib haeredit[...]

Exceptiones invalidae sunt

In lege dicitur de "tribu", uti de familia s. domo ergo, cū tribus plures haberet familias vel habere posset, ex eo q. virgo haec ducere debeb virū de tribu sua nulla lexq req. dixisse δῆμος, accipitur de mod. ferent vel agnatione sua, tribus autē ē quodq δῆμος in ejusmodi loco significat gensq, agnationē. Hic notat 1° ex verbis legis 2° ex promotoribq legis 3° ex fine legis 4° ex similibq parallelis legibq ē ex facto—

1° ex ipsis verbis legis, ad consulend haereditatib. atque cū 36, 8 dicitur Kol bat (hebr.) omnis filia haeres, nachala, i.e. nubendo transferunt haereditatē patris sui — uti dicitur ex familia mod. ferret sed cur additur "tribus" ad carendum eos. Quod fecit ad familiā suā pertineret alia tribus, habuisset matrē v. avūm ex alia tribu, ... Ergo tribus uti habet vel q. δῆμος uti habent 4XX

signif. cognatione

2° confirmatur ex prooemio legis ? qui legem petebant non erant principes tribus Manasse, ad quam pertinebant filiae Salphad sed principes familiae Salphad

3° constat ex fine legis qui diserte edicitur v. 8 Num. 26 ut haereditas permaneat in familiis — ergo non in tota generatim, quod ut intelligatur, considerandum est (Num. 26) ubi distributio narratur inter filios Isr. non tantum tribus recipiebant singulae suas possessiones, sed singulae necnon familiae. Haec ergo lex lata est non tantum ut possessiones tribuum integrae manerent, sed in familiis.

Sed interpres non reddidit verbum ex verbo

Lemmaticae hoc fine ut haereditent filii Israel quilibet possessionem patrum suorum — atque in ejusmodi textu non cum sermone de possessione tribuum 2° parte diserte excluditur a) vocis isch, unusquisque, non ut haereditet tribus, sed unusquisque ex filiis Isr. b) ex apposito objecti i.e. et/a ... possessione non tribuum, sed patrum suorum est possessio familiarum, non tribuum. —

I. q. confirmatur ex ipso contextu. Num enim legislator non tantum servat possessionem tribuum atque petit eius ... possessiones familiarum: nisi, dicitur habeatur tautologia, cum v. 6 habetur: ne miscentur tribus, ergo non sola intelligi de tribu...

Hoc ex parall. legibus constat, cujusmodi est lex de haereditate, de qua Num. 27, 8, ap. Patr. n. 9 ubi sic lege: homo si mortuus fuerit absque filio, ad filiam ejus transibit haereditas —

18) si filia non — habebit successorem — ergo possessio
redirent ad familiam, agnationem
Pariter colligi. ex lege de vidua e leviro — Deuter. 25,
5 sq. vidua, si mortuo viro filios [illegible] non habere
debebat fratri mortui — qui
semper ex eodem e fine, ut possessiones integrae
conservarentur in familia
Constat ex facto occasionis legis
Num. 36, facto [illegible] ut filiae Salphad, feminae
filiae Salphad, et fuerit — filius patri mortui
in possessione — manerit in tribu e familia patris
habebat fine totius legis — nomen possessio debebat
manere non generationi in tribu transierit, sed in
familia. Id. ipse I Paralip. 23, 21 sq. filii Moholi
Praeclarum [illegible] specimen in Tob
Dixit pater uxoris Tob: Deus Deo fecit vos venire
ut ista conjungeretur cognationi suae sec. lege
Moys. erat enim filia Raguelis filia haeres
filios non habebat.
Accepit Booz Ruth ex familia Dav. ergo ipsa
Tertium impedim. ex sancto quodam more, quin[illegible]
ex consang. praestatit. Ita res exponitur ap.
Tatr. [illegible]: licet non liceret inire matrim. inter
agnatos infra alterum gradum lineae transversae
matrimonia tamen inter alios gradus non prohibebantur — propterea ante vetitum erant
[illegible] religiones [illegible] [illegible]

uxore nō ducere ex gens agnatis.
Patet etiam ex libro Tob. ubi iuvenem qua Patris
dixit filio, huic habetur c. 4, v. 13 uxorem primi
accipe de semine patrum tuorum
Tamen in hac lege 3 habentur
a/ lex vetans simpliciter i.e. accipias uxorem alien
b/ habetur directa regul prohibens qua tam
ē conventio proprietatis i. de semine patrū
c/ qu liberum ē, permittitur, ut in supposit. prima
ad 1ā leg. negante virtute continetur
alienā uxore qua nō ē de tribu patris
inducere ergo permittit, ut accipiat qua
ē de tribu patris —
1° consulitur: ut sit de familia patris
2° excluditur: aliena
3° permittitur: de tribu —
—
Atque omnino probandū ē B. V. e. s. 7.
proprietatis mores e consulto observasse
fuit ergo B. V. filia Davi.
e nomen virg. Mar. de h. nomine alii alia dicunt
e alii ex alio etymo derivant — al. Mariā
a Marar (amaru) fuit — v. Amar ē jā
amarum mare (Mar-jam) — al. a mor (myrrha
e jā = myrrha maris, gr. Smyrna
al. a marjā, (mar/jā syr.) domina —

19) S. Hier. in Nat. [illegible] hab: Maria: plena: illuminatrix [illegible] ipse primus dicit illuminant me -a mare - [illegible], facians videre mentis vel illuminatrix mea vel [illegible] vel illuminatrix matris, stella maris.

v. 28 [illegible] [illegible] [illegible] - ingressus ad eam - spectat [illegible] [illegible] L. significare videtur, [illegible] [illegible] exemplo [illegible] sed [illegible] ad eam intrasse. Dixit [illegible] Cod. Verm. [illegible] - [illegible] evangelizavit eam - sed e manifest. glossema in textu. ave gratia plena, Dominus tecum - [illegible] in [illegible] cod. om. [illegible], [illegible] in Cod. B. (Vatic.) [illegible] seq. sed quum contra utrumque [illegible] [illegible] omnia argumenta interna, [illegible] [illegible] [illegible] textus hic e classicis, teneo dogma - classicis de praerogativis supernis B. Virg. deque privilegiis [illegible] [illegible], [illegible] Im. Concept. Ejus. Haec privilegia efferuntur non per modum [illegible] transeunter - neque indirecte tantum e contextu neque [illegible] improprie v. metaphorice neque obscure [illegible] sed efferuntur proposito [illegible] e [illegible] opera directe e immediate verbis propriis [illegible]. [illegible] clariis [illegible] omnino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] e hac [illegible] textus classicis [illegible] [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] textus [illegible] e [illegible] [illegible] textus classicos referat. Textus classicus debet [illegible] [illegible] [illegible]

desumitur, proinde nō per verba de
seq ex designat. seu metaph. saltē
metaph. eo modo quod nō praetereant, antequam
impedire ei difficile — seu data opera, ex contextu
directe & immediate (nō ob utilitatem, sed etiam
per analysi verbor.)
Hic textus habetur inter illos qui a Trid 12 1853 in bulla dogmat. ...
inter fundamenta definitionis dogmat. seu
mente sententiae PP proponitur e declarat.
qua cū ita sint, operae pretium ē ut eū
expendamus i. ō. ab S. Hermenant. canones
sit canon theol. de quo in principiis interpret. canō
de interpretat. Bibl. p. 83 sq. seq. 405.
sensus integrae theol. sit plene ne
[illegible] contra [illegible] Vide Leo
tā verū erroris [illegible], ut propheticae
& apostolicae interpretationis linea seu Evang.
sensuū & cath. sensus norma [illegible]
ab eo [illegible], eo magis quod Trid. decret. de usu Sacr. Libb. sess. 4
[illegible] Hic textus pertinet ad
art Trid. [illegible] contrarium ad sensus
[illegible] contra eū sensus quē tenuit & tenet

/sanct. mater Ecclesia cujus ē judicare de vero sensu etc. In Bulla vero dogm. de I[mma]c. Con- ceptione habentur, quae nobis norma erunt in interp. tn vero, quae PP. Eccles. Script. ancilla mentesq. repetierent, B. V. ab angelo Gab. sublimissimo [illegible] ipsius Dei nomine e jussu, gratia plena fuisse nuncu- patā, docuerunt ... etc.

Primo indicatur sec. PP. mente universe, quaenam sit ratio salutationis, deinceps indicatur, quid contineatur verbis ipsis. Haec pro explicatione —

II de sentent. hujus textus sec PP.

Quoad PP considerand 1° quaenam de indole e ratione hujus textus universe docuerunt e quid PP. maxime propemodum conspiratione quae sanum ē — docuerunt quid censend sit — Huc spectant Orige. Cret. e Bed V. S. Bern. e Bruno Ambros., Andr. Ildefons e S. Laurent. Iustinian — quos sententias Ast[illegible]. Vulga. e aliorum multorum collectas e vulgatas a. 1854 in alio tr. fratre meo — de Im. Con. To. II Sect. V n. 1075 sq. — proferam e Gene. Orig. qui l. c. 1075 ita hab: novo sermone salutatur Virgo quae nullibi in scrip. invenitur, sed hanc sola servatur, ave gratia plena

sunt tot praerogatum quot [illegible]

1° novo 2° nullibi invenitur, [illegible] — 3° huic Virg. soli servatur

Andreas Bruun: Art. n. 1079!

Sentent.

5. Tit. Bosbr. V. d. 4 personā mittentis, personā legatum fungentis, ē personā illā

[illegible] considerans ipsā illā

[illegible] sententia[illegible] hic sedit: salutationē esse nova, peregrinā ac insolitā, [illegible] ene salutat. [illegible] [illegible] inde huic [illegible]: hanc angel. salutatione ejusmodi continere quae omnem rationē superant, tum angel. [illegible] ē ea continere quae sunt plenae [illegible] ē [illegible] per [illegible] singularem, hinc [illegible] interpretat. [illegible] quae ejusmodi interpretat [illegible] quae verbis angelicis [illegible] interpretat [illegible] [illegible] ē [illegible] angel. dicuntur continere quae sunt nova ē [illegible] [illegible] quae sunt omnino [illegible] [illegible] — [illegible] sunt [illegible]

[illegible] 2o. quod dicuntur quae PP. de angel. salut. dicunt, comparate spectato sc. comparate ē relative ad tentationē originalē ē ad seductionē diabol. [illegible] [illegible] inter utrumq. oppositionis rationē plenā ē perfectā — oppositionis spectant ad utriusq. auctores [illegible] ad utriusq. instrumenta: hinc Deus inde diabol. [illegible] vel ministri: hinc angel. inde serpens diabolicus. Et ad utriusq. subj.: hinc virgo inde Eva —

21/ ad utriusq. affectus e conscientiae, tanquam damnatio[illegible] inde laetitiae ac laeta innuit salutatio.
Ita hab. Fulgent. e Chrysol. Innocent. III e V. Bed. Euthymius e S. Titus Bostrens. Procop. Gazaeus e Photius Cp. (S. Germ. Cp. e S. Andr. Crete. Hesych. Hierosol. e S. Sophr. Rocca. Procl. Cp. vulgati Chrysost. Gregor. Neocaes. e verius omnia Gregor. Caes. Tum libb. liturgici Coptici Armen. Syr. copti. graeci —

Audiamus pont. Innoc. III, serm. de verg. purif. ubi haec habet: ejusdo e ista salutatio, gratia plena — Quae per te mutabitur, nomen Evae Ita fuit plena peccato, ut tu plena gratia et Adamus Phatiu log. pro Graecis, quandoq. novimus ... sua dixeris sed quae colligerent, e suscepta vel ... in Lux. ap. Mai Script. vett. IX. Non veni ut Tibi fallaciosa dicere, sed ut Te fallaciae ablatione eruerem; non veni deceptoris, sed ut propriae deceptionis solutione designarem, non veni ut Tibi emperes inviolabile virginitate, sed ut Tibi inhabitatione annuntiarem, ejus qui auctor e conspectus virginitatis, non subministrar maliciae ... Lendamus Syrum Ephrem in libb. liturg. ap. Assemani Bibl. Orient. Tom I p. 90 Ambae sunt sine noxa ambae simplices, Maria e Eva, ...

Summa eorum quae majores de angel. salutat. comparat. questiones habent, hoc redeunt: Eva fuit in tentatione, non redempta, V. M. numquam redempta, neque redempta etiam cum Eva; Eva fuit a Deo diversa per tentationem; V. M. numquam a Deo fuit divisa; Eva fuit causa condemnationis, ut propria tentatione vero etiam aliorum, Virgo fuit causa salutis et sibi et aliis fuit auctrix salutis; similis oppositio inter Virg. et Ev. ac est inter Gabr. Arch. et serpentem et inter 1um atque 2um Adam, et tandem Maria fuit filia Dei, et Eva mancipium Satanae; Mar fuit mater vitae, Ev mater mortis, Mar causa et moeroris, Eva fuit ratio benedicta Virg. Ev. tulit condemnationis per ... a V. Mar fuit exultans sententia ... et fuit Virg Mar restituta plena gratiae benedictio —

Ex tali antithesi concreg. privileg. singul. labe, q. ut intelligatur, animadvertendum est rev. sententia. Ecclesiae e verba Pauli omnes qui nascuntur ex Adamo, in persona in Adamo (V, 12 Rom.) nunc immediate in protoparentibus rei sunt et in illis filii irae, ita ut qui descendunt

22/ ex illis ex natura, donatur a Paul. II, 13 Ephes., natura filii irae — omnes donantur in illis condemnati
atque ex praedicta auctoritate ss. PP. — lectio Virg. Mar. [illegible] parentis protoparentis fuit in illis reducta, a Virg. [illegible] condemnatio e peccati a Virg. [illegible] poenae damnatio — ergo V. B. dici [illegible] illa auctoritate. Dici debet immunis a labe originali,

3° Considerando veniunt quae PP. dixerunt de angel. salut. in se spectata — e 1° qua habent de verbo "gratia plena" Petr. Chrys. Sofron. Paul. Diac. e Paschas. Radb. Petr. Dam. e Anselm. Bruno Astens. e S. Bernard. — tra schola theologiae et Ex graecis autem vulgatos Chrysos. e vulgatos Athan. vulgatos Nestor. e Gregor. e S. Procl. Theodot. Ancyr. e Anastas. Antioch.

Ave gratia plena explicand: plena — T. Dam. or. 2 in nativ. Deiparae, ave, gratia plena, [illegible] χαρας [illegible] και [illegible], ex qua gaudii immortalis [illegible], inflictae Adamo tristitiae

medicina – Ave paradise – paradisi Eden beatiss
ubi virtute planta omnis germinavit (cum in qua arbor
vitae erat) -- Cujus quae commercia ad vitam pertinent
[illegible] – quibus [illegible] orbi annuntiat. Deipera
[illegible] captivit [illegible] ave gratia plena
ave vere gratia plena, quam angelus salutavit et [illegible]
Ex quibus h. [illegible], non esse phrases exaggeratas
recentioris temporis, ut clam visum est, Divi Virg.
salvatricem, mediatricem etiam haec enim sunt
verba antiquorum PP.
Ephrem Syri: or. ad Deiparam: omnium post trinitatem
Domina, post Paraclitum alius consolator et post me-
diatorem mediatrix totius mundi, Cherubim et Sera-
phim sine ulla comparatione superior ac longe
gloriosior, in investigabilis bonitatis Dei abyssus
velut secundus post divinitatem partes tenens
Cum his conspirant religiosi omnes, conspirant
libb. ecclesiastici, monumenta
ex quorum [illegible] haec colligimus:
1) [illegible] plena fuit gratiae, quae Virgini
[illegible], post haec plenitudo spectanda 1)
[illegible] tempore, tum semper virgo erat plena gratia
2) mensura eadem plenitudinis
spectanda per [illegible] virginis substantiali, [illegible]
[illegible] ergo est quae gratia in perfectione [illegible]
[illegible] habet plenitudinem Toleti, comment. in L. I, 28.

23/ sunt in homine plures partes, ut anima et
corpus, seu spiritus et caro, intellectus et sensus,
ratio et appetitus, quae quidem partes omnes in hominibus
justificatis non replentur gratia, etenim justi et sancti
in h. saeculo non eam gratiam acceperunt quandam
qua a carnis appetitu auferret illam legem peccati
(Cf. Concil. Trid.) adversantem spiritui, de qua Paul.
dicit: mente etc. (ad Rom. VII) et altera sent
Deo, et altera — quamvis enim gratia efficiat ut
mens et spiritus non succumbat carni et appeti-
tus impulsibus, non ~~autem ut concupiscentia ex-~~
~~pugnetur~~, praebendo victoriam, non tamen sub-
fuit carnem, ne contra spiritum insurgat et
impugnet licet non expugnet, unde
communibus justis datur inhabitare peccati-
pit, ut caro ejus subdita spiritui omnino esset, sed
nemo sanctus eam plenitudinem gratiae acce-
contra eam pugnaret et rebellaretur.
De Virgine autem dicunt PP. nullam in ea fuisse
libidinem — nullus concupiscentiae fomes ex-
titisset, nulla perturbatio appetitus virtutis
tramite illam avertere vel inclinare erat
unde aperte exempta fuit a peccato originali
ut ejus reliquias non sentiret, quae sunt aperta
ejus ind. etc. —

3°, haec plenitudo gratiae consideratur quoad
actus et operationes Virg. et tunc dici debet
omnes illius actus a gratia profectos et nullum [?] in
ea fuisse reprehensibilem, nemo a reprehensione
remotior, ipsa peccandi [?], ut ipsa omnis vir-
tutis planta feliciter germinavit —

4° consideratur haec plenitudo relate
ad Deum, tunc fuit in Virgine singularis dignitas
et summa praestantia, quae mereretur fieri
filia Dei P. cui daret Unigenitum uti fili-
quem Unigenitus elegerit in matrem
quam ipse Sp. S. obumbraret — tandem

5) consideratur illa plenitudo quoad nos
tunc dicitur mediatrix, causa, fons, mediatrix
salutis et gratiarum, medicina vulnerum infirmorum [?]
Ecclesiae non tantum et doctrina scholae sed
catechetica — non est praetermittendum catech. V. Bell. cate-
gratia Dei 3 potissimum effectus in anima opera-
tur, 1° est q. peccata deleat, quae uti macu-
lae animam contaminant, 2° q. donis virtu-
tibus eandem animam exornat, 3° q. robur
etiam suppeditat, et operibus meritoriis in-
crementum [?] divinae majestati [?] ... ple-
nā eti — Dom. nostra gratia plena —

1/ Ex silentio conantur ostendere L fuisse primum omnium evangeliorum -
aliter in prooem. mentionem fecisset Matth. Respondemus
1° argum. ex silentio petitum est arduum vale
2° ex eo quod nihil negans et nihil affirmans - tota ejus vis subjectiva
e. Pendet ab auctore, ejus intentione, consilio, proposito. - ita ut ex
ejus silentio nihil eruatur, nisi ostendatur scriptorem rem
propterea tacuisse, quia eam negavit, exclusit. Atqui hoc osten-
dere ut plurimum ostendere est arduum valde. - Etiam L. nulla mentionem
fecisset nec Mat. nec Mar quodammodo fuisse demonstrationis.
nihil inde efficeretur

3° argumentum ad hominem et retorsionis. Ponamus L scripsisse
primum atqui Matt Mar %. nulla ejus fecerunt mentionem - ergo
si standum foret argumento ex silentio petito, illi prius scripsis-
sent ergo futiliter ejus modi argumenti -
Verum respondetur Mat. Mar. %. non scripserunt prooem. Luc vero scripsit
atque adeo nulla pariter. In prooem debuisset facere mentionem
illos scripsisse illos scripsisset. Atenim vero quis usquam dixit
usquam ponit demonstrare eam esse indolem prooem. evangelii quae
flagitet ut praecedentis evangelii fiat mentio - ita ut sinisti
non ponet quam fieret mentio praecedentis ev si quod
extiterit. Ergo hay haec constantia quidquid eruere.
Ultimo = pro aliquis excipere. tale prooem. non potuit
nisi tale quale scripsit L quin fieret mentio praeced. evgli
nominati Mat. quia illi sunt in opinione, Mat. diu ante
L. scripsisse - ergo ejus evg. notum erat omnibus. Unde tantum
Mat. mentionem flagitant in prooem. Reapse ita est. Atqui
fecit mentionem praeexistentis, aut alterutrius aut utriusque
quodammodo solis videtur est verosimilius. L. fecit mentionem
praecedentis evgli, biformis, ergo duplex evglium praeextitit.
Postremum XII considerandum.
Illud duo complectitur: alterum personale et historicum, alterum

reale e dogmatico. Primum versatur circa Theophil. Alterum circa certitudinem veritatis revelatae.
Praeposterum e perversum esse Michaelis, quem multi secuti sunt et cum caput scholae celeberrimae, infert Theoph. esse infidelem et hominem e Lucam significasse certitudinem verbi Dei peti ex verbo scripto - traditionem oralem ἀσφάλειαν non esse intra verbum scriptum. Quod ad Theoph. attinet, eum fuisse infidelem infert ex oppositione inter Theoph. e ἡμῖν πεπληροφορ. atqui ἡμῖν erant infideles - ergo etiam qui illis oppositus. Alterum petit ex ipsis ultimis verbis proem. ἵνα ἐπιγνῷς ἀσφάλειαν - catecheseis vero de quibus institutus es fit certa ex meo evgl. ergo traditio oralis acquirit certitudinem suam ex verbo scripto -
Perversum e praeposterum est utrumque - perversum est primum Th. esse infidelem ex oppositione cum ἡμῖν - etenim 1° nulla nominatim exstitit oppositio inter ἡμῖν e Th. nulla antithesis nulla directa sed nulla aequipollens e virtualis propter redditionem - redditio fit inter multos e L. haec est in recto ut adsint oppositio quae fit vi redditionis -
2° Generatim e universe nulla vis oppositionis cadit s. in Th. s. in ἡμῖν - Verum hi omnes per ἡμῖν comprehenduntur, h.e. L. e Th. e multi, numerantur Th. est nos vi e figurae communicationis quae dicit pronomen ἡμῖν nos significat communionem e hic communicatio retinenda e urgenda quia L. Theoph. alloquitur, dirigit verba ad Th. quando vero quis ad alium verba dirigit e utitur verbo, nos e interrogo, utrum se divisit ab illo, quem alloquitur - Nisi ipsa oppositio e divisio subjectorum declaretur - Ceterum nisi expressa divisio declarata sit

2/ Ergo Th. nō ē infideles sed ē inter illos, qui nos vocantur
nulla etiā ē oppositio inter nos ē multos - nō tantū quia
multi sunt fideles - sed etiā vi nexus inter 2 commata, d.
ita, dicit enī L. multos conatos esse ordinare res quemadmodū
nobis tradiderunt, ergo multi illi conati sunt, nos comprehen-
dentur, foret enī ἀσυνδέτως, absurde, dicere quemadmodū nobis
si multi ad nos nō pertinerent, illi multi, qui scriptis
conatibus versati sunt circa enarratione evglii. -
Praeposterum etiā alterū ē, significari a L. necessitate
verbi scripti ut verbū traditionis habeat certitudine -
10 nulla fit mentio incertae traditionis, ~~nulla certa~~ sed
nulla etiā certitudo e aequipollentia - quod patet
oppositione inter traditione orale e scriptione L. sed
atqui nulla ἀντίθεσις fit a L. inter utrumque verbū, scriptū
e orale, imo vero summa fit comparatio, intime a L.
conjuncta significantur. -

Dicit enī L. verbū dicenti se scripsisse ex ordine ἐν ἑξῆς quae
acceptaq erat profecto a testibus e sicuti tradiderunt qui ab initio
fuerunt testes ē ministri verbi - ergo significat testes anteriores
scriptione sua e traditione orale esse fonte e norma unde
eat qui expressit verbū quod scripsit e significat certe
quatenus verbo e re scripto convenire dogmatum, verbū
fuit expressū - inde enī Th. [illegible] dog. esse conscientem
quod ex ordine omnia conscripserat, nimirum a testibus -
tantū ergo abē ut L. signif. oppositione inter verbū e
se scriptū e traditione orale e ut significet verbū tradit.
contrarium significet, sic verbū traditū praesse sibi e forti

e normā —
At vero ē oppositio inter verbū a L. scripta e inter traditiōné oralē qua fuit nominati instituto Th. inter Katē quae facta fuit Th. inter institutiōné catech. quae per se nō ē certa e repetit seminatē inē c tradit. scripta.
Sed 1° quid si Th. Katech suā accepisset ab illis qui a L. dicuntur ὑπηρέται τοῦ λ. si institutio fuisset ab apost. quod omnino probabile dicit. pō ? (titulis nobis tradidimus)
Si L. hac facta hypoth. oppositiōné fecerit inter katech. qua institutio fuit Th. e suū evg. ubi manifeste intendisset, ea apostolicam fuit suū evg verbū si ergo hanc ipsā katech. opposuisset suo evg tanquā certio si facta inter duo invicē contradictio nō posset esse perfectior e revera L. se praetulisset apostolis quod jā audivimus ab Hugh.
Sed hac ē hypoth.
2° Praecisione facta ab hac hypoth. nulla statuenda ponenda in ultimo commate ejusmodi opposit inter tradit. oral. qua instructio fuit Th. e evg. suū simpliciter ; si operatur katech. seq. diceret suū L. 1° commate
Th. in fidelibus habere πληροφορίαν τῶν πραγ. de rebus existere certā explorationē fide probis nulla potuit fieri oppositio a L inter evg. a se scripto e Katech. qua instituto fuit Th. si haec katech. accipitur simpliciter de rebus de quibus fuit institutio. Oppositio ergo si quae ē accipienda ē seu dū quid — inter Kat. qua instituto fuit Th. e suū evg a quo repetebatur ἀσφάλεια — hic seminata ordine seq e seminatē majore seu plenitudine —

quod minimum L. verbo a se scripto plura erant complexa quam quae erant scripta e perfectione rerum ordine [illegible]. Utrum alind e ea [illegible] L. repeti perfectione ordine rerum de quibus [illegible] e traditio oralis e de quibus [illegible] institutos erant Th. e aliud quod ipsa rerum institutio tradita non fuerit certa e certissime [illegible]
3° vis redditionis in hoc caput cadit, non in aliud cadit in personas, multos illos e L. – 2° cadit in proposita e consilia quatenus multi illi conabantur tantum [illegible] L. ante ibi proponerent. [illegible] scribere [illegible] quae [illegible] – 3° cadit in procedendi modum quatenus [illegible] L. acceperunt omnia a principio diligenter quod defuisse dicendum e multis illis. Unde 4°. oppositio cadit in opus, quatenus multi habebant [illegible] conamina, L. habuit opus perfectum. 5° cadit in effectu operis, quatenus effecta illorum erant nulli e nulli, effecta operis L. erat 3° de [illegible] in omnibus quae scripsit, ad haec [illegible] e ad plenitudinem perfectione rerum. Quas scripsit, ad praeterea nihil – ergo praeportere ex illo [illegible] inferturi, quod certum tradi. debet, non ex scientiate ex verbo scripto.
Haec de [illegible] satis –
Verum duo alia [illegible] contra nos. Argumentum omissionis e falsitatis – omissioni quod in principe interpretationes [illegible], [illegible] opus omnino –

atque citra sententiā eorū explicationis proven. Respondetur
etiā facilitatis, quia spectatis PP. falsa sunt quae dicuntur
quod ad primū attinet res absolute et absolute – quod pertinet
ad PP in examinando L. proven. omissos, canon Trid. contra
nos urgeri nō debet. Proven. enī L. spectata materiā
nō continet materiā fidei e morū atque praescriptio
Tridentina de explicandi Scripturis secundū sentent.
PP. pertinet ad scripturas scripturarū testimonia quae
complectuntur res fidei e morū –
2º quod pertinet ad fidē in proven. satisfactionū muneri
nostro – dicimus proven. inspir. e vindicavimus lectiones
secundū normā Trid. Conc. vindicamus Lectionis Vulg.
2º PP. eo ipso quod proven. spectata materia fide dumtaxat
nō complectitur, nō intendunt diligentiā in eo explicando
sed transeunt. Kini
3º de consensione unanimi PP. in exponendo de nō fit
fieri sermo, atque secundū unanimē consensū expli-
cant in casu, in morū, sed alios regulas
Lex enī Trid. de sancti fō urgeri, quā exstitit unanimis PP. con-
sensus – cf. Patr. Inst. de interpr. bibl. reg. 5
Quaedam de materia dicit n. 111, ita de conditione in consensione
unanimi dicit n. 112: ne quis in rebus fidei et morū – etc – (Trid.)
4º Multo minus opponi fō interpretationē nostrā esse contra una-
nimē PP. consensionē. Attamen
5º dici fō in aliquot capitt. praeter PP. sentent. hoc sensu, quod
explicavimus alternative dicimus, quod a maioribus nō fuit prae-
dictū. Jā vero in interpretatio Scripturae per decreta Ecclesiae
e per unanimē PP. consensionem fixa nō ē, licet interpreti
praeter maiorū interpretat. explicare Script. –
n. 110 apud Patr. S. discrepāt, intactā inquirere etc. –

4/ 49

ergo licet in hypoth. quā dicimus praeter majorum interpretatione Scripturam explicare. Verū id etiā injungit velati officiū purpurati Vinc. Lerin. I part. retin. ubi vult ut interpres sollers sacri Pauli monitū ex inexhausto Scripturarum thesauro fontana caelestis depromat. Atque id exigit profectus exegeticus e hermeneut. Scripturarum, de quo inde Lerin. quo profectu fieri debeat ut scientia e intelligentia Scripturarum jugiter crescat. —

Ultimo 6° Non in omnibus capitt. interpretatio nostra a majorum interpr. discrepat, imo in pluribus convenit cum interpretat. PP. qui de proven. locuti sunt — in eo, ut alia omit. Mat., quod dicimus de praecessit evang. Mat. e Mar. ante evg. L. ap. Euseb. H. E. VI. 25. Epiph. haer. 51. Pseudo Athan. synopsis Sacr. Script. Chrysost. homil. in Mat. Theophylac. in Mat. conveniunt in eo quod dicimus de usu quē fecit L. utriusque praecedentis evg e de perfectione Epiph. haer. 51. Cyrill. Alex. apud Mai Script. Vett. Tom. IX in L. 23 L. v. 22. Tandē interpretatio convenit nostra cum unius alterius PP. in eo quod dicimus de multis conatibus. Huc pertinent quae habet Orig. in L. et quod habet Aug. de consens. evangelist. IV c. 8. ubi dicit verbis conati sunt omnes illos qui susceptum munus nō impleverant. —

Ergo nō dissentimus in omnibus a majoribus.

Nos tandem 7° in uno alterove capi. in quo dissentire interpretatio nostra videtur ab interpretatione unius alteriusve majorum, datur a ratio exponendi dissensionē

Efficiā hoc circa 3 gravora

Scholion 2. Nō desunt e vetustis Scriptt. qui verba L. multi conati sunt, interpretantur de apocryphis, atqui id nos negavimus. Possumus jure nostro recedere ab illis ii quidē sunt, nā nominati opponitur tantū Athanas. in epistol. festali – tamen volumus componere: Duo reponimus 1° aut illi Scriptt. si tamen plures sunt, verba L. accipiunt proprie e litteraliter e tū nō loquuntur de apocryphis quae deinceps circumferebantur quaeq a criticis advers. dicuntur genuinis e authent. eorūs praeextitisse aut 2° de his loquuntur, e tū verba L nō accipiunt proprie e litteraliter, sed per accommodationē quandā e laxiore aliquā L. verbor extensionē – in primo casu nobiscū conveniunt, in 2° facile conveniunt, quia nos tantū de sensu proprio dicimus, non de laxiori. –

1° Vox ἀποκρυφος apud vett. Scriptt. Eccl. nō raro opponitur inspirato e authent. atqui multos conatos hoc sensu apocryphi reapse vere e dici possunt e debent. Multi enī illi nō erant inspirati, e inde dicitur dicid inter multos e L. bor nēq eor conatos fuerunt authent. quasi proprie hoc sensu communia multos dici possunt apocryphi sed inde nullatenus sequitur esse apocryphi illa quae deinceps circumferebantur

5 e quorum praeexistentia ob advers. opponitur — 50
ad 2um S. uti Atticu in epist. fest. verba L. adhibet
de apocryphis quae dicuntur. ... verba L.
non accipiunt proprie, sed per accomodationem ...
Cf. Patr. l. c. n. 113. S. Ath. in epist. fest. sibi pro-
ponit exhibere censum authent. Sacr. Script. Antequam
ad rem veniret, hoc proem. adhibet, in quo: Quoniam
quidem aliqui conati sunt ... quae dicuntur apocr. in ordinem
ordinem redigere eaque miscere Scripturae a Deo inspir.
quam certo accepimus testimonium, quemadmodum PP. tradiderunt
(evidenter utitur verbis L. sed apte ad finem suum)
qui ab initio ipsi viderunt e ministri fuerunt ser-
monis, visum est e mihi adhortantibus germanis fratt.
placuit ordine —
Imitatur ergo S. Athan. proem. L. non interpretatur, accomodat
verba ejus ad rem suam, rem generice quidem similem, specifice vero diversam.
Quoniam quidem aliqui ... visum — imitatur rationem period. i. formam
syntacticam — aptat verba „conati sunt in ordinem redigere, quae certo
testimonii etc. — ad rem suam, quae e. gener. similis rei de qua
L. Multi ap. L. conati sunt, ap. Ath. aliqui conati sunt — multi
ap. L. conati sunt ordinare, aliqui ap. Ath. conati sunt ordinare:
multorum conatus non habebant felicem exitum, item aliquorum ap. Ath.
opponit conatibus multorum suum ergo. opponit conatibus aliquorum
Athanas. suum catalogum Script. — Vero specifice e. diversitas
subjecti — multi, aliqui: multi certe fideles, aliqui certe falsi
L. ipse auctor inspiratus, Athan.: doct. licet eximius — diversitas
objecti — ap. L. conatus ordinandi διήγησιν rerum a Cristo gestarum
ap. L. conatus ordinari sacrarum Scripturarum — profecto peractus
alii conatus —

rurā : L. scripsit evg inspirat. sed Athan. opposuit catalog. genuin. Scripturar. –
3° Diversa sunt praesidia, de quib. ap. L. e ap. Athi. licet verba ri-
deantur eadē – ap. L. apostoli qui ipsi gesta e dicta viderant
ab initio – ap. Athi. SS. PP. qui ab init. testes fuerant genuinae
e authent. Scripturae, ubi habet eximiū testimoniū pro genuinitate
inspirat. Scripturae – viderunt ab initio quae vā erant genuinae
Scripturae – nō erant PP. quotcunque sed ipsi testes e pastores. –
Tum 4° diversa sunt opera : multorū erant conatus initi, aliquos
genuinas Script. miscebant cū apocr. Opq. Athi. erant falsi catalogi Sacr. Script. in quib.
opq. Athi. erant catal. auth. Sacr. Script. Tum denique
diversus plane finis operis L. e Athi. – L. ut daret Theoph.
docq. certā veritatē circa ordinē rer. e finis Athi. erat dare
certū e infallib. cath. sacr. Script. Ergo licet Athi.
imitatus sit formā proem. e aptaverit verba ejus ad re-
rūm, aptavit tamen ad rē plane diversā, nō vero interpretatus
e. proem. nec nobis jure oppon.
Schol. 3. Neq. jure opponi pō testim. Iren. : Patr. lib. I
c. 2. de evg. Mar. p. 36. n. 1219. Est testim. vexatissimū
e vexatū nō ab antiquior. tantū sed usq. ad extremos qui
de evgg. scripsere – inter alios Hugh (Introd. T. II) vexatus
ē circa hoc testim. Maisfi. Sect. II. § 6. 13 Introduct.
Danco Histor. Revel. N. T. § 49 qui postquā ad aunsi-
sentus e. P. Patr. eū deserit in rē gravissima –
Iren. lib. III. 1. Confutaverat lib. II quo absolverat refutat. haeret.
ex tradit. – diversas eosdē refutari pariter ex Script. – Hoc ibi
proposuit lib. III Inde incipit lib. III ab expositione historiae ss.
app. – superavi .... exierunt in fines terrae qui quidē e omnes

6.) e singuli partes habentes evg. Dei. Ita Mat. in Hebr. ipsorum lingua Scripturā edidit evg. cum Petrus e Paul. Romae evangelizarent e fundarent Ecclesiā (1a difficultas e maxima) - pō vero hor. excessū (altera difficultas) Mar. discipulus e interpres Petri e ipse quae a Petro annuntiata - per scripta nobis tradidit Et L. autē, sectator Pauli, quod ab illo praedicabatur evg. in libro condidit. Postea e Joa. Eg. - Ex his ita argumentantur e argumentari ponunt:

1o Mat. scripsit evg. cum Petrus e Paul simul Romae praedicarent

2o Marc. scripsit evg pō Petri e Pauli mortē - ἔξοδον - ita plerique interpretantur, etiā Daniel - Iā vero

3o pō utrumq. dicitur scripsisse L. atqui

4o Petrus e Paulus simul Romae nō praedicarunt ante a. 63 64 e Petrus e Paulus mortē nō oppetierunt ante a. 65 vel 66 ergo

5o ante hanc aetatē Mat. e Mar nō scripserunt evgg. sua - Iā vero

6o incredibile ē. Cat. hoi evg. tempus e fidelibus neminē existimare scripsisse aliquā evgl historiā - sed

7o L. ante hanc aetatē scripsit certissime Acta Apost. ut constat ex ipsis, cum Paulus primū Romā venit - ergo L. scripsisse ante Mat. e Mar. dicendus ē, ante Acta scripsit evg. uti ipse significat. - Verū

8o L. significat praeextitisse historiā evgl. quare

9o haec διηγήσεις quā evg. inspir. nō fuerint, erant sing. ἀπόκρυφα, citra quod multi alii canonica sua ediderunt - ergo dicenda sunt extitisse evgg apocr.

Respondeo. Referri spectem pro eo modo exceptio logice e critic, hermeneut.
Si spectetur logice prae forma argumenti, nihil evincitur, vel id non
evincitur, quod propositis evincend. Si spectetur altero modo, crit.
e hermeut. contrarium plane evincitur. Spectetur
1° exceptio logice, forma ipsa argumentationis - hoc unum seq.
Mat. e Mar. conscripsisse scriptu. o L. tandem evulgasse cum Actis
unum eorum quae commemor. dicitur, nullateng seq. L. ante Mat.
e Mar. evulgasse eorum unum e Lib. suo eorum respexisse ad
apocr. Ergo spectata ipsa forma argum. in re non evincitur
quod evincend propositur - Inquiunt incredibile e existimare
L prius non conscripsisse vel prius non extitisse aliquod eorum
Sed, non desunt quibus tam parum hoc videatur incredibile ut hoc
omnino verum habeant, graves viri. sunt qui omnino de gen
fendant Mat. non prius conscripsisse quam adversarii ex Iren.
contendant - Leonard Hugh, certe non spernendum in eo
mod. disputt. Tom II Introductio in N T. p. 9. 17
argumentis externis ostendere conatur Mat. non ante
aetate, illa conscripsisse eorum unum quae ex Iren. intendatur
Idem Leon. Hugh ubi loq. de eorum Mat. p. 12. 2 19
ostendit pro Mat. conscripsisse Mar. e idem existimat L
in priori propaginali. dicta perrisse mentione Mat.
e Mat - Russu non desunt quibus non quidem incredibile non videtur
ante hanc aetatem non extitisse Genui eorum, sed omnino incred.
ipsius videtur ante hanc aetatem e etiam post hanc aetat. extit.
apocr. Et ita quod sapientioribus omnibus videtur e verum e
confirmat ipse Gottl. Paulus, postremus ad novam scholam
De origine primi 3 eorum scribit: Si ferme modo nobis uniuc de
illis (apocr.) judicandi materia ē, intimemus, profecto tam multis
e inde ipsa necessario vincularum ratione ea parte, inspicias ea

Editor Iren. indignos – farrago sunt, ut apostolis aetate vix talis aliqua collectio locor. seq. auctoritate invenisse videatur – Ergo incredibile videtur illa aetate extitisse apud.

Colligimusque, si logice res habeatur e argum. in se spectetur, ab adversariis non evinci quod evincend proponat.

1° Si res intrinsece spectetur, nimirum locus Iren. aut retinetur testimonium uti jacet aut opportunis remediis sanatur. Si primum, ex Iren. validum argum. duci non pot., alterum ante faciendum quam ... piat, plane contrarium ex testimonio Iren. colligitur. Et revera si accipiatur testimonium uti jacet, sci. recepta lectione e integra

1° sententia Iren. adeo e impedita, ut teste Massueto, qui e. operis Iren. princeps e praeclarissimus editor e commentator testatur ex Iren. testim. nihil nec pro sententia nec contra aliquam sententiam peti pot. –

2° Haec interpret. sci. communem acceptam lectione e in universa Vett. traditione e secum ipso. Si ita e., si Iren. dissidet a reliq veter. qq foret relinquendus e Iren. qui pugnat secum ipso non pot validum praebere argum. nec pro nec contra aliquam sententiam. Vett. plerique testantur, multo ante 63 a. conscripsisse Lucam suum Mat. Alii testantur non tamen ante a. 63 conscripsisse Lucam testantur pot utrumque conscripsisse L. evang. suum Mar. e Sed ab his omnibus recederet Iren. si reciperetur interprete. sec. lect. communem. Committeretur etiam secum ipso e quidem in hoc ipso testimonio incohaerentia haberetur manifesta

Etenim sec. ordinem quo recensentur evangelistae L. obtinet 3um locum atque adeo seq. Mat e Mar. atque significat manif. Iren. se ordine evangelistas recensere sec. tempus quo ea conscripserunt evang. Sin videt ergo L. post Mat e Mar. Id pugnat in interpretatione recepta, in eo, quod nobis opponunt

Romae, ? [illegible] unumquemque [illegible] nostra mentio facit Iren.
[illegible] tempus quo scripsit evang. [illegible] atque si retinetur textus
uti jacet, epocha qua scripsit L. non [illegible] i. ergo si hic non
constans, si retinetur communis lectio. Tandem si Mar. e
L. post exitum Petr. e Paul., non scripserint evang. audi Iren.
non debuisset dicere [illegible] Mar. qui fuit interpr. Petr. scrip-
tum esse κηρυσσόμενα Πέτρου, tempore praesenti, sed κεκη-
ρυγμένα e pariter de L. debuisset dicere [illegible] ἐκηρύ-
χθη εὐαγγ. non autem κηρυσσόμ. Ergo si post morte[m]
sed [illegible] ~~apostt~~ conscripserit evang. [illegible] Mar. e L. si
ergo retinetur lectio communis, manifesta habetur in textu
Iren. contradictio. Ex opposito porro testimonii post ex[illegible]
Ergo ? editionis, ita non posse relinqui textum, esse [illegible]
di, apparet eum aeger valde. Flagitat commune officium
critici. 2° officium ergo S. Iren. patristicum 3° off. theologicum [illegible] nam canon quem dixit [illegible]
cui non sunt contradictiones, sed componend.

Nec desunt qui reapse adhibere ~~remedia~~ hermeneut. interpretationes atque
nobis [illegible] ē - [illegible] ē a manibus librariorum e scriptt. — Eus. H.E. V-8
conservavit textum graec.: Iren. dixit ab initio; postquam surrexit Dom.
a mortuis ... exierunt in fines terrae - ubi sec. P. Patriz. videtur aliquid
deesse, licet sensus sit perfectus atque propositio integra - tum regitur
textus graeci: ὁ μὲν δὴ Ματθ. ἐν τοῖς Ἑβραίοις τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ
αὐτῶν καὶ γραφὴν ἐξήνεγκε τοῦ εὐαγγ. τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Παύλ. ἐν Ῥώμῃ
εὐαγγελιζόντων. — μετὰ δὲ τὴν τούτων ἔξοδον Μάρκος ὁ μαθη-
της καὶ ἑρμ. Πέτρου καὶ αὐτὸς τὰ ὑπὸ Πέτρ. κηρυσσόμενα
ἐγγράφως ἡμῖν παρέδωκε. Καὶ Λ δὲ ὁ ἀκόλουθος Π.
Ἔπ. δὲ Ἰωάνν. κτλ
Remedia adhibeamus [illegible] exempla ab aliis jam [illegible] data —

1º rejiciemus remedia ab aliis adhibita inepta, deinde adhibebimus quae nobis videntur apta — Adhibuerunt remed. Christoforianus e Grotius qui phrasi μετα δε την τουτων εξοδον substituerunt lectionem μετα δε την τουτων[ου] εκδοσιν v. Nat el.
Sed haec emendatio critice e inepta e hermen. insuff. inepta critice, ut eam [illegible] justis crit. praeceptis [illegible] monstrat P. Patr. II. n. 13. Christof. affert lectionem cod. nemo vidit cod. ejus. Grotius provocat pariter ad cod. sed [illegible] provocat ad cod. Iren. [illegible] ad cod. Euseb. — nisi ante afferantur codd. Iren. res non confirmatur, deinde ejus cod. videtur fuisse desideratus Christof. cod. quem nemo vidit; Grotius accepit ad catenam graecam edit. al. ubi legitur μετα την του κατα Ματθαιον ευαγγελιου εκδοσιν — quae dictio potius e paraphrasis quam ipsa verbi Nat. — e hac catena pretium habere non [illegible] immoderatio textus antiqui interpretatione adhibita e Grot e Christ. Iren. e texta Rufini qui vertit Euseb. — [illegible] apparet.
Sed hermeneut. e insuff. reliquis esse omnes diffi. [illegible] etiam legatur post editionem Nat. incipit Mar. remanet tamen Nat. non composuisse ev. ante 63 vel 64 a. e [illegible] ipse post a 63 vel 64 edit, Mar. [illegible] ev. atque in [illegible] e difficulter e in hic differt Iren. pertinens se e patri a [illegible]. —
Sanationi crit. accedat sanat. hermen. quae utimur aliis duplex est: altera Valesii de annotatione Christ. ad Euseb. loco, altera Eberhardi Gottlieb Pauli l.c. e clar. Reithmayr in Introd. in N.T. ubi [illegible] de hac — p. 386 adn. 3.
+ prof Monachii

Valer. existimat Iren. nihil aliud dixisse quam 4 dumtaxat evgg scripta fuisse e exstare, non novisse aliquam aliud genui e authenticum evgg. Sed hoc e diff. non solvere sed relinquere, non explicant textum Iren., sed id demumit quod diff. non creat —
Very multo felicior e Paulum e Reitmayrum — Gottsbers.
Iren. voluisse determin. tempus quo evgg. scripta — Paulus dicit evg. sed voluisse dumtaxat significasse quemadmodum Mat. edidit evg. praedicat. propriae ita Mar edidit praed. Petri e L. voluisse significare tempus sed significat Mar e L. evgg. mis scriptos — Hoc propemodum etiam censet Reitmayr: Petrum e Paul qui vita excesserant.
Sed Iren. nullatenus significasse quo evg. scriberet. ullas, sed hoc dicit Reit quia ipse e in illa sententia, propterea M. e L. fuisse inspirata — quia scripserant praedicatum apostoli Petri e Paul quod falsum e e plenum periculis.
Denique omnino falsum e: Iren. voluisse determ. tempus quo scripsere evgg. scripta id enim patet ex pluribus omnino capitibus. Apparet 1º manifeste ex phrasi Πετρ. κα Παυλ. εν Ρωμη. ευαγγ. κτλ. dicta. Hae partic. non significant causas, ni resolventur, sed significant tempus 2º Id patet ex phrasi μετα δε την τουτων εξοδον vel ex phrasi ni adhibentur conectio Grotii e Christof. μετα-εξοδον μετα praep. c. accus. significat tempus —
3º Patet ex particula ειτα ... Ιωαν. e particula indicans successione temporis
4º ex toto liquet contextu Iren. propositum fuisse praeter alia indicare evgg. orig. quae ista tempore scripta e dilatata non fuissent — ergo sanatio hui. genus scripta dicit edidit

N. ideamus aptiore. Sequor in omnibus propemodum P. Pater qui tamen
alteram ex emendationibus accepit ab uno discipulo — ex collega
— Emendatio quam adhibemus altera est cont. altera
hermen. Critica relinquimus omnia e mutamus tantum
interpunctione. —
Criticam igitur absolutam distinctione, hermeneut. acurata vocis τὴν ἔξοδον
explicatione.
1° Post 1um initium, 1ae propos. fiat distinctio major, post εὐαγγ. e ante
τοῦ Πέτρου interpunctio — Ad finem propositionis hujus totius primae
δὲ τὴν ponatur ; loco . Cum Petro e Paulo Romae praedic—
e fundarent ecclesiam, post eandem ante Μετὰ distinctio [illegible]
μετὰ δὲ τὴν — ἔξοδον. Tandem ad finem hujus 2ae propos. fiat vero
distinctio minima vel e minor, e loco . ponatur , vel :
Petro e Paulo Romae praedic. e fund. eccles. sed post eorum
[illegible] Marcus e — et ipse quod praedicabatur — sed e Lucas
Pauli discipulus quod ab eo praedicabatur — in libro deposuit.
Tanta haec operatione critica, accedamus
2° ad remedium herm. quod versatur circa vocem ἔξοδον, de
quo post alios quos colligit Danko, n. 49 Histor. V. T.
dixit, praemer. adhuc vexatam ἔξοδος pro vitae finem accipienda
multa argumenta suadent
quia ἔξοδος non potest simpliciter adhiberi pro ἔξοδ. Romae
requirit ergo vel certam ex ~~Rom~~ vita vel ex urbe Romae
atque utrumque praesuppositum e neutrum hoc loco signif.
1° ἔξοδος ap. Iren. in hoc loco non significat mortem,
2° non signif. certam ex urbe Romae vero
3° signif. certam cum [illegible] universam ex urbe Ierusol.

Id probo, ni fallor, evidenter. Etenim vox ἔξοδος spectata sua natura vi e proprietate de exitu quae dici aeque pot e intra loco ex contextu aeque debet. ἔξοδος enim spectata sua natura signif. vi exprimit discessum a loco in locum e ita dicitur ἔξοδος εκ πόλεως, ἐξ. εις πόλεμον e quod ad sacrum nostrum pertinet, habetur liber ἐξόδου ex Aegypto, vi ex hac vita – Porro quando terminus a quo fit exitus e term. ad quem fit exitus, non directe declarant ex contextu demandum de quo exitu sermo sit, atque in universo contextu Iren. in exitus a quo e ad quem non declarentur directe debent ex contextu erui, ubi neque de exitu ex vita sermo e neque de exitu ex urbe Roma sed directe in propos. antecedenti sermo ē de exitu apostolorum in universum mundum. Ergo ἔξοδος de quo quaeritur, non pot esse aliquis quam exitus eorum apostolorum de quibus sermo ē, in mundum univers. Ergo haec phrasis ex interpretatione praedicts – ē parentheseis, ἔξοδον ante signif. exitum ex urbe Rom. : pot hoc exitum in mundum – sed parentheses declarant e explicant sententiam verborum quibus apponuntur atque haec parenth. apponitur verbis i quū Pet. e P. praedicarent e fundarent – hanc epocham praedicationis e fundationis ecclesiae Romae declarant Iren. in parenth. Hoc factum ē postquam apostoli exierunt in univers mundum. Colligamus pro sentent. Iren.:

1° Declarat Iren. Mat. 1um scripsisse eorum e scripsisse quum apost. adhuc versarentur in civitate sancta, ante dispersionem eorum id manifeste signif. phras. εν τοις Εβρ. e idem confirmatur appositione cum parenth. praedicts – ergo τὴν τούτων ἔξοδον ergo Mat. e postea scripsit e scripsit ante discessum apostolorum in universum mundum –

2° signif. Iren. pῶ Mat. scripsisse Mar. quia ordine pῶ eū enumeratur – dicte declaratur

3 ē confirmatur per particulam καὶ (αυτος) ergo aliquid ante eū scripsit, sc. quē nominaverat, nominaverat ante Mat.

3° pῶ utrumq scripsisse L. ponitur enī 3° loco e confirmat per partic. καὶ Λ. δε – insuper L. etiā – phrasis signif. ordinē chronol.

4° Mar e L. scripserant pῶ exitū apostol. eū universū mund. ut propos. (του Πετ. Παυ – καὶ Λ. deposuit) determinatio temporis του Πετ. – non tantū pertinet ad Mar. verū etiā ad L. – sed

5° haec determinatio temporis: Petro et Paulo eq. nō pῶ ita accipi, ac si Iren. significasset, Mar. e L. scripsisse una eademq cū Petr. e Paul simul praedicarent eug. Romanis – hoc 10 Cavendum nō dicitur, virtute κατὰ λογα sed contra – nā signif. per particulam καὶ Λ δε signif. manifesta temporis successio atq adeo L e Mar. simul to scripserint, sed simul indicatur distributio accommoda quia, ut quod de Mar. dicitur referendū est ad Petr. quod de L ad Paul. successio ergo quae pertinet ad Mar. e L simul pertinet ad Petr. e Pau. – sed

3° quod ē principale, aequivalenter κατ᾽ ἰδοῦσι... signif. Mar. e L scripsisse eugs epocha illa qua praedicarent Petr. e P. Romae e fundaretur eccles. – vero Iren. distribuit perspicue, phrasibus specificis tempus in 3 periodos, ante disp. pῶ discen. apostolis. quae periodo illa ē quā fundaretur Rom. eccl. e 3a ἐπειτα postea scripsit Io. atq adeo nō determinat tempus εν διαυ pros

Append. ad S. Iren.

Atque hic e ordo scriptionis [illegible] apud Iren. alibi e hic e ordo traditionis
ab antiquis PP. - cohaereret ad in iis nec ipsum - Sed
Cohaeret etiam cum iis quae ad tempus scriptionis - 1a epoch. ante dispersionem apost. 2a fundationis ecclesiae rom. 3a post eccl. rom. fund.
Illius Iren. nullatenus dixit M. e L. tum scripsisse quum Petr. e Paul. Romae praedicaverunt - adducuntur ad allatas rationes
1o nullatenus ἐν τούτῳ determinat tempus quo Mat. scripsit evg. sed indefinite dicit, quod erat apud Hebr. - vel nec ἐν τούτῳ determinat tempus quo scripsit S. Ioa. a periodo illius inferiori - sed nec Iren. determinat ἐν τούτῳ tempus quo scripsit Mar. e L. in propositione interjecta inter priorem. Id.
2) Iren. indicat diserte adjecta parenthesi, quae ubi dixim. e parenth. declaratoria, e propemodum correctoria, particula advers. de indicat explicationem esse, correctionem ne quis credat, indefinite hoc esse accipiendum - Ergo epocha illa qua fundata fuit Eccles. Rom. illa periodo qua fuerint Petr. e P. Romae, scripta sunt 2 evgg interjecta inter evg Mat. e Io. Quum vero constat Petr. multo prius prius fuisse ab Iren. Romae quam Paul. dicendum esse, intercipiendum illa indicata epocham esse fundationem Eccl. Rom. Significat parenth. fundamentum dictabat habetur in prop. illa nisi quod non referatur ad fundat. Eccl. Rom. - nam nihil ἐν τούτῳ Rom. - Iam vero haec omnino egregie cohaerent cum tradit. veteri de scriptione evgg.
Mat. scr. circa 38 Mar. circa 42, 43 cum erat una cum Petro Rom. e L. circa 10 annos postea e Io. scripsit ubi mox ordinem multum post morte Petri -
Sed quo jure factae sunt emendationes e vindicanda emendationes
Hermeneut. facta e summo jure herm. e illud continetur rationibus quas adtinximus - emendat. crit. facta e summo jure crit. De hoc nonnihil dicend.
1o Iure crit. emendatio aliq. non tantum licita e legitima e in hunc text. sed omnino necess.

2° Ubi licet jure crit. uti ad emendand textū aliq illa
emendat praef ē admittenda e vera quae hunc simplicissim
ē ex sese ē inde sufficientissima ad tollend diff. quae
mag mutat e plus sanat e quae versatur circa id quod
se ē mutabil atque adeo corrigibilis e quod inde appa-
ret magis facile e tollit quidquid videtur difficilis Atqui
haec omnia quadrant in emendat crit. a nobis factā
· Animadvert. interpunctionē nō esse original in antiquissim codd
sed a correctoribus e editoribus illatā esse atq ibi positā ubi
ponendā esse judicavit editor — quo ergo jure vellebat principio
pollet sequens — atqui si interpunctio maneat quae sec. edit. com.
offertur, omnia perturbantur, si nostra teneatur, omnia
explicantur (ergo haec interp ex omni parte se planissi
nō tantū videtur sed e admittend e vera.

Schol. . Iren. addunt Clem. Alex. ita argumentantes quod sec
commun. lection Iren. ejq interpretat opponitur, illud confirmat
Clem. Alex. ē ergo commun lectio atq interpret. Iren. tenenda ex scriptore
suppari — sed in ore duorq testiū stat omnis veritas, ex duobus alterutrū ergo aut
standū Clementi e Iren, duobus testibus fide dignis atq adeo
vera quaesitū opponuntur contra sentent nostrā aut ex alteriq
Qq. nihil certi colligi nō de origin ergo Itq — Valen. Mantuini
Andriamq textū Clem. nobis insig. relictq ab Euseb. H. E. VI. 14 Rursū
vero in iidē ὑποτυπώσεσιν. libb de ordine evgg tradit. vett
presbyterorq Clem. propon divinq di
ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν εὐαγγ παράδοσιν
τοῦτον ἔχουσαν τὸν τρόπον· προγεγράφθαι ἔλεγεν τῶν εὐαγγ
τὰ περιέχ
τὸ δὲ κατὰ Μάρκον
unde dimanat apparet ex Clem. sec vett. presbyterorq tradit
evgg quae complectuntur genealogias scripta esse ante evg Marc

atqui Mat-e L complevit generat. L ergo ex antiqua tradit.
scripsit ante L sed probabilit etiā ante Mat constat enī ex eadē
antiqua tradit. Mat e Mar fere eodē tempore scrips atqui hoc
convenit cū eo quod dicit Iren.
Contra ejusmodi argum. excipimus
1° datur hypoth e ns conversio
2° instituto examine vera textū Clem

Argumentatio propos. spectari pō logice e histor vel theol. e pō spectari
hermeneut. e intr. Si spectetur logice nullū testimonio uti proponitur
Clem Alex. immo pretiū histor e theol atq adeo auctorit Clem deserer.
si spectetur herm e int nullq testim Clem Alex valor intern immo
atq adeo uti pariter deserend aut uti par e sanand e tunc Clem Alex nō
advers sed nobis suffragatur. Sane spectetur priori modo e excipi
tur utrumq testimon e Clem e Iren. uti vulgo accipiuntur
1° nullatenus seq ex testim Clem. L scripsisse ante Mat. licet enī
colligi pō L scripsisse ante Mar inde tamen nullatenus pro
cat tempq quo scrips Mat. Secundū vero communē sentent vett.
Mat scrips 5 vel 6 annis prius ei Mar atqui intercapedine
hujq temporis L potuit scribere. quare e illatio praepos
Signif. Clem. L scripsisse ante Mar ergo scrips etiā ante Mat
2° Si Clem. dixit quae dixisse dicitur e si Iren. sententiā a
nobis rejectā uti herm e int. falsā retineamq demq
Clem. e Iren. dissentiunt communiter ab omnibq veteribq testibq
hos ergo sentent testiū e singulari e aliorum, atqui talis
theol pretio destituitur, data ergo hypoth per Iren e Clem
sententiā statuta e nobis interpretat nullatenus infirmatur
Verū 3° datur vulgo recepta Iren lectio e interpret Clem
cū Iren nullatenus convenit atq adeo illiq sentent nō confirm
Ex Iren enī ita excepto Mar scripsisset pō obitū Petr atqui
Clem. in proposit seq. qua deuteronomias ergo Mar descripsit
i.e. occasione scribendi ergo exponit, dicit Mar scripsisse
Petr vivo dicit enī illi fuisse occasione scribendi [illegible]

secundi, praeposuisse prius a Mar. ut vellet praedicatam a principe apostolorum litteris consignare atque petitionem ini propositam e Petro non dixerisse atque permisisse. Mar. ergo conscripsisse e evangelium a Petro jussisse approbat ergo conscripsit Romae e Petro vivo. ergo Clem. Alex. nullatenus cum Iren. consentit si retineatur $\overset{\text{compar}}{\text{littera}}$ e interpret.

Sed 4o Clem. nullatenus cum Iren. vero consentit, — non tantum non conveniunt sed penitus ab eo dissentit, ergo ab Iren. non confirmatur sed profligatur, hinc

5o Clem. uti accipitur, manet solus e solus oppositus e contra nos omnibus testibus, etiam Irenaeo e antiquioribus, atque sentent. testes qui opponuntur testibus omnibus non tantum gravioribus verum etiam Irenaeo e antiquioribus e sententia horae historicis e multo majoris theol. pretio quovis destituitur — E scapse illum deserimus.

Mihi saltem non est cognita defensio Clem. Alex. sed quaecumque modo ei defendi, ita nusquam defendere — licet non possim tantum pro tanto sententiae hom. ... neque int. neque tantum pretium. Irenaei neque Nihilominus operae pretium est defendere gravissimum equidem in

e triplex illud offensum propter quod ... Iren. simili ratione postulat, ut ... etiam quantum fieri potest Clem.

Revocatur ad communionem ... aut exhibit ... cum ... aut hermen.

De remed. hermen: Tota vi ab advers. reponitur in verbo προγράφειν, prius scriptum — nimium accipiunt verb. προγράφ. de prioritate temporis atque id quod imo vero probabile, verosimile, forte etiam certum videtur sumere accipi de prioritate ordinis, dispositionis ut quae priora ponerentur, ea quae illa quae continerent genealogiis

1a ratio etymol.: ex vi ac proprietate verbi ita accipi potest. Quemadmodum enim praepos. προ veluti 1a habet significationem localem, de eo quod praejacet loco, ita etiam verbum προγράφειν de hac significatione locali accipi potest quod adeo verum est atque demum ...

[illegible] quia accipiatur de tempore, sed id significet quod praeponit ordine sub[illegible] — προσφέρειν dicit [illegible] antecedentia quoad locum — [illegible] loco posita sunt evang. quae continent genealogias

2° ita accipi pot. ex usu ut modo dixi, sed ita etiam adhiberi in [illegible] scriptura — ad Gal. III. 1 οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰ. Χρ. [illegible]
προεγράφη ante quorum oculos J. Chr. praescriptus est, ob oculos positus, versans — ergo ex usu pariter licet — sed

3° ex usu Clem. illud suadetur — in hoc ipso cap. ubi loquitur de epist. S. Paul. ad Hebr. ratione reddit cur 9 [illegible] [illegible] nomen non [illegible] epist. [illegible] solet semper [illegible] [illegible] προγράφειν τοῦ — [illegible] [illegible] e [illegible] epist. ut [illegible] in ep. ad Rom. ergo manifeste in hoc ipso cap. verb. προγράφειν [illegible] pit de prioritate quoad locum. At vero

5° videtur propemodum ergo e contextu, dicit enim Clemens se velle τάξιν referre, [illegible] veterum testes, at vero τάξις simpliciter e ex[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e [illegible] e [illegible] Steph. in thes. [illegible], ne dicam semper, signif. [illegible] dispositione prioritate loci ~~temporis~~ e quando [illegible] debet de prioritate temp. id significandi e —

6° Id [illegible] non tanto sed persuadetur auctoritate versionum — versionis Ruf. qui interpretatur [illegible] 14. 11 (mutavit cap. 11 Ruf. = 14 Eusel.) [illegible] [illegible] reddit "[illegible] esse posita" e [illegible] [illegible] [illegible] edit. Basil. [illegible] 1539 — e ergo indirecte [illegible] auctores graecos e antiquos, verba [illegible] [illegible] prioritate temporis, sed positionis —

7° [illegible] forte videri e [illegible] vett. PP. — [illegible] codd. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immediate [illegible] evg. L. e L. praecedit Mar. e [illegible] [illegible] Victor Capuanus [illegible] Polycarpi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e [illegible] apud veteres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse evg. L. quam Mar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] Mar. — [illegible] [illegible] e Cl. Alex. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] dicit vett. [illegible] evg. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] evg. contineri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] interpret. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] praehabenda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] saepius e graeis, e in aliis [illegible] e [illegible] ipso [illegible], [illegible] tenetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quae pugnamus Clem. Alex. e cum aliis scriptt. veteribus cohaeret e
secum ipso, si vero tenentur interpret. vert. προγρ. ac si signif.
prioritatem temporis, Clem. Alex. pugnaret cum aliis e secum ipso
Equidem cum aliis scriptt. temporis diversitatem statuunt, sed pugnaret etiam
secum itaque destitueretur prorsus omni valore.
Sive Clem. ubi Euseb. narrat, voluit ordinem evangg. exhibere sec.
προγεγράφθαι τῶν ... ἐξ ἀρχαίων [illegible] sec. tradit. vett. incredit.
sine sec. tradit. vett. plerorumque omnium L. tempore non scrip.
ante Mar. quare si προγρ. apud Clem. accipitur de priorit. temp.
Clem. aut erravit aut mentitus est. Atque adeo ejus testim. hermen.
accepta destituetur omni valore. Sed nemo dixerit Clem. scriptt.
quamvis mentitum esse neque facile dixerit eum errasse quum de
re omnium explorationis ... referret, ergo cum προγρ. dicit, non
prioritatem temporis non respexit, veluti ... est, eum respexisse
ad prioritatem dispositionis.
Pugnaret etiam secum propter aliam ratio. Narrat de
Clem. Petrum sub Claud. Euseb. II, 15 ex auct.
atque adeo a. 41 vel 42 venisse Romam
e tum a Marc. scriptum esse evang. Atqui sec. vett. omnem tradit.
L. suum evang. non scripsit priusquam socius erat Pauli itinerum. vines
sed L. ante a. 41 vel 42 forte Paulum nondum viderunt, certe comes
ejus itinerum non erat, ergo Clem. Alex. aut secum ipso pugnat, si
προγρ. accipitur de priorit. temporis aut secum cohaeret, ubi dicat
atque adeo προγρ. de prioritate temp. accipiendum debet
Sed speciemus rem curatius ... etiam ... Ibi add.
tend. ubi habetur δ... ab initio προγεγράφθαι ... εὐαγγ. τῶν περιεχόντων τὰς γενεαλ.
... προγρ. ... τῶν
τὸ δὲ κατὰ Μ. ... κατὰ ... , aliarum quam Mar.
e sequ. o
Praeterea cohaeret, si ita accipiatur, Clem. cum universa tradit.
e quoad tempus e quoad dispositionem.
Sed quo jure ... emendat ... non ... , nominus pro

nã 1° generatim, testimonium hoc petitur ex libb. ὑιῶν τῶν ἀνθρώπων quos multiplicitur fuisse ab antiquo συγγραφέως explorata ē, ergo cum nec supersunt nisi fragm. praesertim testimonii praeterea, quod reliquiis Euseb. permanere quaesti. lectt. variae prosunt quae petuntur ex iis

Sed repetat aliquis: nō insistimus testimonii ex libb. originalib. sed testimonii referentis Euseb

2° hoc testimonium quatenus refertur ab Euseb. vexatum esse e criticis nō esse ratum, sed penitus est mutatum vel editt. vel corruptt. etenim tria omnino habentur quae nō eiusmodi leguntur in editt. Euseb — 1° in Colon. a. 1612 ita habetur ἰησοῦς. ἐπεὶ γὰρ τὸ quod manifeste corruptum ē, nā refert tradit. vett. atque adeo praehabenda ē lectio ἐπειδὴ — unde contractum ē ex duobus: ἐπειδὴ = τὸ —

2° in edit. Mogunt. 1672 Valesii loco κατὰ Μάρ. — μετὰ Μάρ (τὸ δὲ μετὰ Μάρ) e 3° in edit. Basil. — versiones a. 1539 additur in Matthaei e. Marc. — evangelia quae complectuntur genealogias, in Matthaei e Marc

Patet ergo ex variationibus codd. testimonium esse corruptum — ergo convenit illud sanare, et ex officio crit. e omnino flagitatur, ut Clem. e secum ipso e cum aliis cohaereat.

Sed quomodo sanandum ē? modo eo quē proponimus —

ἐπειδὴ τὸ τῶν εὐαγγελίων — τὸ δὲ κατὰ Μάρκον — τὸ δὲ κατὰ Μάρ. Haec variatio sua probabil. se commendat ē plausibil. e congrue crit. regiis nō sō, innititur enim fundamentis crit. probabil. Innititur prima emendat: inserimus τὸ, respondens uti πρότασις apodosi τὸ δὲ — sed deē μὲν, quis vero nescit deesse nō raro in quomodo opposit. modo ē protasi μὲν, modo in apodosi δὲ — si id evenit in protasi habetur μὲν solitarium, ut aiunt gramm. si in apodosi, habetur δὲ solitarium — Hic autē habetur manifesta oppositio

Innititur haec insertio artiani τῷ codd ad quos expressa fuit edit. Colon. quā solā potui conintere —

14/ lectio enim εἰδησεω aperte ē corrupta, qm̄ referat Euseb. verba Clem. „dixit secundū tradit." ergo εἰδησαν ē justa lectio, illud autē τὸ ē contractū cū εἰδησαν. nihil autē facilius e quisquis inspexit veteres codd. scit. dispositiones vocū nō semper posse accuratas quē modo hodie fieri solet, quāvis hodie quoq fallitur.

Sed qm̄ semel haberetur haec contractio, scriptor vel edit. correxit e ut saepe fit corrupit textū, omittendo artic. τὸ, emendavit verbū, ut par erat, sed [illegible] omisit.

Initiatur etiā int. fundamentis altera mutatio τὸ δὲ κατὰ Μαρ nos: περιτό – ita probab. ē emendatio sec. codd ad quos exprsse fuit edit. Magunt. quae habet περιτό, ergo hanc lectionē tenemq, ultra aliā mutationē, quā habet περιτū alterū: τὸ δὲ κατὰ Μαρ. quod propter ὁμοιοτέλευτον excidit – quando habentur ὁμοιοτέλευτα facillimū ē, ut alterutrū omittatur. Illud fortē facillimū locū habuisse, videtur cohaerere cū vers. Basil.: sc. Matth. e Mar. glossema insertū propter veritatē sententiae, at foret falsū, si enet sententia Clem. duo evgg. Mat. e L. fuisse praeposita. id vero nō gratis sed sec. cod. fecit.

Exsurgantur emendatis si spectetur sententia, omnia cū his explanata sunt, quae difficult. creabant. Clemq Alex. praeclare scīā consentit cohaerentq egregie cū aliis PP. praesertī cū Iren. nō poterat ab eo dissentire cujq tradit. certissime novit. Iā vero sec. Iren. primq scripsit Mat. secundq Mar. tertiq vero L. e quēadmodū Iren. insinuat Mar. scripsisse cū Petr. fundaret ecclesiā, ita dixit Clem. Mar. scripsisse vivo Petr. cū primū praedicaret Rom. quod ex alio loco ejusdē Clem. ab Euseb. traditi novimq.

Nunc enarranda ē L. historia evang.: Cap. I pō proœm. tres complectitur partes – prima a 5–25 incl. e continet conceptionē S. Praecursoris Jo. cū necessariis vel adjunctis, altera pars [illegible] porrigit

a v. 26 - 38 e continet incarnationē Salvatoris notitia cū nuncianis pariter adjunctis, tertia a 39 - 56 continet nativ. Joh. e circumcisione cū adjunctis, tandē brevē explicationē aetat. Jo. sed haec tertia pars apud alios expositū posteriore loco habetur. —

Ad vitā e historiā Salvatoris pertinet profecto historia Praecursoris, hinc L. exordiū sumit narrationis suae e conceptione e nativitate S. Jo.
v. 5. Variatio nulla occurrit quae mentionē mereatur.
Animadvertendū quā clare, quā succinctus, quasi summatim describantur omnia nomina, loca, tempore — factū ē, inquit, atq adeo fuit, existit.
Quis fuit? Zach. sacerdos judā cū descriptione sua e Elis. uxor ejus cū descript. sua. Quando fuit? in diebus Herodis regis. Ubi rex erat? In Judaea. Cur? Quia Herod. fuit etiā praeses Galilaeae. Ergo sic accurate describit tempus e locū.
In diebus, ē ex indole hebr. secund quā abstr. pro abstr. e pro gen. usurpatur species = quo tempore regnabat Herod. Hic explendi habetur hebr: 1° factū ē: etiā ordinarium ab orientalibus narratt. 2° in diebus illis pro: tempore illo, vel quo tempore.
Quando erat tempus illud? Herod. per 36 vel 37 an. rex fuit Judaeae, 36 ab exordio prioris, 37 ab exordio alteri regni - quando renunciatus fuit rex ab Antonio e S. Rom. ab exordio alteri, quando devicto Antigon. Hasmonaeos principe e capta urbe Hier. regere imperio potitus ē, quod evenit tribus annis post. Sed quando haec erant? Mortuus ē Herod. a. 40 imperii long. Sed a. 37 imperii long. natus ē Salvator - ergo occupavit Herod. regnū per 3 saltē annos pō Chr. natū. Ergo ante Chr. natū regnavit vel per 31 vel per 34 sei: alterā exordiū regni sui. —
Quisnā erat Herod. Erat filius Antipatri Idumaei qui factus fuit procurator Judaeae ab Caes. - e ipse pater Antipater praefecit Herod. filiū suū Galilaeae - Erat ergo alienigena, nō ex sanguine Israel, e pō Antigonū quō capta Hieros. occidit, transiit sceptrū ab Juda ad alienigenā e ita factū impletū ē vaticinium Jacob: Juda ab femore ejus h.e. ex genere ejus -

15.) Quis ante Zachar.? Zachar. nō ē ille cujus mentionē facit Salvat. ap. Mat. 23, 35: sanguinis justorum quiefusus e licet id putaverint aliquot ex veterib. scriptt. sequentes narrationē protoevangelii Jacobi, atqui hoc ē apocr. nullāq fidē meretur — Sed 2° Zach. neq. ē summus pontif. licet id putaverint cū ipso Chrysost. homil. in diem natal. Salvat. aliquot vett. scriptt qui videntur mutuāsse illud apocr. evg. Jacobi. Sed Zachariā nō fuisse sacerdotē summū evincitur argum. intern. e externis. Argum extern. 1° auctoritate Joseph. qui quoad res judaic. maxime hujus epoch. ē fide dignissimus ÷ texens catalogū pontif. max. ab ultimo Hasmonaeorum reg. ad eversā sanctae civitatē, nomen Zach. inter 26 pontif. nō ponit.

2° argum. internis — ap. L. in N.T. summus pontif. nunquā appellatione ipsa ἱερευς, atqui communiter ἀρχιερ. exceptio quae fit ex testim. ipsius L. in Act. V: 24 nō habet nullā vim(?). Ut antē audierunt hos ma ἱερ. Legitur graece ὁ τε ἀρχιερ. ubi multi legunt ὁ τε ἱερ. Legitur ergo sec. plures ἱερ. 1ā vero in hoc loco significatū summi sacerd. Sed in plurib. codd. e majoris summi pretii e momenti nō legitur ἱερ. sed omittitur tū ἱερ. quā ἀρχιερ. e omittitur pariter in pleribusq. versionib., in syr. e lat. vulg. quae sunt summi pretii. Sic in codd. A (Alex. Mus. Britt.) B (Cod. Vat.) e D. (Cantabr. ol. Genev. (Bezae) nō habetur neq. ἱερ. neq. ἀρχι. itēq legitur in Vulg. Si standū sit praesidiis crit. extern. praehabend. ē lectio qua omittitur ἱερ. Si vero despicitur ἱερ. ē enī canō intern. crit. praeferend. e lectio ἀρχιε. pariter lectioni ī admittatur, facile explicat variantes quaeq. primo fronte appareat difficilior atqui hoc quadrat in lect. ἀρχιερ. nō vero in ἱερ. Si enī leg.: ὁ ἀρχιερ. e deinceps οἱ ἀρχιερ. habitur vox eadē bis, nonne qui primo loco dicitur ἀρχιερ. habetur distinctus inter illos ἀρχιερεις — unde oritur diffic.

e pariter explicantur varietates quum alii aliter locum emendarent
Sed inepte quum habeantur distinctio inter summum sacerdot. e religiosos
qui quum erant capita familiae classium etiam dicebantur principes
sacerdotum. Talis distinctio optime apud L. habetur loco: ubi locum
venit ὁ ἀρχ. deinde ὁ στρατηγοί, deinde principes in
οἱ ἀρχιερ. Omnino igitur praeferend. lectio ἀρχ. — quae
e explicat varietates e quomodo ortae difficultates erant.
Quod in appendix fuerit, hoc apparet satis lectione ἱερ.
nulla fide meretur — ergo ἱερ. non variatur singularitate suo
pontif. in constanti usu N.T.

---

multa desunt

v. 11. ὀπτασία usitatur communiter de visionibus e in omnibus libb.
N.T. apud Mat. XVII. 3, ubi de transfiguratione Dom. Act. II 17 juvenes
vestri visiones videbunt ὁράσεις ὄψονται. Ep. 1 Cor. XV. 5 de apparitione
Dom. ὤφθη Κηφᾷ — veniunt etiam in Apocal. ubi XII. 1 ὤφθη σημεῖον
μέγα apparuit signum magnum — ergo apud L. apparuit illi — indefinite
angelus Dom. deinde ἐν δεξ. per determinatur — ἑστώς forma
correpta perf. pf. pro ἑστηκώς, qui se stiterat — a dextris,
quod erat prosperum, fausti augurii, ait Ambros. in hunc locum.
Item ex ipsa positione a dextris altaris i.g.f. ang. se esse
fausta annuntiaturum — ita Psalm: Dominus a dextris mihi —
altaris incensi — v. supra
ἀναγωγικῶς secundum sensum morales interprett. veteres e re-
centiores advertunt, cum res sacra agitur, angelos eidem altaribus a-
stare admonentur fideles, ut reverenter assistant, ne angelos offen-
dant praesentes.
Quod magis apologeticum, qui cum [veteres rationalistae] Rosenmüller, Frische animad-
vertant L. haec finxisse veluti poetice exornanda rem e narrationem
suam — quod cum affirmant, peccant e laborent thesi ὁ argu-

mentis — peccant them, supponentes ejusmodi rē non posse locū habere, nimirū phaenomena supernaturalia nō dari — Hoc esse praepostem, demonstratur in introduct. gener. ad Singplus.
2° Tractarum opponitur authenticae evang. mendaciū enat in se punū ejusmodi fictio, atqui mendaciū errorq. opponuntur authenticae libri —
3° peccant argumentis — proferunt duplex argum.
a) haec L. secundū tradit. oral. narrant in qua habentur res mythicae & poeticae — atqui L. secund. tradit. narratis, sed non dicunt, si ergo veri & L. ex tradit. veri. Dixa haec habet, ipsa enī narratio in se habet characteres omnes veritatis. pari nō potuit ut L. ejusmodi narrationē vel fictā denuo exponent, spectatis adjunctis loci, temporis personaq. — apparitio nō consistit tantū in visione angeli sed in omnibq quae in ea cohaerent, & in eventibq. — nō poterant ergo L. haec exponere quin adhuc essent testes de visi-
2ū argumentū Rosenmüller: alii evangelistae hoc nō narrant sed illi nō narrant histor. Chti ab initio, ergo nō debebant illq mentionē facere — solq L. sibi proposuit, omnia narrare ab initio. —
v. 12. Et Zach. turbatq & videns & timor irruit super eū —
idwv — verbū respondens hebr. ראה — hinc dicuntur prophetae habentes visiones ראה —
εταραχθη, conferenda sunt cū communq est — Dan. X, 8, qui vidit etiā Gabrielē arch. facta fluminū magnū: penitusque fortitudinem suā etiā simile quid audit Zach.
timor irruit — disimq quanta majestate arch. sich. apparere debent, tanta, ut solq ejq aspectq videntē impleret horrore. Commentat. advertunt, quoad divinitatē spiritum — emanant ab S. Patr. regulā quā proposuit initio ejq S. Atha.

que adhuc valet e valitura ē in posterum.—
S. ipsō timore succedit gaudium, a Dom. ē visio — dicit Sil.
ejus timor ād offerit visioni div. dumodo succedat consolatio
„securitas est animae praesentia majest. indicium ē": si vero in-
cussa formido permanserit, hostis ē qui videtur".
13. ἡ δέησις de qua duplex habetur apud PP. interpretat. — quae
tamen conjungi debet — secund. Ambros. pertinebat ad prolē
obtinenda — S. Aug. in aliis negare videtur, quā appareat, Zach.
nō abiisse amplius spē sobolis, ita ut nollet adhibere fidē
angelo — sed erat deprecatio sacerdotalis pro salute populi
facta — deprecatio Messiae futurae ut quā primum veniret.
Sed Utrumq locum habuit, utrumq completum fuit. Ubi deprecato
fuerat prolē sic. Ambros. — nunc implebatur, quā vis nunc
ante altare deprecabatur pro salute populi —

Quoties enim Gabr. apparuit, toties nimium timore primum ejus offici fuit
timentium animos erigere — id facit constanter — ita ap. Daniel — ita ap. B
V. ita hic quoque qui comparuerat Zach.
Quomodo, interrog. S. Chr. ad l. quomodo implebatur deprecat. Zach.
qui erat deprecatio pro peccatis populi — filius qui ei promittebatur,
clamaturus erat: ecce Agnus D. e ita impleta est deprecatio ejus ē
potestate, quā ipse ferebat e pollice qui nunc fuit.
Animadvertenda syntax. sententiar — 4 sententiae copulatae per 4 et —
syntaxis ē aram. — unde apparet, haec pro L. retulisse secundum id quod ac-
ceperat a testibus conspicuis qui erant Hebr. —
2° vim part. copulae: καὶ ἡ γυνή hebr. 1 convers. habet vim
nominis quae contextu causalē vel rationale c etenim — animadv. 3° impositionem
ad ejus missionem — hinc 4° vim impositionominis: Jo ē vox contrac
hebr. pro Jehova Chana = Dominus misertus ē = Domini misericordia

contra scriptioné etymol. praevaluit usus graec. Graeci enim ag
illud nō poterant exprimere, recepta étiā apud Lat. - indicta ē quod
a modernis inducitur, ut omnia nomina revocent ad fontes hebr. aty
ita pervertant pronunciationé -
Animadv. tendō effectū: ē enim tibi gaudiū ē exultatio - metaph: effectus
pro causa - sic n γεννήσει - sic habet signif. temp. ē loci.
„in" habet etiā signif. rational. ē Dat. ē aequivalet praeposit
δε ē verbi prosed: de nativitate gaudebunt. - significatio ē
„in" quodalterū amplectitur -
Animadvertit Steuler ē Ber in quomodo N. I. Beat. Virg.
nō fuisse impositū nomen, ut eo modo detrahant; placuit prophet
altissimos fines div. sapientiae abscondere nobis vitā e historiā
matris nostrae - quasi illud unū satis esset. ē omnia abunde
expleret, quod de illa narratur, ut illa benedicta matré
unigeniti Dei. Quare quā histor. ē vitā ignoremus ejus, quomodo
niunt, nomen nō fuisse impositū - haec ante fuerunt dictaab
illis ad creandā invidiā Virgini - Haec ē ratio realis ut apparet
etiam, cui pō addi alia quae ē ad hominé majus: nō legitur
in Scr. fuisse mulieribus impositū nomen, quā ab illis non duc-
retur init. familiae in catalogis - Tamen multo majore jure
a nobis affirmatur quā ab illis negatur.
15. erit enī magnus corā Dom. i.e. maximus, phras. hebr -
apud Matth. XI, 11 enumeravit inter mulieres major -
h.e. vere magnus, nō tantū secund. mensurā qua homines meti-
tur magnitudiné, sed vere, perfecte -
Indicantur rationes magnitudinis
1a vitae ratio 2 vitae principiū div. 3a primordium talis vitae
4o praeclara ejus opera 5o ejusdé altissima virtus.
1a vitae ratio: vinū ē siceram nō bibet, ē eos qui Deo erant
consecrati, ut Samson - sicera quilibet potus inebrians praeter
vinū - indicat ejus vitam poenitentiae ē mortificationis

Alterū accedit, quod magnitudinē construit: Sp. S. repletitur — jā
vero haec duo opponuntur etiā a Paul. ubi inebriari e Sp.
S. habere — ad Ephes. V. 18 nolite inebriari vino, in quo ē luxuria,
sed impleamini Sp. S.
Ē ergo prima vitae ratio: poenitentia ē conditio plenitudinis Sp. S.
hinc nō sine ratione haec duo copulantur — accedit 3ūm: ergo
prima ē primordiū talis vitae: sicut ἐκ κοιλίας — illud [illegible]
nō redundat, uti Grotio visū ē, sed habet vim peculiarem ad
exprimendū. Ut quod exprimit = inde ab. Nam mihi videtur
ratio quare in quibusdā codd. legatur ἐν, quā lectionē habet
etiā Cypr.: ē periphras. si replendus erat inde ab utero
erat jā replendus in utero — Quod periphrastice adjectū ab
commentatore postea in textū irrepsit. —

Habemq speciē div. praevenientiae ejusque cū hum. libertate egregiā
compositionē. Ipse Joan. persona exsistente indicabatur div. misericordia cum
ad executionē addus ejusq perfectiones enumerat. Quo testimonio secund.
commentatt. indicatur S. Jo.: ita in utero matris fuisse sanctificat. ut
liber fuerit a peccato orig. Quamvis Aug. ep. 57 ad Dardan. e
in theol. dogm. si quae ē difficultas, tolletur.
Jo. operatus ē opera div. Inter omnia opera div. divinissimū ē
cooperari Deo in sanctificandis salvandisq hominibq [illegible] v. 16 (Dionys.
Areopag.)
v. 16. Duo animadvertenda: alterū hermeneut. alter. theol.:
1ū pertinet ad verbū ἐπιστρέψει, convertet — ἐπιστρέφειν τί εἰς τι
vel τινα signif. dirigere aliquid ad aliquid, hinc vertere
convertere ē usurpatur primo e proprie de ordine materiali e
physico, ἐπιστρέφειν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν ἄνθρωπον — usur-
patur deinceps sensū proprie licet alia significat. de ordi-
spiritual. — mentē, voluntatē convertere ē ita hic usurpatur
convertet ut sequentur doctrinē —
ad Dom. D. ipsorū: qui ē D. D. ipsos Κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν
ē Cstq J. probatur ex v. 17: ipse praecedet ante illū,
ἐνώπιον αὐτοῦ, atqui illū in Vulg. αὐτός refertur ad

ad Dom. D. [illegible] vero ille ē doios nō ē alius nisi J. Chr. ante quē praecessit Jo. B. Christus [illegible] e [illegible] ore Gabrielis loquentis ad Zach..
Ultimo declaratur Jo: magnus missione, de qua v. 17 – [illegible] attenda duo genera: alter: hermeneutico e alterū hermeneutico - eschatolog: quod pertinet ad ultimū rez [illegible] - Spectatū ante quatuor quaeri possunt: 1° quis 2° quid 3° ad quid 4° quibus mediis [illegible]
1° [illegible]: et ipse, [illegible] [illegible] i.e. Jo B. nō dicitur citra emphasim, quasi diceret: magnus ē per ea quae dixi, sed potissimū eo quod nunc dicturus sū: atque quod potissimū ē
2° quid ? [illegible]: praecedet ante illū, [illegible] - praecedet = praecedet illū, ante ipsū cedet, nullatenus [illegible] ferendū quod dicit Rosenmüller, [illegible] debere: ministrabit illi - nō ē ferendū, [illegible] neq secund. [illegible] neq secund. usū qua late patet, unquam [illegible] habuit ex sese significatione. ergo neq hic - sed [illegible] dicit, [illegible], ut negare ponit, unquā in Scriptura quēadmodū alii mortales - [illegible] Jo: ministrabit Deo [illegible] ante [illegible] Dom. ut pater ipsius declarant. [illegible] habet eandē signif. quā habet [illegible] [illegible] in aliis cod. v. 17 [illegible]: [illegible], dein [illegible] ore Zach. quo tamen confirmatur quod dixi
Multis modis praecessit Jo: Salv.: nascendo praedicando, [illegible] nativitate, baptizando, indigitando agnū Dei, e ut praecursor [illegible] moriendo pro justitia e descendendo in limbū [illegible] adventū Salv. ad liberandas animas justorū

In textu aliud adhuc significat:

1° ad quid ? προελευσ. — parare ετοιμασαι Κυρ. λαον i.e. apparare Domino — λαος e. multitudo univ., populus regni, maxime quando distinguitur a rege e Dom. suo, sed κατεσκευασμ.: perfecte — κατασκευαζειν proprie e paratum facere, ornare e instruere aliquid ad aliud ut capax, promtum sit, hinc partic. pf. significat pp. lg plene perfecteq capax sit ad Dnum audiendum e suscipiendum. Hoc enim e opus ejus, illuminare populum ad agnitionem veritatis εις επιγνωσιν αληθειας — (Chrysost.)

4° quibus mediis ? praecursor Bap. hoc efficit ? Resp. in spiritu e virtute Eliae — e. ενδυναμει ut multi crede-
~~in spiritu~~ = in spiritu virtutis Eliae, non in anima vel corpore
El.: dicit Orig. non enim erat persona ipsa El. sed, ut exponit habet Chrysost.: quemadmodum El. praecursor esse debebit ante alterum adventum Dom., ita in spiritu e virtute ejus ii repletus eodem spiritu, similimodo Jo. B. praecessit ante primum adventum Dom.

Uterq vescebatur locustis, induebatur pellibus camelorum, zona similes erant habitatione: uterque in deserto agebat, similes erant perpetuo e contemptu mundi, similes zelo Domini — quemadmodum enim El. restitit impietatibus regis Achab e fornicariis Jezabel; ita restitit Jo.: de utroq dicitur idem quoad zelum
Eccl. 48,1 Dicitur El.: surrexisse quasi ignis e verbum ejus quasi facula ardebat. Id aptabat Jo V. 35 Dom. ipse Jo. Bapt.: Ille erat lucerna ardens e lucens —
Quod potissimum e in sua missione conveniebant: quemadmodum El. ante Dom. primum praecedere debebit sec. Malach. ita (Gregor. homil. 7) praevenit Jo: cum: [illegible]

19/ Sed cur ? continetur in initio
ut convertat corda – habentur apud Malach IV. 5 (vel III. 22 hebr):
ecce ego mittam vobis Eliam prophetam sqq.
et convertet cor patrum ad filios et cor filiorum ad patres suos – apud
Lucam habetur unum initium: convertet cor patrum ad filios –
Quid sibi haec volunt: interpret. horum verborum est multiplex. Non conveniunt rabbini cum interprett. protest. neque utrique cum cathol.
neque hi omnes inter se conve
Rabbi dicunt: Ugyanakkor
primo: al κατὰ χρηστικῶς usurpari accipi pro initium
ut convertat corda patrum in filiis i. e. convertat omnia – haec est
sententia quae continetur textu hebr. integro, si consideratur
utrumque initium apud Malach – sed non continetur, si
Iarchi: al signif: i. q. be: bejad, per ministerium filiorum –
ut convertat corda patrum per
Katachresis haec gratuito ab utroque sumitur – ergo rabbinorum
sententia rejicienda
Rosenmüller = affectum patrum excitabit erga filios, accipiendo
metaphor. vocem corda – haec ex sese fluunt, deinceps non
est sermo de conversione affectuum paternorum, sed de conversione mentis
ad doctrinam coelestem
cathol. sententia: prima expressa est a Latin. sequ. textum vulgat.
ut convertat – in filios: Quid sibi vult: convertere corda in fil:
i. e. transfundere, transmutare. Patres secund. excellentiam sunt
Abrah. Isac. Jacob – ergo El. et Jo. efficient ut corda fidelium
patrum convertantur etiam ad filios, ut hi eorum adhaereant fidei
– praeclara sententia Aug. Hier. deinceps aliorum
differt ab ea nonnihil sententia graec. praeeunte Chrys:
qui seq. textum graec: ἐπιστρέψειν dirigere –
Chrys: filii i. e. apostoli et primi praecones evang. hinc patres
sunt Judaei: convertet ergo corda Judaeorum ad apostolos, ut
amplectantur praedicat. evang. – praeclara interpretatio
quae, quoad rei substantiam, accidit ad illam interpr. latin

Ipse in textu orig: ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων incredulos in prudentia justor: ut converteret etiam incredulos in sap. justor. — ea sapientia quae excellunt praedicatt. evg.
Praecedet in spiritu El. ut converteret corda patrum ad filios, ut sequantur doctrinam Chri et apostol. et incredul., ut converti deberent ad sapientiam doctrinae evang.
Talis spiritu excellentiss. Jo. testatur Salv. Mat. XI Mar. I. 2-4 ubi sub nom. Is. citatur Mal. De quo textu haec 2 dicenda: 1° citantur verba Mal. sub nomine Is. — in textu orig: ἐν τῷ Ἠσαΐᾳ τῷ προφήτῃ ubi venit diffic. vel aliunde venit, ut plerumque praecedit [illegible] cod. militant pro lect. lat: apud Is. Quid ergo dicendum? 2 citatt. ejusmodi fiebant sec. 1um libr. a quo classis quaedam libb. initium capiebat, porro propheticos libb. incipiebant ab Is. 2° pertinet ad vatic. Is. parate viam D. — legitur in hebr. parate viam Jeh. parate viam Jehov. Jo. vero Dom. qui hic idem est ac ipse L. est ante eum J. Chr. ergo J. Chr. est Deus Jehova. —
Alteram partem doctrinae eschatol. Num Jo. est ille El. de quo ap. Mal. 4 5 qui sc. praecedere debet adventum Dni 2 ergo in evangelio venerit El. Porro videntur quae huiusq. doctrinae sec. sententiam hujus textui e multo majus sec. ea quae leguntur ap. Mat. XI Mal. verba accipienda de Jo. tantum ea apud Mat. XI 16 totum ~~textum~~ prophetae Mal. ad unum Jo. — in multis ~~tempore~~ applicat cap. XVII praesertim v. 12: dico autem vobis quia El. jam venit et non cognoverunt eum — Ergo quae: utrum Jo sit El. qui praecedere debet Salv: an ~~alius~~ ille El. qui ante judicium?
Multi dubitarunt utrum Mal. reapse praedixerit reditum esse ad finem sec. El. proph. — Patres. Lib. III. quis de evangelius. — Sed duplici ratione accipi potest Mal. vaticinium, 1° κατὰ [illegible], literaliter 2° κατὰ [illegible] sensu accommodato. Utque in Mal. vaticinium accipiatur sensu litterali pertinet ad El. proph. de Jo. autem in evgliis accipiatur sensu accommodato. Probemus utrumque.
1° verba Mal. accipienda esse sensu litterali de El. proph. et nullatenus de Jo Bap. Ita accipienda esse exigunt 1° interpretatt. V. T. versio [illegible] quae ita legit vatic. Mal.:

ecce, ego mitto vobis El. Thesbiten – attendis nomen proprium, erat enim ex Thesbe – atqui nomen patriae Thesbites impedit omnino quominus verba Mal. proprio sensu dicantur de alio atq. de El. Hoc argum. non est spernendum, quum ei insit vis theol.-dogm. Versio enim LXX viralis ab aetate apost. usq. ad primam version. s. dictam syr. et latinam erat instrumentum eccles. orientae, hac utebantur apostoli, utebatur univers. ecclesia, si excipias Hebraeos et a versionibus cujus magnus ille textus venerit – at dici non potest ecclesiam usam esse textu qui praeseferat sententiam praepropteram et aperte falsam in re gravi. –

II°. Idem flagitat textus Mal. e quidem propter 2 ex incisis: 1um ego mittam – El. prophet (vel Thesb. fuit enim ὁ προφ. καὶ ἐξουσ...) antequam veniat dies Dom. magnus et horribilis – atqui dies magnus et horribilis non erat profecto primus adventus Christi, est autem dies judicii, ergo ante hunc ultimum diem veniet El. non ante dies primi, seu alterius adventus, venisse ante primum diem, sensu litterali. ergo pertinent verba illa non ad El. non ad Jo. Bapt. – 2um incisi: et convertat corda – ne forte veniam et percutiam terram anathemate – sic ne ipse ergo Dom. veniam et percutiam at vero in primo adventu Dom. non venit ad percutiendam terram sed veniet altera vice ad hoc complendum – non ergo referuntur haec ad Jo. Bapt. sed referenda sunt ad El. proph. qui venturus est ante alterum Dom. adventum. –

3um argum. In V. T. e quidem ab auct. Ecclesiastici c. 48, 10 verba Malach. explicantur de nemine, nisi de El. proph. – atqui v. 10 dicit qui scriptus est in judiciis temporum (de quo scriptum est ii) lenire iracundiam Dom. conciliare cor patris ad filium et restituere tribus Jacob – ergo adaptat verba Mal. de nemine nisi de El. proph. ergo dicendum est Mal. vaticin.

4um arg. Ipse Christus Salv. ap. Mat. XVII, unde petitur difficultas, solvit difficultatem – v. 10, 11, interrogaverunt discipuli: quid ergo Scribae dicunt, quod El. oporteat primum venire – respondit Dom. El. quidem venturus est et restituet omnia. Ergo diserte declarat El. venturum esse et restituturum – quae sunt allusio ad verba Mal.

ubi ἐσχάτων accipiendu de tempore fut ut ἀπὸ καιροῦ ?
gu. Ligr. Ita PP communiter omnes Mal. vatic. interpretati sunt
illud dictū esse de El. e ita ut Chrysost. directe affirmet, dictū
nō esse de Jo. B. — Patrū sensū omnino x vetten in medio posit
quibus ovulet vatic. sensu litterali accipiendū esse de El.
Justinus M. in dial. cū Tryph. (in lib. polem. in quo explicatio
Script. vim habet longe majorē) Gregor. Nyss. Chrysos. in Matth. XI
e XVII. Hieron. in Mat. Quod vero habet in Mal. fui. ?. ex
re, quia videtur significare in ?
in commentario conferri debent in commentario in Mat. ?
aperte — Cyrill. Alex. Theodoret. Gregor. M.
Sed quid de ecclesiis in Gabr. e Dom. Sal. ? verba Mal. de Jo
veneret dicens. de applicatione verbor Mal. ad personā Jo B.
aut facta ē sensu typico ut El. dicatur typus Jo. B. ita
ut verba Mal. habeant sensū typicū aut dicend verba Mal.
accepta esse sensu accommodatio — nō desunt qui dicunt El. fuisse
typū Jo B. adeoque verba Mal sensu typico pertinere etiā ad
Jo. B. ubi etiā Alap. censet — sed mihi videtur verior sent.
P. Patr. verba esse sensu tantū accommodato verba Mal. adhib.
de Jo B. Hanc rationē affert ? in verbis Mal. vestigiū nō habetur
typici sensus, sed typi nō sunt praesumendi, debent declarari.
Neque Script. neque PP id declarant — ergo omnino nō fuit neque probab.
ē sensu typ. vatic. pertinere ad B. at quoad sensū accom.
probandū.

Disting. ē a textu Malach. c. III ubi sensu litterali vaticinatur de Jo.
Concluding haec —
1o Vatic. sensu litter accipiendū esse de El. prophet. atque ita ē sevenum
ecclesiae ante alterū Christi adventū
2o hinc sensu litterali nō potest accipi de Jo. Ba. — duplex enī sensus
litter. unius testimonii nō ē admittendus. Insuper
3o Accipi nō potest dicitur sensu typico de Jo. B. eo quod nullo probab.
argumento id evincitur, ergo
4o Vatic. quoad nō de Jo B. adhibetur, quatenus vidimus adhib.
esse, sensu accommodato — Sed hic ē difficultas. Tria enī quaerimus:

66

2) Quomodo haec componantur cum verbis Gabr. qui verba Mal. diserte explicant de Jo. B.

X ē xxvi

1) quomodo componantur cum verbis Salv. qui diserte pariter affirmant, ipsum Jo. B. esse El. qui venturus sit - ideoque ante affirmant El. jam venisse.

c) quomodo ē quo jure de textu Scripturae ē ipsius Scripturae admittentur ē admitti possint sensus accommodatus vel ut barbari dicunt, sensus accommodatitius ?

Respond. ad (a)) imprimis verba Mal. non admittere sensum litt. a Gab. de Jo. B.

animadv. 1) Gabr. auct. v. 17 non dixisse Jo. B. esse illum El. de quo ap. Mal. c. 4 sed dixit Jo. B. praecessurum esse in spiritu e in virtute El. de quo Mal. prophet. Idem ergo esse Jo. virtute e spiritu El. proph. Ergo

2) Gabr. auct. apertissime distinguit personam Jo. B. a persona El. prophetae

3) ut ipsum quidem ē affirmat similitud. Jo. B. cum El. proph. sed exclud. identitatem - ergo

4) Mal. verba a Gabr. auct. de Jo. B. sensu litter. non accipiuntur

5) quae verba adhibet Gab. sed haec distinct. explicare identitatem ne sibi ipse contradicat. Verba ergo illa ex Mal. ut converteret corda patrum in filios - accipienda sunt de simil. non de identit.

6) Verba haec si accuratius reque considerentur, directe e immediate non referuntur ad Jo. B. sed directe ē immediate referuntur ad virtutem e spirit. El. ac si diceret: talis ē hic spiritus e virtus haec El. in quo praecedet Jo. ante faciem Dom. ut par sit, ac comparatus sit modo verbis adductis ex Mal. quo: similitudo [illegible] - ergo affirmatur ejus cum similitudo spiritus qui in El. ē vel futurus ē, operatur simil. operationis utriusque - nullatenus ident. personarum. Tandem ad ipsum [illegible] sed primum [illegible] in [illegible], ut converterat corda patrum in filios

[illegible] quae [illegible] i. [illegible] - [illegible] Qua operaturus erat Jo valebat quidem per [illegible]. sed non altera (Jo. B.) etenim [illegible] qui erant filii [illegible] Judaei erant [illegible] sed [illegible] dilabantur filii, delabantur [illegible]

deinceps, si venerit El. sed vivente Jo. B. e Salv. dabantur
patres prae apost. et i primi sed prae aposto. Cti patribus subde-
dabentur filii – Apparet inde Gabr. distingi omnino inter El. e Jo.
B. propterea id tantu addixit ea Mal. quod aptum potuit Jo B.
ad Cb.) quomodo verba Salv. opponantur his iis quae dixim.: ipse
e qui venturus e – e: El. ja venit. Quare videntur praeclare opo-
si pone. animadvert.
1° propter harmonia interpretat. parallelismi variorum locorum (Mat.
e Lu) e propter similit. vel etia paritat. rationis explicanda
esse verba Cti ita quemadmodu explicuimus verba Gabr. ap. L.
Textum ap. Mat. conferri debet in ~~[illegible]~~ L. atq adeo si evincitur
salte, quomodo necessario non possint verba Salv. e enim tenendus esse
harmonicae interpretat. Atqui verba enim Gabr. signif. simil.
personar. Jo in e El. propl. excludunt aute identit. perso
ergo pari vel similis ratione dicendu de verbis Salv. accipi
debere de simil. non de identit. personae – suppl.: seu similit.
2° Sane lu exigunt directe Cti D. verba qui dixit uti superiori
bitione audivimus: El. venturus e e restituet omnia – ergo El.
qui venturus e seu Salvat. non erat Jo B. qui venit de quo veluti
praesent loquebatur
3° Verba: ipse e qui debet venire, non possunt accipi de identit.
perso. sed de similitud. operationu e effectu. Accedit
4° Cti nullatenus dixit simpliciter e infinite, ipse e El.
qui venturus e sed dixit apposita hypoth. si vultis recipere
si dilexis duplicadu – ac si diceret – si vultis aperire oculos vestros
e considerare opera, quae iam vident etiam opera sciat quae Cti
erant agnoscendi etia a Jo. B. e pariter videre quid fuerit
Jo B. deprehendetis, tunc esse alium El. esse praecursore
Dom. atq adeo in virtute El.

2°) Ab init. c. III declarant directe Sal. se esse agnoscend. tanquam Mess.
e suis operibus — cf. v. 7 e 6. Deinceps v. 7 sq. declarat qualitates Jo. B.
e dicit v. 10 ad Jo. B. pertinere vatic. Mal. (III. 1) ecce ego mitto sq.
porro aliis expositis de Jo. B. hunc dicit esse ultimum prophetarum (v. 13).
e v. 14 infert : e si vultis recipere — e ipse habetur in ejusmodi context.
praefert signif. illationis, collectionis, aequivalet particul. illativae
— quare si vultis aperire oculos, in ipso videtis al. El.
extendere potestis ad Jo. B. ille quem praedixit Mal. de vero El.
Jo. Chr. ad loc. : πληρώσειν αὐτοὺς (aequavit eos Vidi quae notis
o Jo. πρόδρομος γέγονεν (quemadmodum enim Jo. praecursor fuit
primi adventus ita El. erit praecursor secundi adv. — συνκείται
ut ἁπλῶς ὅτι οὗτός ἐστιν Ἠλίας non ante dixit simpl. quod
hic e El. ἀλλ' εἰ θέλετε δέξασθαι sed dixit si vultis recipere
τοῦτ' ἔστιν εἰ μετ' εὐγνωμοσύνης διανοίας h. e. si sine proba
intelligentia advertitis ad ea quae contingunt ante oculos vestros
(sic potestis dicere : hic e El.)
— Quare non e Jo. El. sec. rem, sec. personam sed e El. sec. considerationem
instituta comparatione, atque quemadmodum verba Dni. dicta de alteri re vel
persona propter similit. extenduntur ad aliam rem vel personam, tunc
dicuntur usurpari non sensu litterali sed accommodato, ergo ex
ipsis Sal. verbis intelliguntur, verba Mal. accommodari ad Jo. B.
non κατὰ λέξιν sed κατὰ ἔννοιαν. —

Sane animadvertatur
5° v. seq. 15 qui dicit litteram qui habet aures — audiat. Ex his, inquit
verba immediate praecedentia accipiuntur ([illegible]) litteram voluisse ut
sensu latente, abscondito, atque adeo voluit ut accipereretur de
El. κατὰ σάρκα sed κατὰ πνεῦμα, non κατὰ πρόσωπον sed
κατὰ δύναμιν, i. e. habet sec. virtutem. Quare voluit litteram ut verba
sine verborum dictos de El. [illegible] Mal.
6° animadvertatur deinde aliud nullatenus effici ex verbis Sal. [illegible]

Mat. XVII. 12: El. jā venit & nō cognoverunt eū sed ... Tu intell.
discipuli quia de Io B. – ergo respondent: El. sec. Salv. ē ipse Io
B. – ergo El. nō amplius venturus ē. Nullatenus hinc seq. ex verbis
Cti. Etenim haec verba neq possunt neq debent ita capi,
ac si verba Mal. sensu litterali ad Io B. sec. Salv. pertineant.
Nō possunt ita accipi propter declaratione Salv. v. 11 immediate
praecedente: El. venturus ē & restituet omnia – ergo verba:
El jā venit, nō possunt sic accipi, ac si hic El. sit sec.
sensu litteral. quia seq habentur manif. contradictio, ergo nō ē
nec debent, qui venturus ē sec. Mal. Sed neq debent, argumentatione Sal. Uon ex ipso textu intelligitur: Argument.
Salv. ē argum. ad hominē, atque ita argumentatur ad hominē
per sese Script. testimoniū quae adhibentur, nō deliberantur
sensu proprio, ex mente argumentantis sed ex mente opponentis – atque argumentat Cti. argumento ad hominē quas
ergo dicit cognoscenda sunt ex mente ē hypoth. oppon. atque
qui cum placebant, erant scribae ē pharis. v. 10: quid ergo
scrib. dicunt, quod ... Ad ita respondens: El. quidē venturus
ē, hoc dicit ex ine sententia – modo seq. argum. ad hominē:
scribae ē pharisaei opponebant apostolis ē discipulis Cti, si
verus Mess. esset, qui expectetur, deberet adesse El. praeph. sec. phar.
possent confundentes duplicē adventū Cti – ad hoc respondet
Salv.: si hoc ē intenditis cognoscendi Messiā st. quod venit
El. – El. jā venit, nō El. virtute ē spiritu, ē hinc El. occident
ē ita ne occident. Sensū latentē intellexerunt discipuli, idē
cognoscunt Io B.

K. 67.
18. V. 1953. Jahn